

The Project Gutenberg eBook of Samlede Værker, Andet Bind

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Samlede Værker, Andet Bind

Author: Jeppe Aakjær

Release date: March 3, 2008 [eBook #24747]

Language: Danish

Credits: Produced by Louise Hope, Steen Christensen and the Online Distributed Proofreading Team at <http://www.pgdp.net>

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK SAMLEDE VÆRKER, ANDET BIND ***

Denne tekst bruger utf-8 (unicode) tekstkodning. Hvis apostroffer, anførselstegn, æ, ø, eller å vises mærkeligt, du kan have en ukompatibel browser eller fonte der til er tilgængelig. Start med at sikre at browserens "character set" eller "file encoding" er sat til Unicode (UTF-8). Det kan også være nødvendig at ændre standard fonten for browseren.

Nogle få typografiske fejl er blevet rettet. De er blevet ændret i teksten med [mouse-hover popups](#).

JEPPE AAKJÆR

SAMLEDE VÆRKER

ANDET BIND

DIGTE 1908—1918

GYLDENDALSKE BOGHANDEL — NORDISK FORLAG
KJØBENHAVN OG KRISTIANIA 1918

Copyright
by
Jeppe Aakjær.

FYENS STIFTSBOGTRYKKERI (DREYER)

INDHOLD.

Aakjær	50
Aften	82
A glemmer æ aalle i mi Daw	79
An Væver	25
Autografsamler	24

Barn og Mor	117
Bjørnson	34
Bondefjol	119
Bonden og Skrædderen	23
Bransager	113
Broen	139
Bryllup	106
Børn fra Gyden	95
Da æ Bjærgmand kam	56
De fattiges Jul	74
De fire Vinde	123
Den blanke Aa	39
Den døde Lærke	51
Den kjære brune Hede	80
Der so tow Kragger	17
Diplomater	110
Dorres Sang	13
Dr. S. Rambusch	53
Efteraar	154
En betle Haar	84
En Julegjæst	64
En Landsby døbes	160
En lystig Sang	22
Ensom	73
Evald Tang Kristensen II	157
Feilberg	20; 73
Foraarstegn	30
Forladt	59
Fred	156
Fredlysning	82
Gammel Jehannes hans Nøjesvis	98
Gammel Ka Bakk	31
Godt Mod!	109
Gylden Sol	151
Hans Kaarsberg	102
Havren	141
H. F. Feilberg I	20
„ „ „ II	73
Hilsen til Esbjærg	112
Historiens Sang	161
Humblebien	152
Humblebo	43
Hørup	11
Høslets-Viser	38
Høstmarch	64
Imellem to mørke Høje	18
Invaliden og Kristus	118
Jawn Humør	1
Jens og hans Hywlbor	114
Jens Hvas	130
Jens Kuk	42
Jens ved æ Bæk	5
Juleaften	66
Julehilsen til „Naverne“ i Zürich	74

Juleneg	67
Kaalfolk	77
Kaarsberg	102
Kaphyw	50
Kejserens Gud	110
Kirken	45
Kjesten og Kræn Kresten	37
Kjørmes Knud	121
Kritik	36
Kræn Dejler	71
Landarbejdersang	103
Landsbysmeden	153
Lille Edith	105
Limfjorden	14
Majnat	139
Mejerist Esper Andersen	29
Militarismen	54
Militaristen taler	109
Mor ved Brønden	133
Morgen	81
Morgen før Slaget	38
Mors Rok	32
Nansen	4
Niels Bransager	113
Nordovst	123
Nytaar	71
Paa kjære Grave	30
Paa Sallings Jord	143
Paaskeøsten	123
Per Smed	61
Pigen paa Diget	75
Piger paa Engen	70
Pjalte-Kræjsten	34
Povl med den tunge Skovl	144
Rambusch	53
Ringen	21
Ræbild-Kantate	80
Sabro	88
Salme (Af „Jens Langkniv“)	111
Sang fra Gruben	3
Sang til Demokratiet	85
Sej mæ, ska vi mej i Kri’	116
Slaakarle	40
Spurvene ved Helliggejst	158
Storken	76
Svalen	16
Svampejagt	87
Svigtende Signaler	155
Sædemand	96
Sølvbryllup	107
Søndag i Morgen	44
Søndenvind	125
Til en Møllerdatter	88

Til en rejsende Brud	4
Til en Plovkammerat	11
Til Peter Nansen	4
Til Peter Sabro	88
Til Sallings Husmand	60
To Forkyndere	6
Tre Krigsdigte	109
Trines Ko	26
Ung Vise	98
Ved Bj. Bjørnsons Dødsleje	34
Ved Engsøen	21
Ved Susaaen	108
Vestenvinden	127
Viggo Hørup II	11
Vor Barndoms Bæk	46
Vrød i Vront og Mari Stont	93
Zachæus	89

OVERSÆTTELSER.

Fra Skotsk:

Af Robert Burns:

Burns om sig selv	165
Trods alt det	166
Født til Graad	167
I det Fjærne	170
Hellig Wolles Bøn	171
Der boed en Bonde	174
Findlay	176
Jenny i Rugen	177
Skjøn Nelly	178
Hvad kan en ung Kvinde	179
Nancy	180
Duncan Gray	181
Jack Rab	182
Tibbi Dunbar	183
John Anderson	183
O luk mig ind	184
Var Skylden min	185
Wolles Viv	186
En Skrædder i Sengen	187
De lystige Tiggere I—XVI	188—198

Fra Engelsk:

Oliver Goldsmith:

Den nedlagte Landsby	199
----------------------	-----

Percy B. Shelley:

Til Englands Sønner	199
I er mange — de er faa	200

Thomas Hood:

Sypigen	201
---------	-----

James Thomson:

L'ancien Regime eller Det gode gamle Konge-dømme	204
--	-----

G. K. Chesterton:

Da Godsejerne appellered til Folket	206
<i>R. L. Stevenson:</i>	
Det syge Barn	208
<i>Rudyard Kipling:</i>	
Lille min Mor —	208
<i>William Morris:</i>	
Mit og dit	209
Nyaars-Gry	210
<i>Fra Fransk:</i>	
<i>Jean Pierre de Beranger:</i>	
Den gode Gud	213
<i>Jean Richepin:</i>	
Moderhjærtet	215
<i>Fra Tysk:</i>	
<i>W. Goethe:</i>	
For Skranken	216
Zigeunersang	216
Jeg fulgte dybt i Skoven ind	217
<i>Heinrich Heine:</i>	
Væverne	218
Hold dog op!	219
Jammerdal	219
Filantropen	220
Dueller	223
Balthasar	223
Hensigtsmæssighed	225
Rotterne	227
<i>Alexander Petøft:</i>	
Mand og Kvinde	229
Sværd og Lænke	230
Den Vanvittige	233
<i>Fr. von Sollet:</i>	
Bjørnen i Bern	236
<i>Ferd. Freiligrath:</i>	
Ved Kjedlen	237
<i>Arthur Fitger:</i>	
Omsværme os kun, Fjender	240
<i>Karl Henckel:</i>	
Arbejdersang	241
<i>Detlev von Liliencron:</i>	
Nr. 310	242
Tordenvejret	244
Hans Sværmer	248
<i>Fra Norsk Bondemaal:</i>	
<i>Per Sivle:</i>	
Den første Sang	249
<i>Fra Svensk:</i>	
<i>C. M. Bellman:</i>	
Tre bibelske Viser	250
<i>Joh. Ludv. Runeberg:</i>	
Det første Kys	254
De Fangne	254

Jeg ser paa Ternernes Skare	255
Smaavers	256
Ojan Pavo	257
<i>Fra Værmlandsk:</i>	
<i>F. A. Dahlgren:</i>	
Bremsens Møsse	258
Grisen	260
Kjærestehandel	261
Stines Parasol	262
<i>Fra Svensk:</i>	
<i>Carl Snoilsky:</i>	
Din tjenende Broder	263
Afrodite og Sliberen	264
Avisdrengen	266
Der leges Soldat	267
<i>Per Weiland:</i>	
Fattigsvends Klage	270
<i>Karl-Erik Forsslund:</i>	
Indsidderen	271
Billedhuggeren	272
<i>Gustaf Frøding:</i>	
Jens Jensen og Pæ Krænsen	274
Daarskabens Tale	276
Maskinen i Ulave	277
Fredløs	278

JAWN HUMØR.

ABOWR herude o æ Hie
 en hal Mils Vej te Øster,
 der haar a Lov aa spild mi Tie
 Mi Bøen ka lieg omkring æ Damm
 og spytt saalaant, a lyster,
 og trimmel To med Kaaren;
 mi Awteskuen ku gjør det samm,
 skjønt hun er stywlelaaren.

Med Greef og Skovl hwer Dawsens Daa
 en gaar og affensirer,
 og a er gløj, og a er glaa,
 hwor anner grovelirer;
 for ha en Sind saa lærki-let,
 en bette Kwind, en ynder,
 og spis sæ mæt og slid sæ træt,
 det passer *wal* for Bønder.

Mi Nobo aalle nue Tid Aas
 war med de drutt hæ dovnle;
 han haar en Bøl og a en Hos,
 tho saa læ vi jo Vovnle;
han gjør for mæ en Søndesbied,
 imen hans Støwt a stander;
 han hjælper mæ, a hjælper Pie,
 søn hjælper vi hweranner.

Hie, Hede; *aa spild*, at spille; *Tie*, Tjære;
Bøen, Børn; *lieg*, lege; *trimmel To*, trimle
 Taa, en Leg, hvor man med Hænderne
 griber om Stortæerne paa sine egne
 korslagte Ben, mens man som et Nøgle
 ruller ned ad Bakke med Hovedet forrest;
Awteskuen, Aftægtskone; *stywlelaaren*,
 lovlig stiv;

Greef, Greb; *gløj*, rask i Tøjet; *glaa*, glad;
grovelirer, grubler; *ynder*, elsker;

Nobo, Nabo; *aalle*, aldrig; *nue Tid Aas*,
 nogen Tid paa Aaret; *drutt*, trevne og tunge;
hæ, eller; *dovnle*, dovnladne; *Bøl*, kastreret
 Tyr; *Hos*, Øg; *læ Vovnle*, er fælles om et
 Vogn-Spand; *Søndesbied*, Søndagsbéd (Béd
 = den Tid Hestene er i Tøjet); *imen*, mens;
Støwt, Trillebør; *stander*, gjør i Stand; *Pie*,
 Per; *søn*, saaledes.

Og haar mi Kuen en hægen Bej,
saa ska jo Pies smaag'e,
og Pies sender lisse rej
en Kovring, nær *de* baage;
og somtid med en jenle Dram
en gjør hinaan tegue;
tho byd det ledt er ingen Skam,
nær ett en haar det stue.

*Kuen, Kone; en hægen Bej, en velsmagende
Bid; smaag'e, smage det; lisse rej, ligesaa
selvfølgelig; tegue, tilgode; stue, store;*

Vild Fattefolk kuns støtt hinaan,
med hwad der søn vil gnaw wos,
saa skuld I si, hwor vi sku kraan
og aalle mie klav wos.
Men Smofolk ved ett, hwad de kan,
får de staar te æ Hammel;
de kund jo løwt æ hiele Land,
saatt *de* dje Rygge sammel!

*kraan, knejse; klav, klage; får, før; staar te
æ Hammel, (om Heste), der staar til
Hammelstokken, o: ta'r et Tag; løwt, løfte;*

Men jawn Humør te dawle Sled
det maa no aalle fattes,
hwis ett en ska gaa fræ æ Bed
og aaltfor tidle mattes;
den fæk *a* med mæ fræ æ Red
— mi jennest Arpaart wa'e —
den faar mi Bøen laa i dje Kled
nær *de* skal ad æ Dae.

*gaa fræ æ Bed, gaa fra Biddet (om Værktøj,
Leer, der sløves); tidle, tidlig; fræ æ Red,
fra Reden (o: Hjemmet); jennest Arpaart,
eneste Arv; wa'e, var det; laa i dje Kled, lagt
i Klædet, o: Knytteklædet, hvori
Fattigmandsbarnet har sin Habengut; „nær
de skal ad æ Dae“, udad Døren = ud at
tjene deres Brød.*

19/10 1908.

3

SANG FRA GRUBEN.

VI er graa, graa Mænd,
som af ingen Glæde ved;
vi er smaa, smaa Mænd,
som maa altid dyb're ned.
Med en Muldklump ved vor Sko
og en større ved vor Sjæl
skubber vi til Grubens Dryppen Børen langs sin Fjæl.

Vi er graa, graa Mænd,
som tog Farve af vor Grund,
vi er smaa, smaa Mænd,
stemplet fra vor Fødselsstund.
Med en Hakke, bred og tung,
huler vi vor Minegang;
Klumpens Bragen, naar den styrter, er vor Muntringssang.

Vi er graa, graa Mænd,
armere end Hulens Kryb,
vi er smaa, smaa Mænd,
fængslet til vor Grubes Dyb.
Jordens Aande, klæg og kold,
stiger mod vor blege Mund,
som engang den mod os aander i det sidste Blund.

Vi er graa, graa Mænd,
graa i Syn og graa i Sjæl,
vi er smaa, smaa Mænd,
lænket til en leret Pæl.
Ser vi fra vor vaade Grav
mod den lyse Verden op,
skjælver i en magisk Længsel Trællens trætte Krop.

Vi er graa, graa Mænd,
med kun ringe Raad til Haab,
vi er smaa, smaa Mænd; —
Brødre, hør vort Afgrundsraab!
Hjælp os fra vor Grubes Gys
op til Sol og Dagens Kaar,
før paa Livets sprukne Klokke Dødens Knevel slaar!

Oktbr. 1908.

Noter.

4

TIL EN REJSENDE BRUD.

KOLUMBUS drog til Amerika,
der hilledes han i Rænker;
de førte den stolte hjem derfra
i nagelboltede Lænker.

De drager nu selv til Amerika,
mens Efteraarsregnen stænker,
og lader Dem binde hjemme fra
i rosen-naglede Lænker.

Saa far med Fred til Amerika
— Kolumbuses Vej — jeg tænker,
de føles ikke saa tungt endda
de Hymens smykkede Lænker.

Men er De mættet af Sydens Lyst
og Duft af gyngende Lianer,
da tænk paa Lyngen ved Jyllands Bryst
og Fjorddalens syngende Svaner.

26/10 1908. *Noter.*

TIL PETER NANSEN.

FESTTELEGRAM.

TILLADER de høje Gjæster,
jeg fra min fjerne Plads
— tredive Mile til Vester —
hæver for Nansen mit Glas!

Om Digtning har Flod eller Ebbe,
er vor vel skilt ved en Elv;
men den skulde prygles med Kjæppe,
som bare vil se sig selv.

26/10 1908. *Noter.*

JENS VED Æ BÆK.

JENS ved æ Bæk
gik te Møll med hans Sæk,
den war aalfuld af Maalt, uden Lap heller Læk.
Jens stunted væk,
han war strunk i hans Stræk,
og han pæst, men' hans Kjæp lisse javnle slo Smæk.

Jens ved æ Bæk
mødt en fuldajte Gjæk
med en Hund i æ Reef og en Flask i hans Fæk.
Jens med hans Sæk
rend i Sto po æ Flæk;
war der Brændvin aa hætt, stod han ett fræ æ Hækk.

Jens og æ Gjæk,
da de tow kam i Træk,
bløw de kjøn ved aa kulp, te æ Flask den war læk.
Jens bløw saa kjek,
aa, saa himlendes fræk,
og en klyvende, dryvende Stjern han da fæk.

Jens ved æ Bæk
fild ikold med hans Sæk,
saa hans Pues fæk en Hwol, og hans Maalt ralled væk.
Jens med en Træk
bøj æ Møller hans Sæk;
men en Kjån for æ Kwån fand der ingen aa knækk.

Jens ved æ Bæk
ga hans Kjælling en Skræk,

aalfuld, helt fuld; *Maalt*, Malt;
pæst, stødte Vinden ud over
Læberne; *men'*, imens; *javnle*,
jævnlig;

fuldajte, temmelig fuld; *med en
Hund i æ Reef*, det er: en Rus, en
Donner; *Fek*, Lomme; *aa hætt*, at
hitte; *stod han ett fræ æ Hækk*,
stod han ikke fra Hækken (siges
om Faar);

kam i Træk, kom i Lag; *aa kulp*,
stordrikke, med dybe Kluk;
Stjern, Rus;

fild, faldt; *Pues*, Pose; *Hwol*, Hul;
ralled væk, trilled væk (under
Larm); *bøj*, bød; *men en Kjån for
æ Kwån*, men en Kjærne for
Kværnen.

rat hind, rakte hende; *swoter*,
sortere; *en Ræk*, et Slag; *Knog*,
de Kvæstelse;

da han rat hind en Pues, der war swoter end Blæk.
Jens ved æ Bæk
med det samm fæk en Ræk,
saa hans Ryk fæk en Knog, og dje Raag fæk en Knæk.

Lær af Jens Bæk,
hwis du møder en Gjæk
med en Hummel i æ Ør og en Flask i hans Fek,
frister han fræk,
swor ham aalle en Kwæk,
skynd dæ hjem, men' ino do haar Maalt i di Sæk!

27/10 1908.

*Gjæk, Skjælm; en Hummel i æ
Ør, det er: en Rus; men' ino, men
endnu.*

TO FORKYNDERE .

DE beder derinde for aabne Døre,
mens Lærkerne synger for døveste Øre.

De beder, de beder; en Snøften, en Mumlen,
en Lyd som af Kvægets Mørkegumlen.

De beder om Naade for sig og sine,
for andre de beder om Helvedes Pine.

Præsten staar sort mod den hvide Væg,
grader Bevægelsen ud over Salen,
lægger med Tomlen i Bogen et Læg,
stryger sig stramt ad sit side Skjæg
og skrider fra Texten til Talen.

Flittig han grumser Alverden til,
intet han agter, og lidet han levner,
har man bare det Sind, der vil,
da findes jo lettelig Revner.

Engen ligger saa lys og grøn,
Havren ringler saa fint og stille.
Verden er altid stor og skjøn,
Menneskehjærtet saa trangt og lille.

Præsten raser en Time fuld,
svælger i pyromaniske Drømme,
pisker med Nælder Syndens Kuld,
svider med Svovl og Edderstrømme.

Brat, som vilde han noget kløve,
hugger han Haanden i Pultens Planke:
„Satan gaar rundt som en slugvorn Løve
med oprejst Hale og Manke!“

Gud skal sanke hver Synd i Sæk,
lusker sig nogen fra Dommen væk,
skal Fanden paa Forken ham hente;
hvad du har syndet som vild og ung,
hvad du har drømt under Dynen tung,
en Dag skal det sones — med Rente!

„Item“ (nu synes hans Grumhed mæt)
„Herren skal gribe sit Vaskebræt,
tvætte dig Synder, Plet for Plet!“
Forsamlingen snøfter bevæget.
Men Præsten trænger skam mest til Tvæt,
thi han har spildt Æg i Skjægget.

Salen er fyldt til inderste Krog,
Kroppene damper som Kedler i Kog.
Mændene skutter sig tavse paa Bænken,
blege af Angst og Eftertænken.

Gamle Kvinder med visne Hænder
sidder og fingerer ved Bogens Spænder.
Unge Piger med trinde Lænder
kan ej tøjle det viltre Sind,
lukker bestandig Synden ind

i det sunde, blomstrende Hjærte.
En har danset for ganske nys,
én har nippet bag Diget et Kys,
nu volder det Glutten Smerte.

Præsten er atter paa Sjælefangst,
Dumhed er Krogen, hans Madding Angst.
„Øxen er lagt ved Roden!“
Hjærtet han saarer Sting i Sting,
Jordens lysende runde Ring —
han sparker den bort med Foden.

— — — Da med ét en Svale svæved
ad det aabne Vindve ind,
fløjtende den brat sig hæved
op paa Bjælken lang og trind.

Et Sekund den ganske stille
sad beklemmt og titted ned,
som den vilde maale Højden
af sin egen Dristighed.

Men saa spændte den sin Strube
til en kaad og hedensk Sang,
og fra Brystets spæde Grube
Jordens muntre Toner klang.

Alle Jublens Klarinetter,
Dansetrin til Silkeslæb,
Kvindekys i blide Nætter
toned af det Svalenæb.

Og den sang om modne Druer
vældende af Klippens Sten,
sang om grønne Kakaduer
paa Mangrovetræets Gren.

Sang om Styrte af vilde Floder
i det fjerne Afrika,
sang om Nilen, Havets Broder,
Middelhav og Marmara —

Om Flamingo'er, rosenrøde,
lysende langs Syrtens Bugt,
— hvad en lille Fugl kan møde
paa sin muntre Verdensflugt.

Sang og sang! om Sommerrugen,
som har gynget Kjærnen fuld,
sang om alt, der gror og grønnes
i og om og over Muld.

Sang om Sol og brune Bier,
dansende om Kubens Karm,
sang om hvert et Straa, der dier
Jordens underspændte Barm.

Sang om Bækkens lange Latter
over alt og Ingenting,
sang om Aæns Arm, der fatter
Landet i et Kjæmpesving.

Sang om Bær, der ensomt rødme
i den brune Hedelyng,
sang om Æbleblomstens Sødme
og om Gjærdesnerlens Slyng.

Sang om Strandens Baad, der prøves
under Støj af Klittens Børn,
mens Septemberluften kløves
af den vilde Fiskeørn.

Sang om lyse Sommernætter,
Mosebryg og Møllebrus,
klingre Slag af sorte Spætter,
Aftenrøg af øde Hus.

Sang om Kvæg i Hjørde hvide
og den stolte Hjorts Gevir,
Svaleleg ved Aftentide
om et skovgjemt, irret Spir.

Og den sang om Morgenrøde,
sang om Hejredans i Dug,
naar en Falk gi'r Ungen Føde
under stive Tidslers Buk.

Sang om Jordens største Lykke,
sang det op i Præstens Spind:
Mand og Kvinde, elskovstrygge,
ømt forenet, Kind mod Kind!

Og nu selv en varm Forkynder,
nidkjær indtil Marv og Ben,
synger den om søde Synder
bag en dugget Hybengren.

Jubler ud sin galne Viden
om et Hyttetag af Rør,
dér en Rede lun og liden
bag en revnet Forstu'dør.

Og den ler sig Vingen kroget,
som den sig i Siden tog,
gjør et Hop og slipper noget
ned i Præstens sorte Bog.

Men forfærdet ved sin Gjerning
ud den sig fra Bjælken svang,
mens med Djævlen kastes Terning
om din Sjæl endnu engang.

9/11 1908.

11

TIL EN PLOVKAMMERAT.

VI døjed og pløjed paa Fædrenes Grund,
mens Hjejlerne fløjted fra Lavningens Bund.

Da sprang der en Skagle, i Staa gik vort „Ho's“,
og Pokker tog Ploven, og Livet tog os.

Men endnu vi elsker hver Hjejele paa Knold,
og stadig vi fører en Plov i vort Skjold.

14/11 1908. *Noter.*

VIGGO HØRUP.

SAA rejses Sten for Døgnets bedste Mand,
som længe dvæled i sin Tystheds Have.
Thi hvad du end har tabt, mit Fædreland,
du var bestandig rigt — ved dine Grave.
Og skjønt dit Navn kom sjældent i *hans* Mund,
fordi han havde Sky for tunge Navne,
var det hans Pulsslag til hans sidste Blund
sit Land ved al sin lyse Kløgt at gavne.

Han var ej Manden med den ene Tanke,
der kløver Rummet for den nye Dag,
men tusind Tankegnister, lynildblanke,
sprang fra hans Esse i *vort* Hjærteslag.
Hvor har han glødet vore unge Kinder
til nye Tag i Nederlagets Stund,
naar ingen uden han saa Fyr bag Sund
og Frafalds Taager knuged alle Tinder.

Han var en Spejder ind i Fremtidslandet,
det Land enhver med Graad har stirret paa,

den fjerne Kyst med lyse Løfter randet,
men som vi aldrig, aldrig *selv* skal naa.
Den Viden har dog ej *hans* Ildhu hemmet,
han var ej nogen haabløs Pessimist;
thi der er anden Tro end den paa Christ
og andre Haab, end dem vi fik beskjemmet.

12

Han saa i Frihed Livets dulgte Kilde,
derfra hans Had til alle gjorde Baand;
mod Thybo-Pral han satte Folkesnille,
derfra hans Kjærlighed til Vid og Aand.
Og Folkeguldet dybt i Undergrunden
med Sprogets Bor han løfted op fra Bunden.

Den som har set ham under Bøgeløvet,
naar Juniflaget til hans Vid slog Smæld,
naar Fjendens Vaaben, ved hans Ordkunst døvet,
blev gjort til Prise i et Spottevæld,
han glemmer aldrig Lyset paa hans Pande
og ej hans Øjes stærke Tindrekraft,
som naar en Kriger mod en Angrebsbande
med løftet Hoved slipper Lansens Skaft.
Hvor var han skjøn i Ordets Kunst og -Formen,
skjøn i sin unge, kjække Fremadstormen!

Hvor gjerne hørte vi hans lette Pile
i Døgnets tungtbevæbnede Debat!
Som David kunde han i Kampen smile
ad Reaktionens plumpe Goliat.
Og Goliat — ja, han fik mærke Slyngen,
dens flinke Sus, dens muntre Stenes Syngen!

Vi gaar en ond og uglad Dag imøde,
da det som laa ved Horisontens Bræm
som Truselsky mod Land og Folkegrøde
skal fedtes, fuskes, luskes, lumskes frem.
Vær da paa Plads hver Mand i Gaard og Hjem!
Tag frem hans Vid, hans Glød, hans Fylkingstaler,
hans Svøbes Strimer og hans Kampsignaler!

13

Saa fjern da Dækket fra hans Mindesmærke,
og blot hans Pande for den danske Regn,
at han ved sine Træk, de kloge, stærke,
kan tale til os som et Kampens Tegn.
Saa længe Viddets Lyn om Pennen knitrer,
hans Hoved højt i Brændingsprøjtet staar,
og frie Aander fange Sejr og Saar,
mens Kunstnermalmen i hans Bryn forvitrer!

^{22/11} 1908. *Noter.*

DORRES SANG.

GAMMELT MOTIV.

JEG gaar i tusind Tanker
og elsker den, jeg ej kan faa,
han vist i Glæden vanker
mens Sorg jeg lide maa,
stor Sorg, som jeg i Hjærtet bær
for dig min Ven saa kjær;
det voldte falske Mennesker
og derfor Sorgen er.

O, havde jeg ej skuet
dit Ansigt og de Øjne blaa,
saa var jeg aldrig kommet
til Kamret, hvor du laa,
saa bar jeg ej paa dette Sting
her inderst i min Barm
og kjendte ej den Angstens Ting,
som nu gjør kold og varm.

Nu er jeg mere ensom

end Træet paa min Moders Grav,
naar det om Natten suser
bag Kirkelaagen lav,
og i dets stille Skyggefavn
jeg finder snart mit Sted,
det eneste jeg kjender nu
hvor Sorgen gi'r mig Fred.

Efteraar 1908. *Noter.*

14

LIMFJORDEN.

HVOR herligt du lyser, du krummede Fjord,
der slynger de Sløjfer i Sønder og Nord,
du Vindenes Orgel, du tonende Vand,
der bræmmer med Skummet din riflede Strand!

Mod laveste Hytte som højeste Tegl
du leende løfter dit smigrende Spejl;
og Baadenes Flokke, de sejlhvide smaa,
du hvister saa højt, som din Bølge kan naa.

Smaaøerne slumrer paa Bredningens Bryst,
og Kirken hun lyser saa kjønt paa din Kyst;
i Spejlet mod Bredden, naar Solen er lav,
staar Taarnet forsænkt som en Elfenbensstav.

Bag Baaden der jubler det badende Barn,
mens Faderen reder det skjællede Garn;
Vestsolen beføler hans Hue og Kind,
og Straalerne strømmer i Maskerne ind.

Hør Tamgaasens Gjæk fra den lerede Brink,
hvor Sol gaar i Hav under milelangt Blink;
en Plasken med Aarer, en Svirren af Myg,
en Rørsangers Fløjt i den sænkede Byg.

— Men Billedet skifter saa let som en Vind,
min Fjord har vel tusinde Masker og Sind;
mod Kvæld kan den kysse din Stævn med et Smil,
ved Gry maa den danse med Stormen en Ril.

Se Maagernes Hvirvlen, hør Spovernes Træk, —
et Strøg mod dit Hjærte, og Lyden er væk!
Hvi skjælver du, Hjærte, hvi drypper min Graad?
Jo, Barndommens Spover de krydsed min Baad.

— Ej fandt du, o flyvende Svane, en Kyst,
hvor renere lyste dit tonende Bryst;
og hvad kan vel løfte din dragende Sang
som Fjorddalens Bugtning saa lys og saa lang!

— Hist Fiskeren tjærer sin bugede Kjøl,
mens langt over Vigen gaar Køernes Brøl;
ved Bækken, hvor Bugten den bøjer sig ind,
der skridter en Pige saa fast og saa trind.

Hun løfter fra Aaget den blinkende Spand
og skyller ved Bækken dens Munding og Rand;
mens Blomsterne myldrer om Ankel og Kjøl,
hun malker sin Ko i den stigende Sol.

— Hvor herligt fra Klinten at tælle de Næs,
de hundrede „Hager“ med saltsvedet Græs,
med Stude i Række og Kalve i Ring
og spejdende Terner i sejlene Sving!

Hvor dejligt at se i det kimedede Gry
letsløret ved Bugten en rødstenet By,
hvor Duerne kredser om Toldhusets Tag,
mens yderst paa Molen der flimrer vort Flag!

— Hvor fattigt du var dog, mit Fædreneland,
om ikke du ejed din Fjord og din Strand,
de krogede Hager, de bittesmaa Næs,

15

hvor Rylerne ruger i saltsvedet Græs!

Men blev du end fattig paa Skov og paa Land,
du vandt dig Erstatning i syngende Vand,
og Fjorden med Vader og Vejler og Vig
den gjør dig for Øjet saa kjær og saa rig.

Thi den, der ved Fjorden som Mand eller Barn
har jublet og tumlet med Baad eller Garn,
han glemmer ret aldrig paa Jorderigs Rund
hint Maaneskinsspejl paa dit ensomme Sund.

Og den, der som Yngling bag Fjordsivets Hang
har kysset den første, den saligste Gang,
han ejer et Minde, som aldrig vil dø,
han kommer hver Sommer paany til din Sø.

Decbr. 1908. *Noter.*

16

SVALEN.

HØR hvor let dens Vinge smækker
mod den tunge Kløverdusk,
mens den som en Skyttel lægger
Farten gennem Røg og Rusk.

O, du lille verdsligkaade,
Flugtens fødte Favorit,
som til Livets tunge Gaade
ikkun har et let „Kvivit!“

Vilde du kun tit mig følge
lig en lille venlig Aand,
som du nu paa Luftens Bølge
næsten strejfede min Haand!

Vilde du kun tit mig lede
som i hine fjerne Aar
paa min Barndoms tunge Hede
til min Faders lave Gaard!

Aa, naar du paa Blæsten vendte
og mig i mit Ansigt saa,
var det næsten, som du kjendte
Barnesindets Sorger smaa.

Ja, det var som om du tøved
et Sekund og fritted mig:
„Hvi er lille Bror bedrøvet,
hvorfor ikke glad som jeg?“

Men naar du saa Gaarden stige
bagom Kaalgaard-Popler frem,
svandt du langs det lange Dige
— for at følge andre hjem.

Sildig Aften, tidlig Morgen:
samme Flugtens muntre Sting;
samme Svinden, tyst, forborgen,
som var Sagen ingen Ting.

— Naar en Dag mit Blik skal briste,
og min Aand maa flagre frit,
bån du Vejen for min Kiste
med dit elskede: „Kvivit!“

29/12 1908. *Noter.*

17

DER SO TOW KRAGGER.

DER so tow Kragger po Kistelbakk
nej, som æ Suel den skjenner! —
den jen den nevved den aan i æ Nak,

so, sad; tow Kragger, to Krager; skjenner,
skinner; nevved den aan, næbbede den
anden; Hjatens, Hjertens;

for de war tow Hjatens Venner.

Saa fløw de da op po dje villerst Ving,
nej, som æ Suel den skjønner! —
for Kos! som søn en Pa Tow ka swing,
nær føst det er Elskov, der gjenner!

dje villerst Ving, deres bedste, rappeste
Vinge; *søn en Pa Tow*, saadan et Par;
gjenner, driver paa;

Saa standed de dem en vilre Red,
— nej, som æ Suel den skjønner! —
af Gren saa glatt og af Stror saa skred,
saa ingen kund ønsk sæ en pænner.

standed, laved; *Stror*, Straa; *skred*, nette og
glatte; *en pænner*, en pænere.

Dér lod de dem hwist af Vind og Vejr,
— nej, som æ Suel den skjønner!
og haaj æ saa skjøn, ja, Taarier sejr,
laant skjønner end Kragger fortjenner.

hwist, kaste op og ned; *Taarier*, Taaber;
laant, langt;

Snaar kravlt der en Ung paa hwer en Pind
— nej, som æ Suel den skjønner!
saa swot som æ Muer i Sind som Skind;
den Swej er der ingen, som lenner.

Swej, Svie; *lenner*, lindre;

Aa, war en som søen en betle Fowl,
— nej, som æ Suel den skjønner!
saa vend a aalle med Grêf og Skowl
en Awer saa saaned og stjenne.

betle, bitteliden; *vend*, vendte; *Awer*, Ager;
saaned, sandet; *stjenne*, stenet;

No gor a saa stogend laangs Kistelbakk
— nej, som æ Suel den skjønner!
for tow ka nevves, og tre ka snakk,
men den ka kuns sukk, der bløw jenne.

stogend, stærk, foroverbøjet; *jenne*, alene.
— Det bemærkes, at *stjenne* og *jenne* er
fuldt forsvarlige Rim paa *skjønner*, da *r'et* i
Slutning af Ordene som oftest er stumt i
Fjandbomaalet.

³/1 1909. *Noter.*

18

IMELLEM TO MØRKE HØJE.

IMELLEM to mørke Høje
jeg vogted som Barn min Faders Faar,
og Mulden gav mig sin Møje,
og Solen flammed mit Haar.
Men Verden tindred i Dis og Drøm,
og Barnelængslerne vimred
som Siv i den dybe Strøm.

Imellem to mørke Høje
der saa jeg dig, Mor, saa trælsomt gaa
med Sorg i det søgende Øje
og Tørklæd' om Tjavser graa.
Der kom du saa tit og strøg min Kind,
og Strikkepindenes Tinglen
lød sølverne ømt til mit Sind.

Imellem to mørke Høje
Fuldmaanen saa jeg for første Gang,
som langt i Havet en Bøje
i Himmeldybet den hang.
Jeg fulgte dens Vej over stille Land
saa mangen daarende Aften
langs Bækkes klukkende Vand.

Imellem to mørke Høje
jeg stirred mod Tordenens Lynildsskrift,
saå Rugen lydigt sig bøje
for Bygens voldsomme Drift.
Saa blev jeg blandt tvende Mødre delt,
min egen Mor og Naturen,
og ingen jeg svigtede helt.

Imellem to mørke Høje
kom Kysset til mig paa bitte Sko,
foran mig i Skjørt og i Trøje
det stod i Lyngen og lo.
Da blev mit Hjærte saa fuldt og trangt,
men da jeg vilde det fange,

19

det ilede milelangt.

Imellem to mørke Høje
jeg ledte med Nyn mit Plovøgsspand,
mens Skyggen fra lyngladne Fløje
laa tungt paa det stride Sand.
Og svandt alt Lys af mit Digt en Stund,
da var det de Højes Skygger,
der mørkned mit Sangvælds Bund.

20

Imellem to mørke Høje
der vilde jeg gjerne sænkes ned
en Dag, om det kunde sig føje,
da Byggen af Skederne skred.
Saa havde jeg fundet det gamle Spor
og kunde nu evigt slumre
i Hjemmets hellige Jord.

⁴/₁ 1909.

DEN JYDSKE FORSKNINGS OLDERMAND

H. F. FEILBERG.

HWOR er æ skjøn, te *de* er te,
som vil det gued bewaar,
som goer saa biel og æsler ve
og kan sæ aalle spaar!

biel, flittige; *æsler ve*, arbejde uden
Stands;

— *Do* war saamøj en stredde Knop,
der gjord en stywle Bied,
der vild, æ Awr skuld ploves op,
får Dawsens Suel gik nied.

stredde, dygtig, fast paa Benene;
stywle Bied, et godt Stykke
Dagværk; *æ Awr*, Ageren;

Si dæ no om, og kik tebaag:
En Omfer heller tow,
læd ham saa komm, æ Awtenskraag,
og hwil sæ po di Plov!

Omfer, Omfure, een Fure op og een
Fure ned til modsat Side; *Kraag*,
Krage;

Og gor æ Maan saa taangle op
og skjarer po di Rue,
der dripper Sagn i æ Lyng si Top
og Guld af hwer *di* Fue.

taangle, tungt, tungtladende;
skjarer, glimter svagt; *Rue*, Rude;
Fue, Fure.

¹⁵/₁ 1909.

Noter.

21

VED ENGSØEN.

MAA jeg tage din Haand, nu det dufter af Hø,
og den sølvblanke Helt skjærer Strimer i Sø,
maa jeg føre dig did til den nærmeste Stak
og se Kjærulden kysse paa Skjørt og paa Frak?

Maa jeg lægge min Arm om dit vigende Liv,
mens det knitrer af Sol i de sænkede Siv,
maa jeg løfte dit Slør over Straahattens Rand,
her hvor Aakandens Blad breder Bro over Vand?

Se, dit Haar er saa gult som en Bygager-Sti,
og den høstmilde Sol fletter Guldtraad deri;
naar jeg hvisker ved Øret, hvor Kinden er brun,
o, hvor bølger det kjært i Smaagrubernes Dun!

Og dit Blik gaar i Drøm over Aakande-Bro,
mens du vipper en Blomst paa din vrsthøje Sko,
og en Græshoppe stryger sin Mos-Violin,
og du trykker min Haand i et langt: „Jeg er din!“

⁴/₅ 1909.

Noter.

HAN gaar og tænker, hun gaar og traller,
hun traller snart til Alverdens Ting,
og hendes Latter af Struben gjalder,
da rød han minder om Fæstensring.

Han gaar og skjæver, hun gaar og skjænder,
hun skjænder nu for Alverdens Ting,
for Letsinds Luner, der langsomt vender
paa Elskovs Veje et Sind omkring.

Han gaar og fløjter, hun gaar og flæber,
hun flæber snart ved Alverdens Ting;
og Spørgsmaal saarer, og Svaret dræber,
som Frostens dræber en Knop i Spring.

Hun gaar og pylrer, han gaar og pytter,
han pytter nu ad Alverdens Ting.
Men hænde kan det, han Haanden knytter
om denne snærende lumske Ring.

^{7/5} 1909. *Noter.*

EN LYSTIG SANG.

SKOTSK MOTIV.

EN lystig Sang, ja en lystig Sang,
kan ingen gi os en lystig Sang!
Min sidste Daler saa gjerne sprang,
blot én nu gav os en lystig Sang.

En lystig Sang, ja, en lystig Sang
gi'r Armen Styrke og Hamren Klang,
og Dans blev selve den Haltes Gang,
hvor Foden gik til en lystig Sang.

En lystig Sang, ja, en lystig Sang,
til den vi mejer vor Rug paa Vang,
og tager Svenden sin Glut paa Fang,
han gjør det helst til en lystig Sang.

En lystig Sang, ja, en lystig Sang,
saa Tryk og Tynge fra Barmen sprang.
Blev Hyttens Skodder dig lovlig trang,
stem Ryggen mod til en lystig Sang!

En lystig Sang, ja, en lystig Sang,
hvori Alverden sig muntert svang!
Og spandt os Præsten sin Ten for lang,
vi klipper af med en lystig Sang.

En lystig Sang, ja, en lystig Sang,
til den har Livet som Døden Trang;
og skal jeg slutte *mit* Liv engang,
jeg gjør det helst ved en lystig Sang.

^{12/5} 1909. *Noter.*

BONDEN OG SKRÆDDEREN.

DER kom en Skrædder til vor By:
Klip — Klap og *Klip*!
Han skulde mig en Kjortel sy.
Klip — Klap og *Klip*!
Men saadan skar han af og fra
— eja, af og fra —
at der kom Buxer ud deraf.
Klip — Klap og *Klip* — Klap og *Klip*!

Da Næven jeg i Bordet svang,
Klip — Klap og *Klip*!
saa Saxen over Kovsen sprang,
Klip — Klap og *Klip*!

„Af Buxer har jeg mer end nok —
heja, mer end nok!
og fler betales med min Stok!“
Klip — Klap og Klip — Klap og Klip!

Der stod to Tøfler for en Dør,
Klip — Klap og Klip!
hvor aldrig jeg saa Tøfler før,
Klip — Klap og Klip!
Og da jeg ind i Sengen saa,
eja, Sengen saa,
den Skrædder bag min Datter laa,
Klip — Klap og Klip — Klap og Klip!

Den Maane grined grumme fæl,
Klip — Klap og Klip!
da jeg tog Skræddren ved hans Hæl,
Klip — Klap og Klip!
Og over Kaalgaarddigets Bræm,
— heja, Nældebræm —
jeg hjalp ham lidt ad Vejen hjem,
Klip — Klap og Klip — Klap og Klip!

Hans Fingerbøl, en Kjende klømt,
Klip — Klap og Klip!
det havde han i Sengen glemt,
Klip — Klap og Klip!
Og Tøsen, som min Datter fik,
eja, nødig fik!
den ligned Skræd'ren paa en Prik,
Klip — Klap og Klip — Klap og Klip!

Nu sidder jeg bag Vindvets Læ,
Klip — Klap og Klip!
og fimper Barnet paa mit Knæ,
Klip — Klap og Klip!
Det peger ud paa Lam og Føl,
heja, *mine* Føl!
og leger med *hans* Fingerbøl —
Klip — Klap og Klip — Klap og Klip!

Foraar 1909. *Noter.*

24

AUTOGRAFSAMLER.

JA, bejste Hr. Meyer!
det *er*, som a sejer:
en Løfte er godt, men aa hold'en er bejer;
og *a* haar no lowe,
saavidt som a howe,
aa send Dem en Urd imell Unnen og Dowe.

howe, husker; *Unnen*, Middagsmad;
Dowe, Davre.

Men hwad a ska sej Dem,
hwad Knap a ska drej Dem,
det ved a *sgi* naple, hwis ett a maa træj Dem.
Men De ska jo ha æ
te jen, som De ga æ,
en Stoder „der samler“; naa, kom saa og ta æ!

sgi, saamænd; *træj*, ærte; *Stoder*,
Stodder; *a æ*, tag det;

Det vil a forær Dem.
Gid Fanden fortær Dem,
om tire med den Slaw De'el besvær Dem!

Slaw, Slags; *skaalmer*, spejder anstrengt.

^{12/9} 1909. *Noter.*

25

AN' VÆVER.

GAMLE An' Væver hun færdes saa stille
som nuslende Mus mellem Siv,
kjender saa lidet til Døgnets Larm
og Verdens fortumlende Kiv.

Gamle An' Vævers brøstfældige Hytte
har altid et Lys i sin Rude,
skinner saa langt over vildene Hede
for alle som sildig er ude.

Gamle An' Væver hun karter og spinder
til dybt i den øde Nat,
taber i Søvn den slingrende Traad
og faar den møjsommelig fat.

Gamle An' Væver gaar rundt om sin Hytte,
mens Duggen i Kaalene falder,
skaalmer ud mod de brede Kjær,
hvor rugende Vibe skvalder.

Regnfang dufter fra Kaalgaarddiget
og Løg bag Lavendlers Hegn,
ved da gamle An' Væver for vist,
at Natten vil ende i Regn.

Kilderne hulker i Sommerkvælden
og Hededammene dampe,
spærrer hun da for Høns med Told,
for Faarenes Sti med en Krampe.

Kornmo' blamrer i Hederugen
og flimrer paa sodet Bjælke,
sitrer et Nu mod den hvide Gavl,
hvor Silden hænger til Spjælke.*

Henter hun stille ved Brønden sin Si
og lukker saa Katten ind,
ser under Karmen den rødlige Maane,
mens Døren hun skodder med Pind.

Gamle An' Væver — saa fattig hun lever,
saa kongelig dog hun drømmer,
mens Natteregnen paa Tagets Mos
sin Skaal saa dulmende tømmer.

1909. *Noter.*

* *hænger til Spjælke*, hænger til Tørring.

TRINES KO.

JULEAFTENSTEMNING.

NU skal *du* ha din Havrekjærv,
og jeg skal ha' min Nætter;
lidt lyet Vand for gammel Tand
jeg her i Krybben sætter.
Brug du saa kun din gamle Mund;
jeg har jo mer i Loen!
En saadan gjæv og yndig Stund
man sørger først for Koen.

Du kom her, da min Mand faldt hen
— Gud vær den Synder naadig!
Han tured op hver fattig Del,
hvorover vi var raadig.
Ved dig kom jeg paany til Krylt,
du hjalp mig sgi paa Fode,
saa Gris blev rund og Barnet sund,
og begge gik til Gode.

Ja, Sønnen maatte hjemmefra,
ham har jo Verden taget;
nu er han i Amerika.
Det gaar ham godt i Faget.
Han fik din Mælk — med Fløden paa,
skjønt Høk'ren skuld' ha' haft'en.
Jeg tror da nok, at jeg tør spaa,
der kommer Brev i Aften.

Du gik og gnov blandt Pors og Siv

det bedste, som du kunde;
og hvor du bed, du gamle Liv,
der bed du skam i Bunde.
Og du kom hjem med Yv'ret spændt
og Aftendug i Skjægget;
min Haand dig linned Strent i Strent,
mens Drøvlen du bevæged.

Og Katten kom i Spring derhen
og satte sig for Døren,
til Pattens Straale ramte den
imellem begge Øren.
Og Duggen faldt paa Brøndens Sten
og paa mit Hovedklæde,
og Katten slikkede sit Ben
for Mælkens spildte Væde.

Ja, være to, som Dagen lang
er i hinandens Tanker
gjør Livets Byrde mindre trang
selv mellem Hedebanker.
Og du skal aldrig lide Nød
og staa med Sider hule,
saa længe jeg en Skive Brød
kan række mod din Mule.

Nu er du skjæv i hvert et Led,
det plumper hult i Bugen,
naar du vil rigtig rask af Sted
og ta et Nap af Rugen.
Og selv er jeg en Stummeltaa
af bare Slæb og Ælde,
hvis slidte Rok kun smaat vil gaa,
og snart vel Pas maa melde.

— Nu ringer Degn til Nadverfest,
nu falder Rim paa Stene,
og Juleklokken høres bedst
af dem, der sidder ene.
Snart kommer alle Stjerner frem,
og Frosten gjør dem blanke;
det bitte Barn fra Bethlehem
er nu i alles Tanke.

Lang er den Vej og krum den Sti,
der bærer over Hede.
Gaa da, min Gud, ej Dør forbi,
find gamle Trines Rede!
Skjænk Livsens Brød mig rundelig,
velsign min Kjærv paa Loen,
vis dig mod mig miskundelig,
og giv mig Kalv i Koen!

Decbr. 1909. *Noter.*

MEJERIST ESPER ANDERSEN, JEBJÆRG.

DE gamle Dage er ikke glemt,
det huskes den Dag i Dag,
hvor muntre Svende med Luthen stemt
sad under dit gjæve Tag.

De gamle Dage med Fart og Fut,
med Sang mod Maskinens Hvalv,
mens Dampen stemte *sin* vilde Luth
saa Lofte og Vægge skjælv.

De gamle Dage, da Mosen laa
for gamle Ann' Fiskers Dør,
med Spindelvæv over Pors og Straa
og brune, duskede Rør.

De gamle Dage med Glassets Bryg,

med Sejre paa Cyklesti,
med Maaneskinsridt over Jyllands Ryg,
de tusind Gaarde forbi.

De gamle Dage da Livet jog
os begge med „Huj“ og „Høj“!
da paa min Bondefele jeg tog
de første prøvende Strøg.

De gamle Dage blir aldrig glemt,
dem skyller ej Døgnet bort;
og skulde vi faa vor Luth forstemt
vi prøver en frisk Akkord.

Julen 1909.

30

FORAARSTEGN.

MOR, har du set, hvad der staar bag Diget?
Gjæslingblomster saa bitte smaa!
Bladet kløvet og Kronen fliget,
lige skabt til at kysse paa.
Klare Spirer paa Mulden letter,
suger Kræfter af Dybet op,
fæster Roden i varme Nætter,
laaner af Solen til Blad og Top.

Mor, har du set, hvor Haren springer
Pløjefaldet som ingenting;
Viben kroger de korte Vinger,
øver sig kaadt i Baglændssving.
Engen bulner om Rylens Rede,
Grøften pyntes med friske Flæg,
langt i Marken — som halvt i Vrede —
slænger Haslen sit falske Skjæg.

Mor, har du set hvor Koen tripper
længselsdrukken paa Baasen kvalm,
malker mindre i dine Stripper,
snuser med Haan til den mugne Halm?
Det er de spæde Kim i Kjæret,
Blomsterspringet ved Bækkens Rand,
det er det lange Sug i Vejret,
Gudevarslet til Dyr og Mand.

^{29/1} 1910. *Noter.*

PAA KJÆRE GRAVE.

I.

SAA mangen Slægt lig knækket Rør
sank ned for denne Kirkedør.
Velsignet I, som segned her
i Læ for Sorgers Bygevejr.

II.

I ærlig Kamp, i ydmyg Tro
I stille stred for Børn og Bo.
Slog Kornet fejl paa karrig Jord,
I rejstes ved et Fadervor.

Januar 1910. *Noter.*

31

GAMMEL KA BAKK.

ER æ Plads mærked aa, sæt æ Arbed i Gaang,
fo nø Mergel laa op po æ Brink!
Spyt en Kjend i jer Næv, far I tar om æ Staang,
for saa lider jer Arbed saa flink.

mærked aa, mærket af (til
Mergelgraven); *æ Arbed*,
Arbejdet; *nø*, noget; *en Kjend*,
lidt; *æ Staang*, Staalstangen,

Der ska javn hænges i her ved gammel Ka Bakk,
hwis a ett som en Toj vil stent rejn fræ æ Brakk.
Læ mæ si, te jer Skovl de ka go, bette Kaal,
læ mæ si, te jer Skovl de ka go!

A er Enki og gammel, og jenne om aalt,
og ikki *jen* Kjeft en ka trow!
De haar tawn a mi Tow, de haar staaln a mi Maalt,
de har malked mi jenywed Kow!
Men misæl om de søen lurer gammel Ka Bakk!
A ska wal fo en Urd med de Fyrer aa snakk.
Læ mæ si, te jer Skovl de ka go, bette Kaal,
læ mæ si, te jer Skovl de ka go!

Ja saamænd er æ Hus baade gammel og ring,
og æ Taag hænger nejle te Drep,
og mi laangtænded Øg de er brødt paa dje Bring,
og a sjel stolter aa *ved* æ Kjep.
Men æ Skatter maa klaares, æ Gord holdes opp,
om saa det ska knaag i hwer Navl og hwer Stropp!
Læ mæ si, te jer Skovl de ka go, bette Kaal,
læ mæ si, te jer Skovl de ka go!

A haar ett danst paa Rueser saa lidt som paa andt,
a fæk aalle danst møj i mi Daw.
A maatt ta mud æ Gord med si Gjeld og si Pant,
og den Se gir kuns smaat i æ Traw.
Om æ Stolper er skjøv, om æ Væggi er vind
stor æ Gord paa si egn, og *indno* er en min!
Læ mæ si, te jer Skovl de ka go, bette Kaal,
læ mæ si, te jer Skovl de ka go!

Der er nøj i wor Hjat te vi knap ka forsto,
som ka rør wos ved søen en Krumm Jurd;
nær æ Towt legger grønn, og æ Kuen æ saa mo,
det ka bind jen paa Haand og paa Fud.
A vild gjan sej med Sand, nær a sto for Worherr:
A haar stridt for mi Grund, do faar ta æ, som det er
Læ mæ si, te jer Skovl de ka go, bette Kaal,
læ mæ si, te jer Skovl de ka go!

²²/1 1910.

hvormed Mergelen brækkes løs;
javn hænges i, hænges godt i;
Ka, Karen; *Tôj*, Tøjte; *stent rejn*
fræ æ Brakk, aldeles gaa fra
Gaard og Grund; *te*, at;

jenne, alene; *tawn a mi Tow*,
taget af mit Uld; *staaln*, stjaalet;
jenywed, enøjede; *Urd*, Ord;

Taag, Tag; *hænger nejle te Drep*,
hænger lavt til Dryp; *brødt*,
brudt (af Seletøjet); *stolter aa*,
stavrer afsted.

Rueser, Roser; *andt*, andet; *Se*,
Udsæd; *æ Traw*, Traven;

Towt, Tofterne; *æ Kuen*, Kornet;
mo, modent; *sej med Sand*, sige
med Sandhed; *ta æ*, tage det.

32

MORS ROK.

SPURVEN sidder stum bag Kvist;
saamænd, om ej det fyger!
Kaalgaardpilen piber trist
for Nordenblæstens Byger.
Lul, — lul! Rokken gaar
støt i Moders Stue,
og jo mere Vinden slaar,
desmer faar Arnen Lue.

Skarpe Smæld af branket Malt,
og Karters kaade Skratten,
fjerne Grynt af Husets Galt
og Barneleg med Katten —
Lul, — lul! Rokken gaar,
flittig Foden træder,
kun saalænge Hjulet staar,
som lille Søster græder.

Far har røgtet Kvæget ind,
med Halmen tættet Karmen,
gnedet Grisens blanke Skind,
at den maa holde Varmen.
Lul, — lul! Rokken gaar!
Far mod Stuen stiler,
Mor en Bugt paa Traaden slaar,
ser op paa Far og smiler.

Barnet i sin Mørkningskrog
ta'r søvnig til at gabe,

33

snart det vil sin Billedbog
af de Smaahænder tabe.

Lul, — lul! Rokken gaar!
Ild om Gryden slikker,
Vejrets Svøb om Gavlen slaar,
og Hagl mod Ruden klikker.

Mor kan næppe se sit Spind
og næppe Traaden mage;
hej, da bæres Lyset ind
og stilles i sin Stage.

Lul, — lul! Rokken gaar!
Tenens rappe Vinge
over Fyrrebjælken saar
en Skok af Skyggeringe.

Pigen nys fra Gruens Glød
svang bort den sorte Gryde,
sænkede den i Sengens Skjød
for Grødens Trods at bryde.

Lul, — lul! Rokken gaar!
Nadverbordet samler;
Store sidder, Mindre staar
paa Bænk og bitte Skamler,

Far ta'r ned saa tung en Bog,
med Gud han hvisker sammen,
famler lidt ved Spændets Krog
og lukker med et: Amen!

Lul, — lul! Rokken gaar,
Ensomheden synger,
Mulmet tæt om Taget staar,
og Sneen gaar i Dynger.

Her ved Moders gamle Rok
hun lærte mig at stave,
syngte om „den hvide Flok“
og „al *hans* Naadegave“.

Lul, — lul! Rokken staar!
Men dens Nyn og Sange
vemodsfuld mod Hjertet gaar,
naar Kvældene bli'r lange.

²⁶/₁ 1910.

VED BJØRNSONS DØDSLEJE.

SAA vejer vi nu atter i vor bævende Haand
de Gaver, der kom fra din sangstærke Aand.

Vi kysser dine Gaver, vi signer din Aand,
imens der drypper Taarer paa Skatten i vor Haand.

⁴/₂ 1910. *Noter.*

PJALTE-KREJSTEN.

HANS Kjortel er laset i Sømme og Foer,
hans Hat er ej ganske ny;
hans Væsen er tolket i disse Ord:
Han tjente General Rye!

Han bærer med stive Soldaterskridt
sin Sæk gjennem Jehbjærg By,
som fulgte han end i behersket Trit
sin Herre General Rye.

Hans Blik er myndigt, hans Mine streng,
hans Skjæg er sort som en Sky,
de flygter for ham, hver skjødesløs Dreng,
som Tysk're for General Rye.

Er Vejen pløret, har Skoen et Læk —
hans Holdning er lige kry;
han bærer saa rank sin Raltesæk,
som Fanen for General Rye.

„Det skal dog kjendes af én og hver
i denne elendige By,
at det er den Krejsten, som kommer her,
der tjente General Rye!“

Ved Sommer som Kjørmis, i Storm eller Læ
han bærer de Pjalter af By,
mens mod hans stive, posede Knæ
det klirrer af Bismerens Bly.

Og Krejsten haandterer med Færdighed
dens prøvede Lod og Bly
og vejer med stiveste Værdighed,
som vejede han General Rye.

Saa saa jeg ham gaa, den gamle Knark,
med sit allerhovneste Blik;
en Tøs fik et Nik, og en Hund fik et Spark,
alt efter Soldatens Skik.

— Saa gled fra hans Axel Posen ned;
bag efter sank Lod og Bly;
han famled tilsengs — med værdige Fjed,
og gik til General Rye.

⁴/₂ 1910.

36

KRITIK.

ET Steds i Skoven, hvor Bøgen er Vært
gav Nattergalen en Aften Koncert.
Alle Partier var himmelglade
ved denne natlige Serenade.
Bøgen stod med de stilleste Blade,
Skyerne listed paa Sokker afsted
hen over Himlens blaanende Bed.
Uglen sad fornem med lodne Fødder,
Egernet vimsed omkring og bød Nødder.
Smælded for højt et Elskovskys
hørte man Natravnen hvæse et: „Hys!“

I Fremmedlogen sad Maanen ene
og laante Lys til den halve Scene.
Og rundt omkring paa Kviste og Grene
sad Skovens Sangere to og to
og næbbedes sagte og stille lo,
naar Mestersangerens Englerøst
kildred en Streng i en Kjenders Bryst.

Men midt i en Muddergrøfts første Parket
sad der en Frø paa en gratis Billet.

Den var der, skjønt ingen vidste for hvad,
men Rygtet gik, den var no'et ved e' Blad.

Jo højere Nattergalen sang
des lavere Frøens Kjæver hang.
Med aaben Mund og svømmende Blik
den kløed det Øre, den aldrig fik,
den drejede sig halvt imod andet Parterre
som vilde den sige: Har I hørt værre!
og drejede sig atter uvillig om
imens den memorerte sin Dom.
At den vilde lyde paa Ærestab
det kunde man se paa dens Hængegab.

Sangeren tav; to Elskende sukked,
Liljen sit Hoved i Græsset dukked;
Stillidshannen i Maanens Skin

37

saa sin Mage i Øjet ind.
Uglen bed sine Neglerødder,
Egernet aad sine egne Nødder.

Da Sangens Toner var tystnet — plump!
gik Frøen tilbunds som en Mudderklump,
og kommen hjem — paa en Vandkalv ridende —
skrev han i Frøernes „Berlingske Tidende“
en Kritik baade hvas og svidende.

Nu er den Glemslens; let dunster væk
den Dadel, der skrives med Mudderblæk.
Her skal kun nævnes dens sidste Træk;
der læstes — ligesindet til Skræk:
„Jeg fandt i denne saakaldte Sang
ikke *ét* eneste ærligt *Kvæk!*“

Saa slukked Maanen sin blege Lampe
og lo, saa man frygted en Mavekrampe.

⁹/₂ 1910.

KJESTEN OG KRÆN KRESTEN.

KJESTENS Ko
var saa god som to,
det syntes da ogsaa Kræn Kresten.
Saa blanked han begge sine Fedtlædersko,
gik bagind og fried til Kjesten.

Kjesten lo:
„Du har set min Ko,
men jeg vil nu elskes med Hjærte.
Men Kors! som du har blanket dine Fedtlædersko
i den fineste Kakkelovnssvæerte!“

Kresten lo:
„Jeg har set din Ko,
og Koen staar spejlet i min Svæerte;
men du, bitte Kjesten, i Tugt og i Tro
staar spejlet herinde i mit Hjærte!“

Krestens Ord
faldt i kristen Jord,
skjød bugnende Ranker hos Kjesten;
„Ja, naar du kan finde *saa* yndige Ord,
gaa du saa kun bare til Præsten!“

¹⁷/₂ 1910.

HØSLETS-VISER.

MORGEN FØR SLAGET.

HAR I nu Tænder i Riven sat?
Er I parat, mine Dreng?
Duggen har drysset den hele Nat,
Leen har ventet os længe.
Armen er styrket af Søvnens sund,
Solen os hilser fra Bakkens Rund;
bag Syrener forborgen
kukker en Gjøg: Godmorgen!

Mor har pustet til Arnens Glød,
sysler derinde ved Davren;
se, hvor Røgen fra hendes Grød
sænker sig blødt over Havren!
Mad hun smører, som kan forslaa,
Øl hun styrter i Dunke graa,
lægger en Klukkert i Tejnen,

som kan ta' Tonen fra Degnen.

Nu paa Vognen enhver især!
Plagen i Stenene skraber.
Vidt opslaget, mod Østens Skjær
Porten undrende gaber.
Svalen svitter om Vognens Spand,
Dagen venter den glade Mand,
Blodet synger i Bringen
dæmpet til Klokkers Ringen.

39

⁷/₂ 1910.

DEN BLANKE AA.

OG Plagene pruster i Morgentrav,
og Pigerne gynger paa Vognens Skrav.
Det ser man paa dem fra Top til Taa:
„I Dag skal vi over den blanke Aa!“

Og bag dens slyngede, blide Strøm
der skimter du Engen i Morgendrøm.
Der er det en Himmerigsfryd at gaa
i Junisol ved den blanke Aa.

Og Karlene møder i Søndagsvest,
og Pigerne pynter sig op til Fest,
og Blomster røde og Blomster blaa
dem ta'r du frit ved den blanke Aa.

Og Karen har bitte, nette Sko,
og Sløjfe der er paa dem begge to,
og Maren har røde Strømper paa,
fordi hun skal over den blanke Aa.

Og hist hvor Aaen slaar Herresving,
du faar dig en Kjærrest som Ingenting,
mens muntre Myg og Libeller blaa
de danser over den blanke Aa.

Og ender det Hele med Fæstensring,
med Kys, med Dans og med Herresving
— de bitte Sko med de Sløjfer paa
hvor tripper de sødt ved den blanke Aa.

⁸/₂ 1910.

40

SLAAKARLE.

VIL I se paa Karle, som kan slaa?
som kan gaa et Skaar og ta' en Skraa,
som kan mer end muge,
som kan Knagen knuge —
kom da hid, hvor Frøen springer om den nøgne Taa!
Her er Arbejdslyst,
her er Mod i Bryst,
her er Leers kaade Klingen under Himlens Blaa!

Forrest Thames med den brede Ryg
skrider sindigt i en Sværm af Myg.
Sjældent Thames jager,
men sit Skaar han rager
rent i Kanten, bredt, minsandten, som en Ager Byg!
Aldrig ser han om.
„Vil I med, saa kom!“
For hvert vældigt Hølehug hans Knæer gi'r et Syk.

Efter ham de andre stile smukt
som en Vildgjæsflok i Kileflugt.
Ingen staar tilbage,
hver sit Hug maa mage
under Arbejdsrytmens fælles strenge Tugt.

Græsset Skridt for Skridt
føler Leens Snit,
aander ud sin grønne Sjæl i Engens Honninglugt.

Det er føre Karle der gaar hér,
brunet, branket i al Himlens Vejr.
Her er Røde Anders
som kom hjem fra Randers
hvor som strunk Dragon han nys sled Kongens Klæ'r.
Paa hans stramme Læg
og hans sno'de Skjæg
ses, at han før Fredens Le svang Krigens vilde Sværd.

41

Hvem er det, som skummer Græssets Dug
med et Skjæg som paa en Gedebuk?
Det er Jesper Røgild,
barnefødt i Høgild;
hele Hedens tunge Alvor er i Jespers Hug.
Standses nok saa kort
vender han sig bort,
ta'r sig hos sin Lommelærke himmelvendt et Kluk.

Her gaar Fjandbomand ved Sallingbo,
skjønt de mages slet som Hors til Ko.
Her gaar Esper Laanum
ved Frans Over-Traanum,
hvasse Leer som hvasse Kjæfter har de begge to.
Dér er Kril i Krop;
koger Galden op —
mægtig som en Pommerbjælke falder Nævens Kno.

Der gaar én, mens han gi'r Engen Smør,
fimper bagudvendt hans Piberør;
justement Kræn Lausen,
„dæn'mæ en af Slavsén“!
Han trak mest med Markedsheste ogsaa Bjørne før.
Bagerst Bitte Drejs,
Egnens mindste Splejs,
firrer som en Lammehale for en Faar'stidør.

Og de føler saltén Sved paa Kind,
og de spænder Remmen mere ind,
og de letter Huen
over Tindingbuen
og la'r Strygens Klokketoner muntre Sjæl og Sind.
Naar det Strygekor
tystner langt i Nord,
høres Humlens dybe Brumlen i den varme Vind.

11/2 1910.

42

JENS KUK.

HAN kommer over Engen, han skinner som en Sol,
en Hvirvelvind tog Hatten med, og Pokker tog hans Kjol,
men af hans Lomme titter en Brændevinspistol
med Livsens Draaber for en vrantén Mave.
For Resten ved enhver,
at Jens Kuk er Snapsen værd,
for han har kjørt for Greven paa Rydhave.

Hans Øjne er det værste; Gud ved, hvad der er bedst!
Det ene skeler østerpaa, det andet Syd Sydvest,
men Fjolen bag hans Nakke er altid stemt til Fest,
af Kukkens Fjol er Engens Glut en Slave;
de valser ud og ind
med Smaakrøllers Hop paa Kind,
som valsed de for Greven paa Rydhave.

Faa Kukken om bag Stakken, naar Snakken tør gaa løs,
da holder sig i Siderne af Latter hver en Tøs,
med runde Flynderøjne da sidder Bondens Knøs,
mens Kuk la'r Viddet og Pegasen trave;
men bedst som Tøsen lo,

klapped Kuk en bitte Sko,
for saadan gjorde Greven paa Rydhave.

Men er der trist i Sjælen, og er det smaat med Sol,
da fyrer Kuk en Kjende med sin Brændevinspistol,
da stryger han ved Diget sin Kalveskinds-Fiol
som vilde han i Skrat sin Sorg begrave;
og snart han hildes ind
i sit sære Tonespind
og drømmer, *han* er Greven paa Rydhave.

²⁷/₂ 1910.

43

HUMLEBO.

HØRTE du noget som summed her?
Hej, for en Basse der brummed dér!
Humlen er rigtig et arrigt Kræ,
viser ej Forskjel paa Folk og Fæ.
Hum, hum, Humlebo,
Honning for dig og os beggeto!

Her er nu Kagen med Honning i,
„Kanden“ der er der Dronning i,
du er dog Dronning for mig i Dag,
spids nu Munden, du Glut, og smag!
Hum, hum, Humlebo,
Honning for dig og os beggeto.

Tag *du* bare det bedste Bid,
selv ta'r jeg saa det næste Bid.
Jeg skal nok gjenne Humlen væk,
mens du suger dens Celle læk:
Hum, hum, Humlebo,
Honning for dig og os beggeto.

Nu med Rette din røde Mund
kunde kaldes: din *søde* Mund.
— Send mig dog ikke saa barsk et Blik,
hellere hundrede Humlestik.
Hum, hum, Humlebo,
Honning for dig og os beggeto.

Loved du *mig* din Haand og Tro,
gav jeg vist *dig* baade Baand og Sko,
fandt som Humlen et mosset Bo,
hvor der var Plads til os beggeto.
Hum, hum, Humlebo,
da blev der Honning til os beggeto!

¹²/₂ 1910.

44

SØNDAG I MORGEN.

EN Aften paa Engen sa' Jakob til Svend:
„Godnat mine blankslidte Knage!
De Gamle gaar hjemad med Haand over Lænd,
vi to bliver ene tilbage!
Saa gaar vi i Duggen en drabelig Tur,
hvor ingen maa tænke paa Seng eller Uhr,
thi vi har jo Søndag i Morgen!“

De gik, og de prated, og Klokken blev ti,
da Hønsene blinker saa blinde,
og de gled de fjerneste Gaarde forbi,
og hørte dem snorke derinde;
de lo af et Hjerte, som Sundhed gjør let,
og gik af en Ungdom, der aldrig blir træet.
De havde jo Søndag i Morgen!

Den ene han skildred med ivrige Skridt
en englegod, blaaøjet Pige,

den anden han sadled sin Ganger til Ridt
mod Fremtidens daarende Rige;
og begge de næred det visseste Haab,
og Hønattens Maane gav Haabet sin Daab,
og de havde Søndag i Morgen!

Og de kom igjennem en slumrende By,
hvor der var spildt Hø over Gaden,
en gabende Port, og en Gaard som var ny,
hvor Forken stod plantet bag Laden;
og Duggen den køled i Kindernes Dun,
og Høduften fulgte, og Luften var lun,
og de havde Søndag i Morgen!

Og Maanen gik ned mellem Stakke af Hø,
og Taagen laa blødt over Dalen,
og langs med den smalle, graaduskede Sø
faldt Ryle og Stær dem i Talen,
og Hanerne sendte fra Portenes Hjald
mod Dagen og Gryet, saa skingrende Gjald
som aned *de* Søndag i Morgen.

45

De studsed og vendte med Latter omkring,
nu maatte der spares paa Snakken!
Dog talte de stadig om hundrede Ting,
før Gaarden blev synlig bag Bakken.
Her standsed det første Par dyngvaade Sko.
Men selv da de skiltes de skjæmte og lo
og sang for den Søndag i Morgen.

— Lyksalige Tid, da hver Morgen paany
vi vaktet af Gjøgenes Kukken,
da Stræbet var Leg, og da Ungdom og Gry
de mødtes paa Sporet i Duggen!
Thi har du end aldrig en Hvid i din Pung —
den Mand, som er munter og frejdig og ung
har *altid* en Søndag i Morgen!

¹⁵/₂ 1910.   *Noter.*

KIRKEN.

JEG sidder ved Foden af Bakken,
mens Kirken staar paa dens Top.
Jeg lægger Ho'det paa Nakken,
forsøger at sé derop.

Du strækker efter en Himmel
som ingen Stræben kan naa,
og selv har jeg grebet svimmel
engang efter Himlens Blaa.

Jeg vilde ej Haabet slippe,
jeg prøved og prøved paany,
jeg rakte fra „Troens Klippe“
og fik i Haanden — en Sky.

Du præker fra Kor og Krypter
om Dogmer, som ej skal forgaa;
men sét fra Himmelens Dybder
vi to er nok lige smaa.

¹⁸/₂ 1910.

46

VOR BARNDOMS BÆK.

DER er en Sug en i vor Barm,
som melder sig og gjør os varm,
naar vi er mest alene:
et Minde om en fældet Hæk,
et Fløjt, et natligt Fugletræk
i Luften bag vor Barndoms Bæk,

hvor vi fandt glatte Stene.

Det Sug staar ingen Mand imod,
det sætter Fart i trægest Fod
fra fjærnest Aftenrøde.
Men staar du saa i Poppers Sus
en Dag og ser, at alt er Grus,
din Barndoms Grund, din Moders Hus,
hvor maa dit Hjærte bløde!

— Saa værn da ømt om Danmarks Land,
dets blide Kyst, dets bløde Strand
og Mejsens Bo i Hækken,
lys over Haren Markens Fred,
giv Ly og Læ og Rugested
for alt, hvad Hjærtet hænger ved;
men værn dog mest om Bækken!

Du kjære blide danske Bæk,
som bag om Hegn og Hybenhæk
mod salte Fjorde glider,
dit Vandrevand, din Puslestrøm
har nynet i vor Folkedrøm
og pyntet Danmarks Kjølesøm
fra Landets ældste Tider.

Det gaar som Sagn i Slægtens Mund,
at over Paradisets Grund
Gud gød Dig som sin Gave.
Da Herren stænged Edens Sti,
du kom hans Flammevagt forbi.
Hvor nu du gaar, du Syndefri,
dér bli'r en Edens Have.

Hver Sjæl, som slipper ned til dig,
han vandrer langs din Blomstervej
med Smil i Øjets Kroge;
han er ej helt, som han var før,
men som han fik bag dine Rør
et Glimt af tabte Himles Dør
og Paradisets Laage.

Vel har jeg set saa mangen Flod,
der svulmed vildt af Bjerges Mod
og tordned i sin Vælde,
men ingen Strøm som dig saa kjær,
naar Dagen — efter Bygevej —
randt ud bag Aftenskyers Skjær
til Hedefaarets Bjælde.

Du gav mig Søvn og Barnebys
og rakte mig din Mund til Kys
med Vaarens første Kranse.
Hér Vibemor paa Kuldets laa
saa tillidsfuldt med Toppen paa,
mens jeg med barnlig Undren saa
Bruskokken slaas og danse.

Om Krebsen drev, om Smelten bed,
til dig gik Gangen stændig ned
med Krog og Medestage;
hos dig, min muntre Skjæbneflod,
jeg væded glad min Barnefod
og saa med Smil min Sol imod
i Livets Lykkedage.

Her stod jeg tit og mangen Gang,
naar Lærken under Himlen hang
og Humlebien brummed;
naar Kalve sprang, og Bremses stak,
og Tidslen gav mig Dun paa Frak,
og Studen tungt af Bækken drak,
mens sine Knæ den krummed.

Kjær var du mig til hver en Tid,
selv naar din Rim dig pudred hvid

bag Isens Dødningmaske;
da toned op fra Vaagens Mund
en Grundakkord saa livsenssund,
en Lyd, som naar fra Fjolens Bund
et Klunk kan overraske.

Du kildrede det vrantne Flæg
og pusted Skum i Sivets Skjæg
og løb din Vej med Latter;
du slanged dig i Slyng og Slæng
paa Mossets bæromsatte Seng
og klimpred paa din Sølvstreng,
Vildmarkens muntre Datter.

I Dagens Larm du snakked med,
i Nattens Mulm du lyste Fred
og vilde alting skaane.
Du skjulte det forfulgte Dyr,
hver Frø som for sin Fjende flyr,
og Laxen drog paa Æventyr
i Skjæret af din Maane.

Mod dig de drages, store, smaa,
de blonde, som de isengraa,
i Pynt og Hverdagstøjet.
Selv Bedstefar med hvide Haar
endnu med Kjæp til Bækken gaar
og mindes der sin Alders Vaar
og blir saa tung i Øjet.

Her bandt hvert Aar min kjære Mor
en Kost af Pinsens Blomsterflor
og sang saa ømt bedrøvet.
En Blomst var rød med Stænglen hul,
og én som Æggeblommen gul.
Den Kost, hun gjemte langt bag Jul
og værged den mod Støvet.

Her plukker Pigen Hjærtegræs,
mens Karlen slaar det sidste Læs
og Skvaldregjøgen kukker;
han kukker lavt om Knoldekjær,
han kukker mer og mere nær,
som spurgte han: „Hvad gjør du dér,
o, Glut, mens saa du sukker?“

Her kommer de og titter ned,
hver som fik Sorg i Kjærlighed,
og Bækken ingen hindrer.
Om Yngling eller Pigelil,
de lytter tænksomt til dit Spil
og græder hjærtetungt dertil
og synes, at det lindrer.

Aa, skjænk mig, Bæk, den svundne Fryd:
at dulme med din Ringlelyd
en Stund min trætte Hjerne,
med Barnets lette Lykkesind
bag Kryds af Edderkoppens Spind
at vaagne op med Dug paa Kind
i Skjæret af din Stjerne!

Du lille muntre danske Bæk
bag Hyld og Hegn og Hybenhæk
og midt i lave Enge,
du gav mit Sprog dets Sølvklang;
det bløde Nyn ved Vuggens Gang
og Rytmen i vor Folkesang
er Laan fra dine Strengte.

²⁵/₂ 1910.

L IDT sønden Fløj
der bløw a føj,
der hjalp a tit mi Kow a Døj.
Det blæser møj
i den Graan Bøj,
men baag hwer Dig gir Minder Løj.

1910.

Fløj, Fly By; føj, født; Døj, Dynd; Graan, Smule; Løj, Ly;

KAPHYW.

EN OLDTIDSMIND.

*Kaphyw, to Høje paa min Fødegaards
Mark.*

JA, far der war en Stien a' *Skyw*,
laant far, laant far — hwi skuld a lyw? —
Kræn Hendrisen den Stien ku klyw,
far *Søren Sme* en Skow ku byw,
og far *æ Lærki* han ku flyw,
far *Bette Drejs* — *det* bette Splejs —
war bløwn saa stur, som han ku blyw,
— far *Laang Margreth* ku stikk med Knyw,
far *Kræn den Fjar* haaj mist æ Yw,
far *Gorm hans gammel* Bjen bløw styw,
ja osse far — det tær a skryw —

*Skyw, Kjøbstaden Skive; laant far, langt
før; Kræn Hendrisen* kjendt Stenhugger;
Skow, Sko; æ Lærki, en Original, som
antoges for Trolldmand.

Methuselem ku løwt en Ryw, —
far *Abraham* ku tæl te tyw,
far *Dawed Kong* med Lamm ku dryw,
halvminder kikk i Pagtens Ark,
da lô dér po mi Faars Mark
de tow ærværdig gammel Hyw!

*løwt en Ryw, løfte en Rive; halvminder,
langt mindre.*

²⁶/₂ 1910.

51

DEN DØDE LÆRKE.

NYS jeg gik i den dybe Sne,
fik et skjærende Syn at se:
Halvt begravet bag Sneens Flig
laa der et lille Lærkelig.

Tog jeg Fuglen i Haanden op.
Aa, saa mager dens spinkle Krop!
Dragten krøglet af Slud og Kuld,
og til Taaen er frosset Muld.
Slapt nu hænger din Vingens Fjer,
Struben har ingen Triller mer.

Stakkels stækkede Spillemand,
Vaarens Varsel til Frostens Land,
sang saa gjerne for Hytten lav,
Sangergaven: i Sne en Grav!

Hvorfor kom du den lange Vej
hid fra blidere Landes Maj,
drog fra Palmer og Sol og Frø
for bag en iset Sten at dø?

Længtes du saa fra Sydens Strand
op mod det barske danske Land,
banked saa heftigt dit spinkle Bryst
efter at skue din Barndoms Kyst?

Der, hvor Døden dig slog saa brat,
fandt du Livet en Dugfaldsnat,
bag om Kløver og blanke Straa
laa du blandt Redens andre smaa.
Moders Fløjten og Faders Sang
hørte du der for første Gang.

Fuld af Lykke var Nat som Dag,

52

Moders Vinge var Værn og Tag,
Græssets Stængler som Palmer svang,
højt i Toppen Dugdraaber hang.

Hyrdens Aande saa øm og lun
maged en Plet i dit bløde Dun,
lille Hyrde paa korte Ben
satte ved Reden fire Sten,
flytted sin Kalv saa langt af Vej,
at den ej skulde træde dig.

Du fik Vinger, og du fik Top,
hilst af Gryet du svang dig op,
først du undred, og saa du sang,
tryllet af Strubens første Klang.

Tog saa Skyen i sikre Sæt,
Rugen laa som en irgrøn Plet,
dér steg Høje, og dér steg Lund,
dér steg Byer bag Bælt og Sund . . .
Aldrig glemtes hin Morgenstund!

Pinjers Ynde og Palmers Pragt
har mod Minder slet ingen Magt.
Lærkelængsler mod Kløverland
skjæbnebinder os, Fugl som Mand.

Kjærligheden har altid Ret;
naar man elsker, er Flugten let;
bedre af Sult bag en Sten at dø
end at svigte sin Barndoms Ø.

²⁸/₂ 1910. *Noter.*

53

DR. S. RAMBUSCH.

VED HANS FLYTNING FRA SJØRUP TIL AALBORG.

HVOR Ormen klam sig lang i Sporet strækker,
og Porsen vikler Ris om Hjulets Nav,
mens Hedens Syn mod Horisonten gjækker
og Luften syrnes let af Lyng og Lav,
dér kjæled Solen for en Læges Bolig
og slynged Ranker om dens røde Sten,
bag Lysthusløv sank Solen stor og rolig
med uldne Straaler fra dens gyldne Ten.

I dette Hjem gik ingen Dag til Ende,
hvor ikke Flid og Snille fik sin Daab,
her kom de hen med Sygdom og Elende,
men kjørte hjem med Vognen fuld af Haab.
Der sad jeg selv saa tit og brød mit Ho'de,
med Svimmelgys ved Fantasiens Rand,
mens Rambusch trak det Onde op med Rode
i én og anden ful og pirken Tand.

Og Vognen bar af sted langs krumme Veje,
mens Sveden damped fra den røde Plag,
og Doktorstolen slingred i sit Leje
hen over Fjandbolandets Bakkedrag.
Med Jægerblik han spejded ud fra Bakken,
det Syn har altid gjort hans Øje godt.
Vor Doktor blev en Kjende graa i Nakken,
men Ho'dets Holdning var bestandig flot.

Hvem lodder Dybden af en Læges Gjerning,
hvor Redningsbøjen blev hans kloge Trøst,
hvor Liv og Død ved Lampen kaster Tærning
med sorte Kugler paa den Syges Bryst.
Hvert fattigt Hjem langs Hedens øde Stier,
hver kroget Mor i smaa og trælse Kaar
vil takke dig, om ogsaa Læben tier,
og hæge om dit Navn fra Aar til Aar.

Men ej du standsed blot ved Lægens Virke,

54

din Trang gik ofte mod en større Kur.
Du blev en Dyrker i den frie Kirke,
der langsomt løfter op et Lands Kultur.
Du elsked Fest og Digt og muntre Sange
og sang dem selv saa tit med Glød og Glans,
og Videnskabens Navne flere Gange
har rakt dig Blade til en Hæderskrans.

Og naar din Teltpæl snart du vil oprykke,
og Flaget fires ned bag Granehæk,
og bort du gaar med Skuffelser og Lykke
fra Landet hist i Storm og Fugletræk
— kanske du da en Kvæld, naar Fjorden klukker
i Maaneskjæret om de hvide Sten,
vil mindes ømt, hvor vaarligt Gjøgen kukker
fra Mosehyttens krumme Hyldegren.

^{29/4} 1910. *Noter.*

MILITARISMEN.

SAA sidder I gamle Gubber dér
og mimrer om Landets Værn
og spænder om Danmarks Midje Sværd
og kobler dets Skjæbne til Jærn.

Mon I da vil bære den Vanvidsvægt
af Krigens blodige Malm,
der slaar til Jorden Mændenes Slægt
som Plejlene Loens Halm.

Mon I med Affældigheds Krykkestok
afstiver det sunkne Mod,
naar Kuglen kjæmmer den blonde Lok
og Ynglingen svømmer i Blod!

Lad fare, lad fare det Daarespil,
nedkald ikke Hævnens Lyn!
De værste Fjender vi har blandt os selv
i eders barbariske Syn.

Der er mere Værn i det spinkle Siv,
der svinger paa Mindets Grund,
end i onde Instinkters trukne Kniv,
vildt løftet i Slagets Stund.

Der er mere Værn i den Blomstergren,
der skygger ved Hjemmets Dør,
end i alle de Volde af Jord og Sten
bag Kuglesprøjternes Rør.

De pansrede Forter med Hjælm og Horn
de bliver, o, Danmark, din Grav!
Dit Værn er Agre med bølgende Korn,
der lyser med Fred over Hav.

De blodige Furer paa Krigens Val
dem saar vi over med Byg,
mens Mindet om faldne Fædres Kval
hensummer med Kvældens Myg.

Vi vil ej finde Frelse for os
ved tusind uskyldiges Drab,
langt hellere spytte med Haan og Trods
i Kanonens Helvedesgab.

— *Dit* glubske Svælg bliver aldrig mæt,
forbandede Dyr paa vor Vej,
og gjorde Nationerne dig din Ret,
de vendte Kanonen mod dig.

Du bragte os stadig til større Fald,
endda vi offred dig alt,
du trak vor sidste Oxe af Stald

Se, derfor forlader vi Krigens Sold;
i *Fred* vil vi ta' vore Tørn.
Og holder vi end et Skud i Behold,
det gjemmes til Ulv og Bjørn.

25/5 1910. *Noter.*

DA Æ BJÆRMAND KAM.

DER *kam* en Troid fræ Daabjærgdojs:
Klump — Dump! Hump-i-Skump!
med Øwn saa glown som en Vækildsblojs,
for *han* maatt ha Brændvin far Awten!

*Øwn, Øjne; glown, glødende;
Vækildsblojs, Valborgblus;*

For haar en Troid begynd aa drikk,
Klump — Dump! Hump-i-Skump!
saa tøster han warr end Kow og Krikk,
der trækkes te Trow om æ Awten.

haar, har; warr, værre; Trow, Vandtrug;

Og po æ Pukkel af den Hallunk,
Klump — Dump! Hump-i-Skump!
dér hopped og danst en Brændvinsdunk
saa huel som æ Suel under Awten.

huel, rund og buget; Suel, Sol;

Og søen han traj gjemmel Hønemues —
Klump — Dump! Hump-i-Skump!
te æ Wand gik owenind a' hans Hues
og nejenud indte Awten.

*traj, traadte; Hues, Hose; nejenud,
nedenud;*

Saa fløw han da hen gjemmel Daabjærg Graw
Klump — Dump! Hump-i-Skump!
saa æ Præjst kam ud uden Lu heller Kraw
og tint, han sku himl inden Awten.

*Daabjærg Graw, Daughjærg Kalkgrave;
Lu, Hue.*

Saa *to* æ Skjevl te aa pin og spring,
Klump — Dump! Hump-i-Skump!
te æ Klokk begynd i æ Torn aa swing
og trowr, æ Degn rind te Awten.

*æ Skjevl, Raden; aa pin og spring, løbe
af al Magt; Torn, Taarn; rind, ringede;*

Og søen han traj gjemmel Ingedaal,
Klump — Dump! Hump-i-Skump!
te aal dje Kokk de saatt sæ po æ Haal
og kund ett find te Raan mud æ Awten.

*saat sæ po æ Haal, satte sig paa Halen;
Raan, Rane, Hønsenes Pind;*

Ja, søen han stamped ved Sjørrup Kjar,
Klump — Dump! Hump-i-Skump!
te Pæ Smed trimmelt om baag æ Krowmands Dar
og kam ett te hans Ved inden Awten.

*søen, saadan; Kjar, Kjær; hans Ved,
Samlingen;*

Saa *kam* han slamprend sønden om Vrow,
Klump — Dump! Hump-i-Skump!
te æ Hejst' gik baglæns med Harrer og Plow,
og kam laask ad æ Gord inden Awten.

*slamprend, om plump Løb og Gang;
Harrer og Plow, Harver og Plove; laask,
løbsk; Gord, Gaardene;*

Og Koldkur Hus fæk han søen te aa wakk,
Klump — Dump! Hump-i-Skump!
te Jens Bruus hwyst Bagkorre nied ad en Bakk
og end i en Gróf henad Awten.

*wakk, bæve; hwyst Bagkorre, slog
Kulbøtter; Gróf, Grøft;*

Hans Træske de war saa faale tarr,
Klump — Dump! Hump-i-Skump!
men hans Nies og Ører haaj æ nø warr,
for *de* sto i Døj under Awten.

*faale tarr, særdeles tørre; Nies, Næse;
haaj æ nø warr, havde det betydeligt
værre; i Døj, i Dynd;*

Saa *laa* han da Damp mod en vilre Krowr:
Klump — Dump! Hump-i-Skump!
og det war sgi der, hwor Kræn Haabro bowr,
og stapper hans Pief imud Awten.

*laa Damp, satte Kursen af al Kraft; en
vilre Krowr, en anset Kro; Pief, Pibe.*

Saa fløw han da ind imell Haabro Hus,
Klump — Dump! Hump-i-Skump!
te æ Drikkels ret blarped a Kopp og a' Krus
og Kræn Haabro glemt hans: Godawten!

*æ Drikkels, Drikkevarerne; blarped,
skvulped;*

Æ Krowmands Dar røw han løs fræ si Fals,
Klump — Dump! Hump-i-Skump!
og æ Darkam hænd om æ Bjærmands Hals,
da han sto i æ Stow imud Awten.

hænd, hængte; æ Stow, Stuen;

Og nu begynd da æ Skinting aa drikk,
Klump — Dump! Hump-i-Skump!
saa læng te han *kund* bælg i sæ for Hikk,
for *de'* el jo komm ad æ Awten.

æ Skinting, Asnet;

En trørr Pots Anker med jawnhen Øl —
Klump — Dump! Hump-i-Skump!
den tæmt æ Skuel som en Fingerbøl
og rat atter mie inden Awten.

*trørre, tredive; jawnhen, ret godt; tæmt,
tømte; æ Skuel, Kjæltringen; rat, rakte;*

Og band en Spuns ham lovle haadt,
Klump — Dump! Hump-i-Skump!
han stemt'en ind med hans Tommeltot,
saa det prost i hans Skjek under Awten.

stemt, trykkede;

Og Rumpunsflasker, de stur som smô —
Klump — Dump! Hump-i-Skump!
— han knak dje Hals mud hans sture Tô,
som en knækker en Lopp imud Awten.

To, Taa;

Hwer Brændvinsbimpel, hwer Vinglajsdrep
Klump — Dump! Hump-i-Skump!
— han suet æ ud te den sidste Sep,
som en Snog suer Dôg om æ Awten.

Sep, Draabe;

Der bløw ikki en Droef te aa drikk heller spild,
Klump — Dump! Hump-i-Skump!
og æ Wand det sak nok en Al i dje Kjeld,
og Folk war swær ædru — en Awten.

*ikki, ikke, en Forstærkning af ett. Droef,
Draabe; sak, sank; dje Kjeld, deres
Brønd;*

Men no begynd sgi æ Bjærmand aa dryw;
Klump — Dump! Hump-i-Skump!
tho far maatt han traw, men no ku han flyw
og now Daabjærgdojs inden Awten.

dryw, drive, rave; Dojs, Daas, Høj;

Saa drøw som en Torren han Øster opo
Klump — Dump! Hump-i-Skump!
Hans Skjek det slævt saa laang ad æ O,
som en Togger slæver mud Awten.

*Torren, Torden; opo, paa; Skjek, Skjæg;
æ O, Aaen; æ Togger, Fiskevaad.*

²⁹/₅ 1910.

Noter.

59

FORLADT.

KAREN vandede Kaal i Bed,
Jørgen stod med et Smil paa Sned,
tog fra Karen den tunge Spand,
posted den fuld af Kildevand,
mens det dugged saa let under Kvælden.

Karen gik sig sin Aftengang,
Jørgen efter i Spring og Sprang;
Jørgen snubled, og Karen lo,
Aaen lo med under Spangebros,
mens det dugged saa lindt under Kvælden.

Jørgen sleged for Kind og Haand,
Karen blev veg som Vidjevaand.
Ud fløj Ugle, og hjem fløj Ravn,
Karen snubled i Jørgens Favn,
mens det dugged saa blødt under Kvælden.

Kaalen voxed sig bred og grøn,
Karen øged sit Skjørt i Løn.
Jørgen rejste saa langt af Led,
Karen græder og Kaalen med,
mens det dugger saa koldt under Kvælden —

⁸/₆ 1910.

60

TIL SALLINGSHUSMAND.

FRA Grønningør til Livø-Tap
du ser saa skjøn en Kyst,
hvor Holmen nikker som en Knap
paa Fjordens blanke Bryst,
hvor lange Aarer blinker
i Fiskebaades Dans,
mens Brombærranken rinker
om Pigens Vrist sin Krans.

Og bag om Kystens fede Jord,
sig sænker Rugen gul,
mens Bonden sidder strunk ved Bord
og bider bredt af Sul;
hans Datter bærer Spange
om Armen fast og rund;
af Plage har han mange
og Sølv paa Kistebund.

Fra Gaardmandsjorden udestængt
som mest den Husmand bor,
mens op i Mosens Kroge trængt
han rydded Grund og Jord.
Han har en Ko paa Toften,
en Gris bag Hyldens Læ,
og stadigt Slid for Skoften
gav Gigt og krumme Knæ.

Men Smilet spiller om hans Mund
i fast og munter Skjæmt,
hans Marv er frisk, hans Sjæl er sund,
dens Strenge ej forstemt.
Hans Haab er lyst som Suset
i Sommerskovens Trær,
og Orm i Kjærnehuset
du fandt vist aldrig der.

Ja, Hyttens Mand i allen Land
skal rette Ryggen op
og holde mod Forsagthed Stand
og gaa i sluttet Trop;
da skal din Kvinde mættes,
dit Barn faa buttet Kind,
de lave Døre lettes
og Lyset strømme ind.

Naar Spaden atter hviler glad
i arbejdsvante Haand
forvandles til en Perlerad
hvert rustent Slavebaand;
da skal hver Taare tørre,
der randt i Armod's Gys;
da bliver Jorden større,
og Rummet fuldt af Lys.

Juli 1910. *Noter.*

PER SMED.

NAAR Grisen den skal slagtes,
saa henter vi Per Smed,
fordi han er saa munter
og bor her lige ved.
Han ta'r saa høje Dramme,
dertil en mægtig Skraa;
men Grisen bliver kværket,
det kan du bande paa!

Før Hanen søvnigt blinker
mod Dagens første Skjær,
da glimter Smedens Lygte
i Grisens blanke Svær.

Og Grisen maaler Ka'len:
„Er noget galt i Vej'n?“
Og selve Grisehalen
staar som et Spørgsmaalstegn.

Men ind i Bøvlen skræver
nu Smedens krumme Ben,
mens Grisens Børster hæver
sig bange én for én.
I Nødset ud den trilles
til Hyl og ilde Sang;
ej Degn kan synge værre
ved Konekirkegang.

Med Nattedryp i Skjægget
nu vækkes Bondens Gaard,
mens Maanens fede Hage
paa Storkereden staar.
Dens krumme Skive truer
som selve Dødens Segl,
og Smeden agterude
han er saa haard en Negl.

I Trommehinden stinger
de jammerfulde Hvæl,
mens Gissebassen tinger
med Smeden om sin Sjæl.
Bag Tærsklen Bryggerkarret
er hvælvet til Skafot,
og Kjældens Dampe sætter
paa Per en graa Kalot.

Gud naade Gissebassen
alt i dens sidste Stund!
Nu lukker den sit Øje
og allersidst sin Mund.
Og alle Kjedler bobler,
og Øsen gaar gesvindt,
og gjennem Løste Børster
henraser Kniven blindt.

Per Smed kan alting ordne,
han bærer Flæsket *fram*;
med Trøjeærmet tørrer
han Munden til en Dram.
Han klinker, og han klukker
indvendig af sin Skjæmt,
og dog skal ingen sige,
at Pligten bliver glemt.

Med Fingermaal bestemmer
han Tykkelsen af Flæsk,
han læser Svinemaver,
som Præsten læser Græsk,
han kritisk Galden forsker,
og Aftægtsmandens Aar —
ja, selv Ufødtes Skjæbner
han ud af Milten spaar.

Og hele Huset lugter
af Lever og af Løg,
i Loftene det smælder
af Larm og Grydestøj,
den sorte Pølse dykker
i Kog som en Delfin,
og Dørene udjamrer
de mest usmurte Hvin.

Og det blev Aftensilde
med Tøsne over Jord,
og det blev Pølsegilde
med Dramme over Bord.
Per Smed sad bred paa Bænken
med Pølsen for sin Haand
og sødede dens Skiver
med Viddet fra sin Aand.

Humøret gaar i Højden,
 mens Drammene gaar ned.
 Per Smed er nu fuldmodig,
 enhver faar ren Besked!
 Men Modet i hans Bringe
 er intet Krigermød,
 og Blodet paa hans Klinge
 er ikkun Griseblod.

25/7 1910.

HØSTMARCH.

VI kommer fra Dalenes Fred,
 og Faner af Havren har vi med;
 den skal Høstens Gjerning rande,
 smykke vore Pigers Pande,
 naar vi gaar gjennem Landsbyens Led.

Vor Le faar nu Hvil for i Aar,
 thi Klinte med Ax er lagt paa Baar,
 alle Skræntens Bær er fundne,
 alle Agrens Neg er bundne
 og lagt ud paa de vældige Skaar.

Vi mejed vor Mark under Sang,
 saa langt rækker Strygespaanens Klang,
 naar blandt Havens Kaal den klinger,
 man os Mjød og Kager bringer,
 mens det dufter af Mynte over Vang.

Efteraar 1910. *Noter.*

EN JULEGJÆST.

HAN kommer over Bakken med Rim i sit Skjæg,
 hans Øjne spejder langt mod en hvidkalket Væg;
 af Prærie-Frosten saa ru er hans Kind;
 til Danmark er han kommen med Juleskibet ind.

Der ligger da paa Lyngen hans Barndoms Lykkeslot;
 hvor husker han hver Stolpe, og Taget hver Tot.
 „Og Hylden ved Dammen er altsaa til endnu!
 Vel hælder den en Kjende, men det gjør ogsaa du.

At noget saa fattig saa sunken og lav
 kan drage dig hjem over Land, over Hav,
 saa du *én* Kvæld kan glemme det Onde paa Jord
 for Mindets Barnehvisken i Stuen hos din Mor!“

— Han føler under Jakken, om alting ligger ret,
 hans gode Dollarsedler, hans „Gaver“, hans Portræt;
 de stramme Træk fortønes, hans Hjærte maa le,
 mens Støvlen synker dybt i den skrigende Sne.

Snart staar han ved Klinken saa myg og saa varm,
 hans Pelshue skraber mod Dørens lave Karm,
 Solstraalen slænger Løkker om hans bøjede Ben,
 og Istappen drypper mod den slidte Forstu'sten.

Nu ser han sin Mor bag Begoniers Rad,
 med rynket Haand hun fjærner dens visnede Blad,
 og Katten sidder sribet for Ovnens paa sin Stol,
 og Hønen gaar paa Gulvet, og Rokken staar i Sol.

Ind stryger han i Stuen, saa Hønen kagler op,
 hans Mor af Haanden taber en blomstret Underkop;
 de gamle Øjne fyldes fra Hjærtets dybe Grund;
 i tyve Vintre ventet hun efter denne Stund.

— *Nu* blir der Jul i Hytten; Ildklemmen laver Støj,
 Skorstenen sender fra sig sin fedeste Røg;

mens Vaffeljærnet vendes for Ilden snildt og let,
der skjæmtes, frites, svares i samme Aandedræt.

Nyfigen Julespurven ad Vindvet skjæver ind;
saa kommer Aftenduggen og gjør hver Rude blind;
den Gamle tænder Lyset; dog kun i Ryst paa Ryst;
men Sønnen griber Haanden i det ømmeste Kryst:

66

„Ja, *du* er bleven gammel, og jeg er bleven graa,
men det skal i Aften vi lidet tænke paa;
før skilte Verdenshavet og bange Tankers Gys,
nu sidder vi og stirrer i det *samme* Julelys.“

— Og over snelagt Hede gaar Lysets blide Skjær,
hen over Moser brede, ud over vaade Kjær,
og melder om en Scene — den skønneste paa Jord —:
I Juleaftensmildhed en Hjemvendt hos sin Mor!

Decbr. 1910. *Noter.*

JULEAFTEN.

NAAR sitrer din Sjæl som en tonende Stræng,
og naar skinner Lysene blidest,
hvornaar gaar du nødigst med Sorg til din Seng,
hvornaar tykkes Sneen dig hvidest?
Mon ej, naar bag Ruden det pyntede Træ
og Barnet med straalende Blik ved dit Knæ
fortæller, at nu har vi Julen.

Da vugger de Tanker som Fugle i Rør,
mens vildt over Mosen det fyger,
og Spurvene putter sig ind mod din Dør,
for Vejrets fortørnede Byger;
med Krummer og Kjærner for Fuglen du strør,
hvad Vindene fryser det Hjærterne tør,
den Lære vi hented hos Julen.

Til daglig vort Hjærte af tusinde Savn
blev gnavet i mer end i Barken,
og ofte du sendte i Suk efter Havn
din sidste Due af Arken;
men alt, hvad der gjorde dit Hjærte Fortræd,
det standser i Kvæld bag det skjærmende Led,
der værner for Hjemmet og Julen.

67

Derinde du sidder, mens Haglene slaar,
og hører de hjemlige Klokker,
og Minderne kommer og Minderne gaar
paa Julens sne-pudrede Sokker,
og Grantræet dufter fra Storstuen ind,
og Børnene ivrer sig røde om Kind
med alt, der skal hænde i Julen.

Og Frosten nu nærmere Gaardene gaar
og ridser paa Ruden sit Mærke,
og Barnet saa kjært under Lysene staar,
og Salmerne lyder saa stærke;
og Fuldmaanen rejser i Skyer sit Slot,
og Stjærnerne funkler i Rødt og i Blaat, —
de Stjærner, der altid var Julens.

Decbr. 1910. *Noter.*

JULENEG.

KOM nu ud, lille Fa'r og faa alt gjort i Stand,
faa lagt Halm under Kalven og Hesten til Vand,
og strø Gran paa de rimede Sten,
tag en tungvippet Kjærv fra det støvede Loft,
at Smaafuglen, der hopper med Klynk over Toft,
finder Trøst imod Snenattens Mén.“

Saa hun talte, Katrine, den herlige Viv,
mens paa Tærsklen hun strøg den bredbladede Kniv,
før hun skar af det nybagte Brød,
og dets Endskaal hun førte med Kys til sin Mund,
og hun kendte, hvor Duften var fyldig og sund,
og hvor Skorpen var brunlig og sprød.

68

Og for Vindvet i Sneen der rejstes et Neg,
og den Spurv var paa Pletten, han pipped og keg,
gjorde Høp, flagred ned, flagred op;
og fra Gjærder og Marker, og Tuer og Trær,
fra de snefyldte Graner og bundfrosne Kjær
kom Smaafuglenes radmagre Trop.

Der var skrigende grønne og sommerligt blaa,
der var lysende gule og kummerligt graa,
hastet hid fra den stormslidte Skov,
og de flokkedes hverken til Leg eller Sang,
men om Godsindets Neg paa den snevilde Vang
under Hungerens jernhaarde Lov.

Og én havde just ofret til Frosten en Taa,
og én havde en Jæger fornylig „holdt paa“,
Bøssens Hagl havde taget dens Fod;
men den humper paa Stumpen, saa godt den formaar,
skjønt det svider saa ondt i det frostbidte Saar,
og i Sneen staar Dryp af dens Blod.

Og Katrine hun titter saa smilende paa,
hvor i Neget de gule, de grønne, de blaa
hopper rundt ret som Gnister af Baal,
og hun dejgner og titter og nynner saa glad,
mens hun gjemt bag Geraniens støvede Blad
drysser Mel over Former og Skaal.

Og den frostrøde Sol gaar nu favnende bort,
ak, dens Bue er lav og dens Vej ikkun kort,
naar om Julen det stunder til Fest;
og til Gavlruders Funklen, til Solflimmers Leg,
til velsignende Lys over Fuglenes Neg
den nu bruger sin synkende Rest.

69

Og en Tiggerske vanker fra Gaard og til Gaard,
og en Kavringeduft om den gamle der staar,
saa hun frister hver vejrende Hund;
og de halser og flokkes med næsvisse Krav,
og hun truer ad Flokken med Eder og Stav
og gi'r ondt af sin tandløse Mund.

Og en Fisker har tøjret sin Baad under Strand,
saa dens Ankerbrod bider i Strandkantens Sand,
mens han selv nu har Hjemmet til Maal;
i den foddybe Sne staar hans Søstøvlens Spor,
paa hans skjællede Kno i den spegede Snor
slanter lystigt tre bugfede Aal.

— Og saa høres paa Broen en dumrende Vogn,
og saa ringer de Klokker fra Sogn og til Sogn,
til hver Sjæl er i Mindernes Vold,
og hver Olding ser op mod det tonende Hvælv,
mens vemodig han lytter dybt ind i sig selv,
indtil Haanden om Staven bli'r kold.

Og saa lukkes hver Luge paa Lade og Lo,
og Fuldmaanen slænger sin gyldene Bro
over Flager af ringlende Is;
med Sne i sin Hose gaar Haren i Seng,
og Frostvinden gnider sin skurrende Streng,
og Fjerskyen spreder sit Ris.

Decbr. 1910. *Noter.*

70

NU er Dagen fuld af Sang,
og nu er Viben kommen,
Bekkasinen Natten lang
haandterer Elskovstrommen.
Plukke, plukke dugget Straa,
plukke, plukke Siv ved Aa,
plukke, plukke Blomster.

Engen er nu gyldengul
af tunge Kabbelejer,
Søndenvinde byder op,
og Dueurten nej.

Dammen ligger Dagen ud
med Brudelys i Hænde,
rækker højt de ranke Skud,
at Solen maa dem tænde.

Nu vil Mø med Silkestik
paa Brudelinet sømme;
den som ingen Bejler fik,
hun ta'er sig én i Drømme.

Ræk mig en Forglemmigej
og sidst en Krusemynte,
saadan slutter vi vor Leg,
saa glad som den begyndte.
Plukke, plukke dugget Straa,
plukke, plukke Siv ved Aa,
plukke, plukke Blomster.

Foraar 1911. *Noter.*

71

NYTAAR.

DER brager et Skud for min Forstuedør,
Raketter gaar op imod Maanen;
„godt Nytaar“ frempulser af rygende Rør,
saa Kvinder er nær ved en Daanen,
og Bonden han bakker sin bedste Tobak,
og Barnet omfingrer den ny Almanak,
der peger paa Stjernernes Veje.

Og Oldingen sidder saa vissen og from
i Sivsko i Kakkelvnskrogen;
han mumler en Salme om Død og om Dom
og lægger et Mærke i Bogen.
Saa stirrer han ind i sin Oldingesjæl
og frem imod Gravens de sortstrøgne Fjæl,
mens Minderne tættes til Taarer.

Thi Tusind skal fødes og Tusinder dø
i Aaret, der blussende stiger,
og Fremtid skal gro af Forgangenheds Frø,
mens Orm under Barken sig sniger.
Og styrter end Stormen vor Stamme i Støv,
der knoppes vel andre med Krone og Løv
til Fryd for de stræbende Slægter.

²⁶/₆ 1911. *Noter.*

KRÆN DEJLER.

KRÆN Dejler kører hans Tørv i Land:
hop, hop, hop, for en Hywl i Gras!
Paa Læsset højt, bag sit Studespand
der kraaner med Pисken den Dejler.

*en Hywl i Gras, et Hjul i Smadder;
kraaner, krør sig.*

Og Studen vralter saa tung og tam —
hop — hop — hop, for en Hywl i Gras!
og Solen leger i Mosens Dam
og dikler i Nakken Kræn Dejler.

dikler, kildrer;

72

Men Hvepsen sad under Brinken gjemt —
hop — hop — hop, for en Hywl i Gras!
der havde fornødig sin Bas han stemt
til Studedans for Kræn Dejler.

Et Pist, et Pust og et Øjeblik:
hop — hop — hop, for en Hywl i Gras!
saa brummed han frem under fuld Musik,
saa Skrækken krøb over Kræn Dejler.

Brat løfter Studen sin Hale fin:
hop — hop — hop, for en Hywl i Gras!
selv Kusken letter en Kjende sin;
nu bliver den hjamsk for Kræn Dejler!

hjamsk, flov;

De Hjælmede springer i Hjump og Trav:
hop — hop — hop, for en Hywl i Gras!
og Vognen jamrer af fire Nav:
„Nu skjenner æ Stud' for Kræn Dejler!“

*de hjælmede (Stude), med en hvid
Tegning paa Hovedet; skjenner, løber
løbsk;*

En Lundstik løsned, en Kinding brast:
hop — hop — hop, for en Hywl i Gras!
mens Skuden slingred med Skrog og Last
i Søgang under Kræn Dejler.

*Kinding, den Aabning, hvori
Vognstangen sidder;*

Først sprang da Tejnen mod Himlen op:
hop — hop — hop, for en Hywl i Gras!
saa flygted Tørven i samlet Trop,
paa Skravpinden hang kun den Dejler.

*Tejnen, Madæsken; Skravpinden, en af
de fire Pinde i hver af Skravets eller
Vognkransens Hjørner.*

Hvor Tudsøn kravler med slimet Ryg,
hop — hop — hop, for en Hywl i Gras!
der rendte de Stude sig selv i Syk,
saa Blevret stod om Kræn Dejler.

i Syk, i Dynd.

Her slap ham Hvepsen, den vilde Gjæst,
hop — hop — hop med en Hywl i Gras!
saa Heldet redded den sidste Rest
af Vogn og Skrav og Kræn Dejler.

Sommeren 1911. *Noter.*

73

H. F. FEILBERG.

SAA do bløw føj her mødt i Høst
mell aall Guds gued Gawer,
og fæk dérfræ den skjønnne Lyst
aa sammel Nieg i Trawer!

Den Stak, do saatt paa Jyllands Towt
med Nieg fræ *Slett* te *Slien*,
vil fyld wal paa wor Muers Lowt,
og der er Drywsel i'en.

⁴/₈ 1911. *Noter.*

ENSOM.

I Landet, hvor Turnipsen bovner
med svulmende Rod og Blad,
der fik jeg af Venskab saa slag en Høst,
men Guds Velsignels' af Had.

Og Hadet frisker paa Galden,
og Turnips er god for Ko,
men *Venner* er som den kjære Sol.
Nu rejste de sidste to!

¹⁸/₁₀ 1911. *Noter.*

74

DE FATTIGES JUL.

LYSET tændt,
Minderne tændt,
Sind og Øje fra Styghed vendt;
Døgnet danser med hoppende Hjul,
Freden gjemmer sin Sne til Jul,
drysser den paa vore Saar!

Paradis,
Drømmenes Dis . . .
Glem i Aften dit Livs Forlis!
Sorgen suger i mig som i dig,
denne Kvæld viser Stjærnen Vej,
vov dig da ind i dens Glans.

Skjønne Maal,
hellige Maal:
Smilet fylder den sultnes Skaal,
Lyset strejfer en graadskjæmmet Kind,
varme Hænder bær' Fadet ind, —
Godhed, o Jul, er dit Navn!

18/12 1911. *Noter.*

JULEHILSEN TIL „NAVERNE“ I ZÜRICH.

VI sidder herhjemme og længes derud
mod blinkende Tinder og Floder,
mod Liv der ej drukner i Graahed og Slud,
mod Kjøbslag i fremmede Boder,
mod Alper i Glød, mod en høj Horisont,
mod Rejser og Router al Jorderig rundt,
— bort, bort fra de stængende Gyder!

I gaar vel og stirrer jer Øjet i Vand
paa alle de funklende Tinder
og længes herhjem mod vort taagede Land
med alle dets Juletræsminde,
mod Hytten og Hyggen — en Kjærest', en Bror,
mod Haandtryk og Smil — og en krumbøjet Mor,
der blunder i Stolen bag Ovn.

Saa længes og trænges hver kvindefødt Sjæl
fra Livsløbets Stunder begynde,
mens Støvlerne stødes for Taa og for Hæl,
og Saalerne slides saa tynde.
— I Længsel at vandre mod uvisse Maal
med tusinde Mil bag den lasede Saal
er Lov for en Ranselens Ridder.

20/12 1911. *Noter.*

PIGEN PAA DIGET.

TIL EN GÆLISK MELODI.

GJØGEN kukker, Solen svinder,
Duggen falder stille paa Moders Bleg,
Himlens Sky faar røde Kinder,
Hjærtegræsset ringler mod Siv og Fleg.
Faar og Gjed mod Kvælden bræger,
Møllens Vinger gaar mod Vestens Skjær.
Klokken ringer fjernt bag Heden,
der hvor rank han vandrer, min Hjærtenskjær.

Lille Hjejle, du skal føre
alle mine Længsler til ham, du ved,
fløjte Ømhed i hans Øre,
over Mosen bære min Kjærlighed.

Til hvert Prik, din Vinge smykker,
hefter jeg et Kys, til ham et Laan;
gule Hjejle, bær dem varligt,
giv dem ej til Pris for Gjøgens Haan!

76

Jeg har skuret mine Spande,
sat dem snildt paa Række med Bunden op,
vandet Kaalen, bryst med Kande,
skiftet Klædet over Ostens Kop.
Ensomheden her jeg søgte,
og jeg tog min blanke Sølje paa,
den han ømt mig bad at bære,
naar engang vi skulde til Altret gaa.

Kuk nu Gjøge, mens jeg plukker
Skjørtet fuldt af Iris ved Aftnens Strøm.
Før mit Kammers Lys jeg slukker,
stiller jeg dem varligt bag Pudens Søm.
Irisblomstens Duft skal trylle
dig, min kjække Yngling, mod *min* Barm,
saa paa Drømmens Bro og Duftens
ind til mig du glider ad Vindvets Karm!

⁹/₁ 1912.

STORKEN.

HAN kommer med Sommer, han kommer med Sol
til Kløver og nikkende Hvener.
Mens Pigen hun sømmer sin blommede Kjol
i Læ af de røde Syrener,
han sænker sig ned paa det mossede Tag
og knebrer fra Reden den udslagne Dag
en Højsommervise om Danmark.

Og Børnene stirrer fra Tærsklen didop,
hvor Løget paa Mønningen nikker,
og Oldingen ranker sin krogede Krop
i Stuen, hvor Slagværket dikker;
og Minderne dugger, og Læberne be'r,
og Børnene pludrer og peger og ler:
„Se Storcken er kommen til Danmark!“

Velsignede Fugl uden Høgenes Klør
med Ørnenes mægtige Vinge,
du dukker dig helst mellem græssende Kø'r,
kun Hygge og Fred vil *du* bringe;
du følger i Furen vor Bonde saa nær
og nikker som han, mens af Rugen det drær
med Løfte om Høst over Danmark.

Hvor Engblommen lyser langs Aaløbets Bred,
du skridter saa langt gennem Engen;
med Halsen i Bugt og med Øjet paa Sned
du titter til Pigen og Drengen.
Du søger din Føde til Leernes Klang,
og Høduften følger din higende Gang
langs alle de Aær i Danmark.

Saa lad os da værne den solkjære Fugl,
der pynter vor Vang og vor Vænge,
der ruger sit Kuld i det ormstukne Hjul
til Vejrs paa den mossede Længe.
Hans Yngel skal trives i Regn og i Sol,
hans Rede beskyttes som Hjemmets Symbol,
mens Sagnene lever om Danmark!

⁴/₃ 1912.

Noter.

77

KAALFOLK.

war gan hen te Jepps ijaes,

A og der sô Mowns, og der sô Mâs,
es det war nem for mæ og hør,
hwad Huml *de* haa aa før,
for det war Lâs, dér med Kjæen Grow
haaj wot ad Bøj og sit paa Stow;
fæk Lâs nu den Kaag paa hans Skorr,
war *a* saat udenfor.

Ja Kaalfolk er nø gremme nøj,
nø slemme nøj,
nø *sølle*, simpels Rimpelstøj!

Men tar mi Lâs den lied Hjont,
saa sejer *a*, han maa vær wont,
for *af* den væste Kjeltringslaw,
hun war da aal si Daw.

Æ Muer haar jo *wal* en Stej,
og det er nøj, en maa ta mej,
og sjel haar hun en Kakkelown
— og Skjek — som en Dragovn;

Men Kaalfolk er nø gremme nøj,
nø slemme nøj,
nø *sølle*, simpels Rimpelstøj!

Tho gywt sæ det er let nok gjord,
men sej mæ, hwad fornøj du for!
Og ta en Hjoj som Kjesten der —
nej, det sku Lâs læ vær!
Hvad hjælper Kow og Kakkelown,
nær saa æ Kwind er kryvedown!
Tho faa sæ den Slaws Bi i Kof
det gaar som i en Rof.

Og der lod a mi Speci spring,
da Lâs war syk og hænd med æ Ving,
og sô ham te med Nol og Wask,
men han gik om og task;
og da vi sku te Maatensfest,
a saat ham Baagstykk i hans Vest
og vend ham hans Trawalli-Frak —
nu faar en saa si Tak!

Jow, Kaalfolk er nø gremme nøj . . .

Nu vil a hen og lær aa væw;
for her ka en sgu gaa og skræw
og aalle kryf en Krumm teframm,
men løw si Daw teskamm.
Læd saa di anner ha dje Spel,
a ska *wal* gaa og skjøtt mæ sjel,
og ta de Spark, som der ka blyw,
men læ æ Gywten dryw.

For Kaalfolk er nø gremme nøj,
nø slemme nøj,
nø *sølle*, simpels Rimpelstøj!

^{17/3} 1912. *Noter.*

A GLEMMER Æ AALLE I MI DAW —

OG det war den Tid, da vi aaltid war tow,
— a glemmer æ aalle i mi Daw! —
A tjent jo te Vistis her vejsten æ Brow,
og do kam te æ Gord og task te Traw.

Do ga mæ en Gimmer og hjalp mæ aa tow'n,
a glemmer æ aalle i mi Daw —
og hwer Gaang a sto og gjord Brind te æ Own,
do kamm saa still og drow i mi Saw.

En Daa vi war jenne, do to om mi Hâand,
a glemmer æ aalle i mi Daw! —
A so der saa nywle og wand a' mi Gâan,
imen do strøg mi Kinder med *di* Kaw.

gan, gaaet; *ijaes*, i Aftes; *Skorr*,
den „Skyder“ eller Skovl,
hvormed Kagen sættes i Ovnen;
Rimpelstøj, Tøj, som er
sammenrimpet.

lied Hjont, lede Taske; *vær wont*,
maa være meget lysten;
Kjeltringslaw, Taterslægt; *en*
Stej, en lille Ejendom; *Skjek*,
Skjæg.

Hjoj, Sjuske; *Kof*, Kube.

Maatensfest, Mortensdag omkr.
1. Novbr.; *Baagstykk*, Bagstykke;
Trawalli-Frak, daglig Frakke.

æ *Gywten*, Giftermaalet

aalle, aldrig.

Gimmer, ungt Faar; *tow'n*,
vaske den; *Brind*, Brænd;
drow, trak.

jenne, alene; *nywle*, forlegen,
glad; *Gaan*, Garn; *Kaw*, venstre
Haand.

Do tal om en Hjemmen herud baag æ Kjar,
a glemmer æ aalle i mi Daw! —
en Rues sku vi ha vos lidt vejsten æ Dar
og Løg og Lavindler i wor Hav.

Hjemmen, Hjem.

Æ Log sku vær maaled, æ Hus vild do kalk,
a glemmer æ aalle i mi Daw! —
en nybærend Kwi vild do gi mæ aa malk,
— „for der bløw wal en Busk for *hind* aa gnaw.“

æ Løg, Laagen.

— — Saa bløw der Forandring, de kamm med di Pas,
a glemmer æ aalle i mi Daw! —
baagved dje Kanowner di ga dæ di Plads
og sind — i jen af Krigens manne Graw!

En Blaan to dæ fræ mæ, en Kul røw dæ hen —
a glemmer æ aalle i mi Daw! —
for det aa ha mistet sin kjereste Ven,
det løwter ett det længste Lyw i Law!

Blaan, Sky; Kul, Kugle.

^{10/5} 1912.

80

RÆBILD-KANTATE.

DEN KJÆRE BRUNE HEDE.

DU kjære brune Hede,
du er mit Barndoms Æventyr,
der havde Hjejlen Rede,
der sprang saa muntre Dyr,
der hørtes Hyrdens Aftensang
til milefjerne Klokkers Klang,
mens Hederugens Vipper
saa tungt mod Høsten hang.

Du kjære brune Hede
med Lokkeleg og Gyvelguld,
med Pors og Revlingbede
og tusind Lærkers Kuld,
med Ulvefod, som Knøsen slaar
i gyldne Slyng om Pigens Haar,
naar de ved Hedebækken
i Fællig vasker Faar.

Du kjære brune Hede,
som bar min Borndoms Lykkeslot,
hvorhen min Fod vil lede
mig, naar mit Haar er graat,
omstridte Plet af Danmarks Land —
til dig kom hjem fra Verdens Rand
og standsed mindebøjet
saa mangen mødig Mand.

Ja, kjære brune Hede,
som revses haardt af Mand og Blæst,
jeg kommer for at frede
en fattig Minderest.
Du gjør mit Land saa sært og rigt,
du aander paa dets Kunst og Digt,
at værne om din Skjønhed
maa være Danskens Pligt.

81

MORGEN.

MORGENENS vældige Sol,
løft kun din Kugle med Funklen blandt Banker i Østen!
Gjøgen bag Lyngstakke gol,
tusinde sangkjære Lærker faar Jubel i Røsten.

Brokken gaar krum i sin Grav,
Taagen i Drift mod sit Hav,
Trækfuglesværme bag Højene larmer mod Høsten.

Bankerne drømmer i Dis,
Gravhøjens Skygge sig ræd under Lyngskrænten fjæler.
Edderkopspind i hvert Ris.
Lysende Verd'ner af Ild i hver Dugdraabe dvæler.
Nu er det Dagværkets Stund,
Skytten gaar ud med sin Hund.
Hellige Time, da Himlen paa Jorden nedknælen!

82

AFTEN.

STILLE, Hjærte, Sol gaar ned,
Sol gaar ned paa Heden,
Dyr gaar hjem fra Dagens Béd,
Storken staar i Reden.
Stille, Hjærte, Sol gaar ned.

Tavshed over Hedesti
og langs Veje krumme.
En forsinket Humlebi
ene høres brumme.
Stille, Hjærte, Sol gaar ned.

Viben slaar et enligt Slag
over Mosedammen,
før den under Frytlens Tag
folder Vingen sammen.
Stille, Hjærte, Sol gaar ned.

Fjerne Ruder østerpaa
blusser op i Gløden,
Hededamme bittesmaa
spejler Aftenrøden.
Stille, Hjærte, Sol gaar ned!

FREDLYSNING.

DEN Muldvarp han graver i Morr og i Muld,
er nødig sin Roden foruden,
selv Roser og Liljer han kaster omkuld,
han sparer skam ikke paa Snuden!
O, Danmark, hver Blomst i dit duftende Bed,
saa ilde den vilde vist komme af Sted,
om Muldvarpens Slægt skulde raade!

Vel priser vi Stræbet til Slægternes Gavn
paa Jorderne fede som magre,
naar, Danmark, du skriver med Solguld dit Navn,
i Rugens langtbølgende Agre.
Men ej tør vi maale vort Fædreland
ved kun, hvad det yder i Skjæppe og Spand
og kaster i Krybben for Kvæget.

Saa fattig' blev, Danmark, vel ej dine Kaar,
saa lidt gav ej Rugen i Trave,
at ej du har Raad til en Blomst i dit Haar,
en Lyngkrans til Fædrenes Grave.
Lad ingen mod Blomsten da vække din Harm,
thi Rugen skal nære vor Styrke, vor Arm,
men Blomsten skal nære vort Hjærte.

Og Heden histude skal ingen forsmå,
som sidder bag Bøg eller Linde;
dens Ranker er lave, dens Hytter er graa,
men hvor disse Ranker kan binde!
Ja, tusinde Længsler fra Præriens Land
gaar hjem mod dens Lyng og dens fattige Sand,
naar Solen i Majshavet synker.

83

Her har vi da ridset i Lyngen vor Plan,
og her har vi givet Exemplet:
Et Alter staar rejst for den jagede Pan,
Naturen har hvælvvet ham Templet.
Her mødes det skilte paa Barndommens Grund
med Himlen til Hvælving og Heden til Bund,
mens Mindet i Dugfaldet hvisker.

16/3 1912. *Noter.*

84

EN BETLE HAAR.

HER sejjer a, en betle Haar“ —
  haa — haah!
og smumrer gued Turnipsblaad
  haa — haah!
Æ Suel skjarerer i mi Yw,
a er saa glaad, som Haar ka blyw,
  haa — *haah!*
  Haahaahaa — haahaa — haah!

betle Haar, Smule Hare; *smumrer*,
fraadser i; *skjarerer*, skinner;

Her vil a sætt mæ te imaar —
  haa — haah!
for her er Fred og ingen Faar
  haa — haah!
Ih hwa, nu klør mi venster Ør;
ih, skuld en faa nø ild aa spør!
  aa — haah —
  aahaahaa — haahaa — haah!

imaar, i Morgen;

Dér lister Lâs saa laangs æ Laad —
  haa — *haah!*
og paa hans Nakk han haar en Spaad
  aa — haah!
— — — Der skydes? Her! Aae Jess og Jøss!
saa war den Spaad en rædle Bøss!
  aa — haah!
  aahaahaa — haahaa — haah!

Lâs, Lars; *Spaad*, Spade; *rædle*, hæslig;

Og laangs den vejstest Turnipsraad —
  aa — haah —
nøj springer paa en Mynd si Maad
  aa — haah!
Aae, bette Bjen, nu op og rænd,
som om det gjaldt jer Verdens End —
  aa — haa —
  aahaahaa — haahaa — haah!“

-raad, Række.

Saa spænd, og sprang den usle Haar
  aa — haah!
saa beggi Ører laa sæ flaad
  aa — haah!
For hwer en Spring, en Drip der drap,
for hwem ka løf med Hawl omkap?
  Aahaah!
  aahaahaa — haahaa — haah!

85

Det war i'æ Sid en haaj si Skaad
  aa — haah!
og det kund ingen Renden klaar,
  aa — haah!
Med jet saa fild en om og død,
saa holdt æ endle op aa blød
  aahaah —
  aahaahaa — haahaa — haah!

Skaad, Skade.

Æ Fowl bløw ved aa syng saa glaad
  haa — haah!
æ Vind den spøjt mell Turnipsblaad
  haa — haah!
og men æ Haar laa dér og død
æ Suel den strøg si laange Ør:
  „aa — haah!

SANG TIL DEMOKRATIET.

OP med nye Kampsignaler!
 Det er Raabet ungt og barsk;
 vi er Fremtid, vi befaler,
 vi vil se vort Samfund karsk.
 Ja, den Ungdom, som befaler,
 den vil se sit Samfund karsk!
 Ingen Leg med Idealer,
 bort med hvert et plumpt Bedrag;
 vi vil nye Kampsignaler
 for at holde Dommedag;
 ja, med nye Kampsignaler
 Løgnen faar sin Dommedag!

86

Væk med mugne Fæstningsplaner,
 Frugt af Fortids Hjærnespind.
 Krigspostyrets hovne Haner
 galed aldrig Dagning ind,
 nej, Kanonens sorte Haner
 galed Død og Skumring ind.
 Bort med alt, der Lyset raner
 og gjør Kinden syg og graa.
 Vandrer én paa Frafalds Baner,
 ham skal Hævnens Lynild slaa;
 vandrer *du* paa Frafalds Baner,
 Hævnens Lynild skal dig naa!

Hør, hvor Haabets Morgenlærke
 synger over Gry og Græs
 og gjør alle Ønsker stærke
 rundt om Gaard og Husmandshæs,
 ja, gjør Mod og Viljer stærke
 bag om sunken Hus og Hæs.
 Hver en sodet Svend i Staden
 ta'r nu Søndagsblusen paa;
 han vil med, vil ud paa Gaden
 for bag Fanens Fold at gaa.
 Kjække Svende, ud paa Gaden,
 alle bør i Rækken staa!

Tag det Blylaag fra vor Skulder,
 giv os helt til Fredens Dont;
 ned med Krigens Krudt og Bulder!
 Fred gjør godt, men Krig kun ondt.
 Krigens Blylaag af vor Skulder,
 da ihjelslaas meget ondt!
 Under bedre Kampsignaler
 styrkes da vor Samfundstro,
 til omsider Sejren daler
 over Flidens Arbejdsbo,
 ja, til Lykkens muntre Svaler
 daler over Fredens Bo!

87

⁵/₇ 1912. *Noter.*

SVAMPEJAGT.

NAAR Skovmosset drikker den høstmilde Regn,
 mens krogrygget Bonden hjemkjører,
 og Kvierne staar bag de piggede Hegn
 med Dryp i de hængende Ører,
 da stiger af Kilden, hvor Hindene gaar,
 en Nymfe og planter — den første i Aar —
 en æggegul lys Cantharelle.

Og stiger saa Solen bag toppede Hæs,

mens Markmusen Dugdraaber slikker,
jeg skridter saa langt over regnslaget Græs,
langs Faldet med Havre og Vikker;
og segner end Som'ren for Leernes Staal,
med Latter September skal fylde min Skaal
med kridhvide Eng-Champignonner.

Der vandrer to elskte ad Lønligheds Sti,
hun trykker *ham* Hatten om Panden,
han slynger om *hende* den Arm, som er fri,
mens Kurven han har paa den anden.
Aa se, hvor hun bøjer sig lændefin, slank,
og pludrer og plukker, til Kurv og til Hank
staar skjult under brune Boletus.

Lad andre kun jage med Bøsse og Hund
og skyde til Høns og til Hare,
jeg vandrer fortryllet langs Fjordvigens Rund
blandt *Svampenes* farvede Skare;
den „Jagen“ forsimpler ej Sind eller Aand,
den giver mig *Muld* men ej *Blod* paa min Haand
og Hjærte for alt — indtil Krybet.

Ja du, som maa slide de støvede Sten
og slaa dig til Taals med Kontoret,
søg ud for at rette de sovende Ben,
hvor Skovbunden dækker dig Bordet!
Thi aldrig er Danmark saa daarende skjøn,
som naar bag den bærfyldte rødrende Røn
den Ridderhat blaaner i Duggen.

^{10/8} 1912.   *Noter.*

TIL EN MØLLERDATTER.

HVOR Kværnen dumrer i den dybe Dal,
og Sigtemelet Stænk paa Kinden sætter,
der gaar *du* trygt i Barnets Mindesal,
om ogsaa Himlens Vejr en Møntørv letter.

Saa fik vi hver en Plet, der drog os nær
og tog vor Tanke under Pilgrimsfærden,
hvor Hjemmets Skræpper blev os mere kjær
end al den Bøgeskov, vi fandt i Verden.

^{17/8} 1912.   *Noter.*

TIL PETER SABRO.

DU valgte den herligste Gjerning,
som Solen har skinnet paa:
at tale og virke til Værning
for alle de svage og smaa.

Din Stemme har runget og ræddet
saa mangen ugudelig Skarn,
lagt Ømhedens Pude tilrette
for mangt et hjælpeløst Barn.

Derfor skal du nævnes i Norden
med Tak af hvert Barn der blev Mor,
naar selv du forlængst er i Jorden,
hvor Dickens vil kalde dig Bror.

^{11/10} 1912.   *Noter.*

ZACHÆUS.

DET var sig Zachæus fra Jericho,
han var en Tolder for Gud,

Tariffen lod ham kun sjælden Ro,
men nøje han gransked dens Bud.

Han toldede Dild og Duda-im,
han smagte paa Vin og Sucat,
han vejede Myrrha fra Rephaim
og Nardus fra Ararat.

Med Varer Kameler drog til og fra
Zachæus i Boden trang;
Ægypten, Arabien, Asia
som Duft i hans Kjortel hang.

Og Karavanernes lange Træk,
som fjernt over Ørkner kom,
som vadede Jordan og Kedrons Bæk,
de standsede her bag hans Bom.

— Der var paa Zachæus et saarbart Sted:
Han havde saa stakkede Ben,
og krumme var de desudenved,
det voldte den Tolder Mén.

Naar mangel en langbenet Hejre lo
i Jerichos glade Stad,
han maatte staa der i lave Sko
og spørge sin Kone: „Af hvad?“

Drog Folket sammen i Klump og Klunt
paa Torvet til Sabbatfest,
de kunde nedrage *hans* Horisont
med bare en Ryg af en Præst.

— En Solskinsdag, da om Jerichos Mur
de kløftede Falke fløj,
og Jordan gik fjern med sin vante Dur,
da hørtes fra Gaderne Støj.

Sandalerne klappred mod Torvenes Sten
og gjalded fra Taarnportens Rum,
en Larmen af Oxe- og Menneskeben,
der gjorde Vandraaberen stum.

Zachæus, der efter alt nyt var vild,
som altid den lavbente Slægt,
han tabte af Haanden den duftende Dild
og sprang baade Disk og Vægt.

Paa Tærsklen han stod i et eneste Sæt,
hvad var ham nu Salg eller Kjøb!
„Profeten, Profeten fra Nazareth!“
de raabte derude og løb.

Zachæus efter de andre sprang
paa krumme og korte Ben,
han løb, saa Sveden i Brynet hang,
og Gnister sprang op af Sten.

Hans løste Bælte svang ud og ind
og smælded mod Mur og Løv,
hans Kjortel rejste en Hvirvelvind,
som slæbte med Vejens Støv.

Snart vandt han da udenfor Stadens Mur,
hvor Slettens sitrende Luft
— med støvede Palmer i blaa Kontur —
var krydret af Balsamduft.

Derinde hvor Jublen til Himlen naar
som Søjler fra Folkets Strøm,
der er det, i Lys og Glans han gaar,
hans Dages og Nætters Drøm.

— Til Tolderens lille hvidkalkede Hus
kom Rygtet med Løst og Fast,
mens Kjøbmanden tømte det bugede Krus,
og Oxerne skiftede Last.

Og mangt et Sagn til *Profetens* Lov
om Visdommen underbar
var ført over Ørkner paa Æslets Hov
eller Puklen af Dromedar.

Zachæus havde det mindste hørt
og gjemt det i trofast Hu
og havde sin Griffel bag Øret ført
og spurgt om mere endnu.

— I Dag kom Profeten til Jericho,
i Dag vandt Drømmene Magt;
aa, maatte han mætte sit Syn, sin Tro,
og kysse en Flig af hans Dragt!

Men Hoben spærred til hver en Kant,
hans strakte Taa var for kort;
han rev og sled, og hans Taarer randt,
men altid stødtes han bort.

Da saa han ved Vejen et Morbærtræ
med alle Grene i Blost;
der klatred han op med rystende Knæ
og holdt med Møje sin Post.

Skjønt Solen skolded, og Hvepsen bed,
og Grenen var knudret og raa,
skjønt Sokken sank ham om Læggen ned,
han tyktes sig ovenpaa.

Det Menneskehav, som dernede brød —
her kunde han pejle dets Bund,
se Grenenes Viften i Solens Glød,
se ind i hver jublende Mund.

Alt andet hans Øje jog rask forbi
og søgte mod Centret frem;
der vandred en Skare, otte à ti,
hvem var nu Profeten af dem?

Han havde vel tænkt sig en Drot til Hest
med Sværd og forgyldene Spir,
Cymbalers Klang og Trompeters Blæst
og Krone af Guld fra Ophir.

Her stod nu en solbrændt Klynge af Mænd
— Kuløren kraftig og frisk —
og Dragten, som slubred om Ankel og Lænd,
var plettet af Tjære og Fisk.

Der kom jo Profeten, der vandred han frem
midt gennem det Folkehav;
I Haanden en Stav, om Livet en Rem,
paa Skuldren bar han en Sav.

Han syntes saa aandig, saa drømmerig
mod Fiskernes tjærede Flok,
og Vinden løfted hans Kjortelflig,
og Solen kyssed hans Lok.

Og nærmere Træet Profeten gled,
da tabte Zachæus sin Sko;
de hvideste Bløstre dryssede ned,
men Jesus saa op og lo.

„Kom ned Zachæus, kom ned til mig,
thi som mine Øjne ser,
vi skal nu begge den samme Vej
for aldrig at skilles mer!“

Ned sank Zachæus. I Lykkerus
med Jesus han hjemad drog,
og Lys der tændtes i Tolderens Hus,
som mer end en Sekel vog.

DER so en Mand paa Vinkel Vratt,
de kaldt ham Vrød-i-Vront,
han to te Kwind en Hjaj fræ Bjatt,
og det war Mari Stont.
„Vrød-i-Vront og Mari Stont“
bløw te Sej æ Herred rundt;
de war gjaen glaad ved lidt,
og møj de nowed ett.

Stont, Stunthose, fodløse Strømper; Vratt, Forager; Hjaj, sølle Fruentimmer; Bjatt, Bjert (Landsby).

Aa wank af Stej just for det samm
war snaar djé jennest Lyst,
og nær den bette Lærki kam,
de høt hind aaltid føst;
grev de da hinaân og sprang
*Stonthuesd*ans te Lærkisang,
lejt og spøjt med Tor i Yw
som Lamm paa gammel Hyw.

Og hun plot Krusbær i æ Hied
og Trønbær i æ Mues,
og han to Ol saa tykk og fied
og band'em i hans Hues.
Vrød-i-Vront og Mari Stont
de haaj mir end jawen tront,
de skuld bind wor Muer en Lim
og hwer en Krikk en Grim.

Krusbær, Tyttebær; Lim, Kost.

94

Og han kund hegs dæ Kai i Kow
og vis med Woll for Wand,
og hun kund spo, hvor Mett skuld bow,
og hwem hun fæk te Mand.
Han en Dram og hun en Skro,
strax laa de en Skorsten po;
Mænd og Skorstjenn strøj de mej
paa gywtglaad Piggers Vej.

Woll, Pilevaand.

Og han kund si det særest nøj,
som anner ett vidst aa,
som Worr for Død og Bjærgmands-tøj
mell Minnestid og Daa.
— — Æ Ellpig fræ Flæskidam —
maatt æ Dæwl *hind* annamm
hun haaj rejen paa *hans* Nakk
fræ Bæs te Kistelbakk.

Worr, Varsler; Bæs, Bers.

Hwor der bløw spelt og raaft: Godtôr!
der war di i dje Es,
og kam *de* stumlend te en Gord,
saa bløw der sgi Kommes!
Saa begynd æ Knæjt aa vals,
saa begynd æ Hund aa hals,
Vrød-i-Vront og Mari Stont
haaj Gled, saa det ku bundt.

stumlend, usikre i Gangen; bundt, klodse noget.

Men nu er *Swot* jo Lywkulør,
Maløwt er *nu* di Dram.
Aa ta Pati for godt Humør
det regnes *nu* for Skam.
Vrød-i-Vront og Mari Stont
med dje Klud og med dje Klont —
Gud ha Lov, de wal er død!
Hwor skuld *de* faa dje Fød?

Swot, sort; Maløtot, Malurt; Klont, Byldte.

95

Vinteren 1913.

Noter.

BØRN FRA GYDEN.

JEG er vel kun en lille Pige
men faar jeg Mad og bliver stor
og faar jeg Sorgen til at vige,
saa skal jeg rigtig hjælpe Mor;

faar vi saa begge to en Kjole,
og jeg lidt bedre Sko til Skole,
saa har jeg ingen Ønsker fler,
naar Mor blot ikke græder mer.“

„Og jeg er én af de smaa Dreng,
som gjerne vilde gjøre Gavn,
men som har sultet altfor længe
i dette rige Kjøbenhavn,
men fik engang jeg nok at spise
saa sang jeg vist en anden Vise,
blev Hosten kvit, som nu jeg har,
og skulderbred og stærk som Far.“

Saa er vi Børn fra Kvist og Kjælder
— ak, tusind vil kun halvt forslaa! —
for hvem det Liv og Helse gjælder
at kunne ud til Solen naa.
Det er saa tungt paa kolde Stene
som Barn at gaa forknyt og ene,
at vide Dagen er saa nær,
mens Mørket altid ruger her.

Nu kredser Fugl om Danmarks Strande,
kun Vingens *Skygge* kjendes her —
der lyder Sang fra Skovens Rande
og Kuk fra lave Elmetrær;
men vi med Barnets Sind og Længsler
— hvi spærres vi i disse Fængsler?
Skal alt faa Blomst og gro igjen,
og ikkun *Barnet* visne hen?

Nej hjælp os til, før mat vi segne,
at faa vort Skud i Solen op,
hjælp paa det *sunde* Hjærtets Vegne,
før Ormen huler ud vor Knop.
Kanske det Barn, som Lykken vrager,
skal bære Sten af Danmarks Ager,
naar Kløgt og Flid hos *hjulpen* Mand
har hædret Barnets Fædreland.

^{30/3} 1913. *Noter.*

SÆDEMAND.

EN Bonde med sin Sædekurv —
det er for mig et Højtidsyn!
Naar Haren løb saa tung og trind,
og Løvet frynsed Skovens Bryn,
da skred han fra sin Ladeport
med Kurven paa sin venstre Lænd
didud, hvor Marken venter tavs
med voxen Daad til voxne Mænd.

Med Haanden i den gule Sæd
og Brystet frit mod Vinden op
hans Syn omspænder varmt den Jord,
hvor Harven gaar til Hyp og Hop.
I næste Nu hans tunge Sko
vil stempe Mulden dybt og fast,
mens Sæden spredes for hans Fod
i lange runde Nævekast.

Og Kurven knirker mod hans Lænd,
og Kjærner gule, Kjærner graa
de borer i den varme Muld,
og Solen dynger Guld derpaa.
Og Lærker synger, Græsset gror,
og Bier gaar i Blomsterdans,
og hvad paa Valborgdag blev saaet,
skal staa i Flor omkring Sankt Hans.

Det gror, vort kjære danske Brød,
det gror i Sol, det gror i Sang,

det gror i Arbejdsdagens Stræb
som under stille Kirkegang.
Det gror, det gror — i Majnatsregn,
det gror i Dug ved Solhverslag,
naar Havrens Toppe ringler fint
til fjerne Klokkers Bedeslag.

O, Bonde med din Sædekurv
og i din grove Arbejdsdragt,
du tykkes mig i denne Stund
med selve Evighed i Pagt.
Imens du som en Offerpræst
henskrider tavs og alvorsfuld,
du signer med din højre Haand
den sorte grødesvangre Muld.

Tak, Bonde, med din Sædekurv!
Lad Landet grønnes i dit Spor,
saa vi med Stolthed Aar for Aar
tør pege paa den danske Jord.
Saa længe *du* i Furen gaar,
saa længe *du* har Arbejd kjær,
skal Danmark lægge Fold til Fold
i Sol og Storm og Bygevejr.

^{10/5} 1913. *Noter.*

98

UNG VISE.

A LLE mine Længsler de smyger sig om dig —
diddeli, om dig! duddeli, om dig!
Bare en af dine nu gik den halve Vej —
diddelu og diddeli — til mig!

Alle Havens Blomster de dufter kun om dig,
diddeli — om dig! duddeli — om dig!
Rose og Reséda og Lind og Volverlej —
diddelu og diddeli — om dig!

Pløjer jeg min Ager, da synger jeg om dig —
diddeli — om dig! duddeli — om dig!
Lærken over Ploven med Sangen hjælper mig,
diddelu og diddeli — om dig!

Biers Nyn og Sødme — *alt* minder mig om dig!
diddeli — om dig! duddeli — om dig!
Al min Gjerning bliver ved dig en Blomsterleg,
diddelu og diddeli — om dig!

Sidder jeg i Kirken, jeg tittet hen til dig,
titterli — til dig! — tutterli — til dig!
derfra op til Altret, hvor du vil staa med mig —
diddelu og diddeli — med mig!

^{19/8} 1913.

GAMMEL JEHANNES HANS NØJESVIS.

Æ Klokk haar slan æ Or er gan —
en nøj vil rist si Ving,
den haar en gylden Kied te somm,
en Sel te flir dje Bring.
Æ Kokk ka gaal dje Kraaser krumm,
men ingen ved, hwad Or de'el komm.
Aa-e-ja!
Hwem der en jenle Kik maatt ha!

*Nøjesvis, Nytaarsvise; slan, slaaet; æ Or,
Aaret; gan, gaaet; Sel, Sele.*

Men render end *di* Klokk i Sto,
Worherr haar jen, der gor!
Den sædr æ Tid, nær aalt ska gro,
og toler ett, det stor.
Aak, fæk *a* søen en Nøjesgaw,

sædr, passer; den Ot, den tilmaalte Del.

99

da vild a gled mæ aall mi Daw.

Aa-e-ja!

A for den Ot, som a ska ha!

Men helsen er der faa tefreds
ved denne Verdens Burd,
far de faar *min* og anner djes
rajt grundig o æ Jurd.
Men kund enhwer bestemm æ sjel,
da skuld I baare si en Spel
— aa-e-ja!
hwad Nøjesgaw enhwer vild ta!

anner djes, andres.

Mi Nobo Trowls han vild nu drikk
fræ Maan te Awtensend,
saa du kund po hans Øwn prikk,
imen æ Glajs han vend;
en Kuen, der villig bor for Burd,
en Bimpel som en Oxehued
aa-e-ja —
det war den Gav te Trowls vild ha.

Maan, Morgen; æ Glajs, Glasset.

Wor Slagter han haaj ett imud,
te Folk vil *rigtig* fraas,
te vi gik forlænds te æ Burd
for ret aa fyld wor Kraas;
det war hans Handl aa si opo,
te stue Swyn de od dem smo,
aa-e-ja —
det Syn han lig ku lid aa ha!

En Skræjers Nol haar gued Kor,
hwor „Hold-ijen“ er henn;
en pyntsyk Kwind i hwer en Gord,
en Flok af skjødløs Swenn,
en nøj Slaws Mued hver Maanedsdæ
— da er æ føst, wor Skræjer er glaa;
aa-e-ja; —
æ Regning — den fôr *do* og *a!*

skjødløs, skjødesløse; Mued, Mode.

100

Wor Smed han blæser uden Row
og ønsker uden Len,
te aall wor Plag maatt smid dje Skow
og komm te ham ijen;
og kyrer do di Plow i Gras —
da ved *a* jen, det er tepas —
aa-e-ja!
tho grassed Plov si Smed maa ha!

Len, Ophør; i Gras, itu.

Wor Tækkimand, der fæk æ ild,
om ingen gjord ved Hus,
a tinker wal, han gjan vild,
te Kjørmes Knud ku bus,
saa hwer en Tot af Taag maatt flyw
og fust si Vej fræ Skaw te Skyw —
aa-e-ja!
det vild den Træjring gjaen ha!

*Kjørmes Knud maatt bus, Nordenstormen
maatte rejse sig i sin Vælde; fust, fare bort;
Skaw, Skave; Skyw, Skive; Træjring,
Gavtyv.*

Wor Snejker ber om Low aa law
en Kist aa putt dæ i,
der aalle jen Stej skuld dæ skaw
men blyw jawn laang og vi;
en søen jenle bette Hyr
nu men æ Row det er saa dyr —
aa-e-ja,
den vild wor Snejker gjaen ha!

*skaw, gnave; vi, vid; jenle bette Hyr, en lille
Bestilling; Row, Rug.*

Wor Krormand vinker i hans Dar,
han gir saa nødde Slip,
saalæng di Paang er nueting ward
og du ka syk en Drip.
Men drik di *sidste* Øg af Staald —
da faar du snaar hans: „Guj i Wold!“
aa-e-ja —
det jennest Gued di Krormand ga!

syk, synke;

101

Wor Prokuraater plot mæ nær,
det gik lig ad æ Skind;
men læ ham mød med den Salær,
nær *sidst* Instans gaar ind.
Da kund en moski fo si Peng,
men *da* 'r æ bløwn søen *lowle* læng —
aa-e-ja
da vild *a* nødde *hans* Plads ta!

plot, plukkede;

Wor Degn han synger faale falsk
i Amen ved æ End.
Han slaar æ Knæjt, og han slaar dwalsk,
det maa di Pej'r bekjend;
men gi hans Kuen te Ywl en Aånd,
saa spaarer han det kje-re Baån!
Aa-e-ja!
men åandløs Bøen *braa* Haak maa ha!

dwalsk, slem, haardt; *Aånd*, And; *braa*
Haak, dygtig Klø;

Wor Præst han viger ett en Tomm
fræ Trowens san-de Urd.
Vi Syndre maa putt i hans Lomm,
og den er jawnhen stur.
Men nok aa gywt og nok aa døef,
saa fild der Hawr i æ Præjst hans Krøef,
aa-e-ha!
en Gjewt den Præjstlomm da ka ta!

Gjewt, den Portion, man giver et Dyr i
Krybben.

Den Krigskaal, der er no paa Mued,
han *er* en Landeplaw;
hwad der skuld komm woss aall tegued
ka *han* guff i hans Maw,
og Sor og Hordhid, Blod og Kri
han vild, æ Land sku dejgnes i.
Aa-e-ha!
Det bløw en stywle Dram aa ta!

Sor, Saar.

Nej, *a* vil ønsk jer *Lykk* og *Fred*,
saalæng enhwer ska løw,
saa ingen gjør den naaen Fortræd,
hwad ondt han end maa døw;
te Byg mott bær og Row mott grow,
og hwer mott malk si egen Kow,
aa-e-ja —
for *søn* en Lykk wor Lyw vi ga!

¹⁸/₁ 1914. *Noter.*

102

HANS KAARSBERG.

DER red en Rytter over Steppen hvast;
saa muntert hoppede hans Huekvast.

Der sad en Doktor i et Vennelag,
og ingen hørte Hanen varsle Dag
for Ordets Fest, for Viddets Latterbrag.

Hvor denne Digter-Doktor tager Sæde,
der hopper Bægrene af Fryd og Glæde.

Et mandigt Hjærte og en følsom Aand,
Kirurg og Jæger — samme sikre Haand!

Og *skal* den vilde Hare *skydes* tam,
i Guds Navn, Venner, lad det ske ved ham!
Han vil ej skjænde Skovens Tempelro
ved plumpe Skud mod Hjortens unge Ko.
Han kjender Brokkens Hus og *Vildtets* Veje,
men sænker Bøssen for at se *det lege*.

Paa Fantasiens høje Ørkenridt
— hvor skued han fra Sadlen milevidt!
Vi har Poeter nok i emsig Dont,
men faa med denne Digtters Horisont.

103

Den Nattergal har lidet rørt hans Sind
saalidt som „Poppedreng“ paa sukret Pind,
og endnu har han holdt sig i at daane,
selv om i Sorø Sø han saa en Maane.

Dog bølger stærke Sange i hans Sjæl,
og Rytmen gjorde ofte rap hans Hæl.
Det stærke Blik, der kunde haane vildt,
det har jeg set bag Brillerne saa mildt,
naar Poesiens glade Glimmertraade
blev snoet til Streng ved høje Guders Naade!

²⁴/₁ 1914. *Noter.*

LANDARBEJDER-SANG.

SAA langt jeg stirrer i Danmark ud,
jeg skuer vist tusinde Hytter;
de skaller i Frost, og de drypper i Slud,
i Blikstille staar de og lytter;
og Vinden hvisker ved Gavlens Straa,
mens Solen gaar mægtig af Havet.
Pas, Danmark, vel paa de Hytter graa,
dér ligger din Skjæbne begravet.

104

Vi skatted for længe til Pragt og Prunk
bag klingende Titler og Navne;
hvor een kan føre sig stolt og strunk,
maa hundrede sukke og savne.
Men Folkets Lykke var sjældent dér,
hvor Falke om Duerne rives,
langt oftere hist paa lave Kjær,
hvor Byggen ved Midsommer trives.

Naar Danmark ligger i lyse Tavl
saa kjært mellem Bøg og Linde,
mon ej hin Mand bag den skjæve Gavl
har virket det — han og hans Kvinde?
Mon ej med Troskab i Savn og Flid
I brugte Ploven og Hakken?
Hvorfor faar I da en ussel Hvid,
mens andre ta'r Lønnen og Takken.

Hvor Greven stænger sit Vangeled
for andre end Hjort og Hare,
mens Slideren dyrker sit magre Bed —
dér synes mig Landet i Fare.
Men I, hvis Arv blev den stærke Krop,
de hærdede Muskler og Arme,
stem Ryggen mod og skub Leddet op,
og kun et Par Grever vil larme!

Men skal I vinde jer Ret en Dag,
I faar den vist ej som Gave,
først efter mange og drøje Slag
mod Fejghed, ja Kolber og Stave.
Men gaar til Kamp det for Barn og Hjem,
og skulde for Alvor det gjælde,
se ikke skræmte fra Døren frem,
som Hønen ser op fra sin Nælde.

105

Den Kamp, I rejste for Hyttens Kaar,
den fører I helt for os alle.
Skal Lykken trives i Danmarks Gaard,
maa Fordommens Stenmure falde!
Lad Hjorten knejse bag Pigtraadsnet,
lad Lehnsjordsfasanen sig svinge —
men Manden har dog en større Ret,
og Retfærd en videre Vinge.

¹⁴/₅ 1914. *Noter.*

DET var i den Time, hvor Ax og Rør
 sig sænker mod Aftenrød:
 et legende Barn kom til min Dør
 saa tindrende glad og sød.

Og Lokkernes Ynde saa fyldigsort
 nedringled paa Axlen frit,
 og Blikket, saa kandisbrunt og stort,
 omsvævede skjælmsk og blidt.

Hun smuttede ind og ud igjen,
 som Straalen gennem et Glar,
 imens en vimrende Hundehvalp
 hun løftede op og bar.

Hun legede ned ad min Trappesten
 med Blomster og Hund og alt;
 hun legede under den Rosengren
 paa trinde, fjedrende Barneben.
Da midt under Legen hun faldt!

Hvorledes? hun rejser sig ikke op!
 Hun løfter ej Haanden mer;
 det sprælske Knæ og den lille Krop
 nu ligger saa tungt som Ler.

— Du elskede lille Edith-Sjæl,
 som vied til Sorg mit Hus,
 end staar der Spor af din Barnehæl
 herudenfor i mit Grus.

Du lille Straale fra Livets Vaar,
 hvi havde du al den Hast?
 — En Straale kommer, en Straale gaar,
 og ingen kan holde den fast.

Du gled tilbage mod Dybets Favn
 til Solen, der sendte dig ud.
 De *Vise* strides om Solens Navn,
 de *Grædende* kalder den: *Gud*.

^{6/8} 1914. *Noter.*

106

BRYLLUP.

DU var ung, du var frisk som den vaarfødte Blæst,
 naar den stryger langs pløjede Kjær,
 du var smidig i Kast, og en Yngling i Spring,
 og din Latter laa rede og nær.

Og du fór paa dit Hjul langs de stenslagne Spor,
 mere rapt end den spejdende Ravn,
 og du skrev os en Saga om Sejghed og Mod,
 mens Udholdenhed kroned dit Navn.

Du tog Bøssen fra Knag, blev en Jæger med Lyst,
 stolpred hjem under Fuldmaanens Skjær,
 mens i Natten du lytted til Regnskovens Fløjt
 højt til Vejrs over Barndommens Kjær.

Da jeg traf dig som Mand, da jeg vandt dig som Ven,
 og dit Venskab blev uden en Sprag,
 intet Falsk i dit Blik, ingen Svig i din Mund
 ingen Rømning fra Ord eller Sag.

Se, da gled der en Sky for din høstblanke Sol,
 stænked Fugt paa din rustfrie Sjæl,
 og jeg selv blev saa tavs ved at se, hvad jeg saa,
 at en Orm havde stunget din Hæl.

Men nu stiger der Dugning for Vindvet paany,
 alle Skyggerne gled deres Vej,

107

hør Forjættelsens Klokker de ringer mod Sky,
og de Klokker de ringer for dig!

Thi en Kvinde har listet sin Arm under din,
du har vundet den yndigste Ven,
hun vil smykke dit Hjem med sin Ynde, sit Smil
og gi Liv til din Ungdom igjen.

Kommer Tyngselens Aand som til Tungsindets Saul,
synes Dagen dig møjsom og sort,
ryk til Arnen din Stol, tag din Hustru paa Knæ,
hun vil stryge dig Skyggerne bort.

Se det lyner af Sværd, mens I slutter jer Pagt,
der staar Angst af den bævende Jord.
Men om Verdner end brænder, skal Elskov ej dø,
se, dens Blomst staar i Asken og gror!

^{23/9} 1914. *Noter.*

SØLVBRYLLUP.

FEMOGTYV' Aar
de gi'r mange Slags Kaar,
de gi'r Jubel og Sorg, alt som Huen den staar.
Femogtyv' Aar
gi'r den Smule, vi naar,
giver Godtvejr og graat Vejr og Høst efter Vaar.

108

Femogtyv' Aar
de gi'r Føl, de gi'r Faar,
de gi'r tusinde Ting, som en Bonde attraar.
Femogtyv' Aar
gi'r en Mage og Maar,
giver Børn i din Stue og Liv i din Gaard.

Femogtyv' Aar
giver Sølv i dit Haar,
ogsaa Sølv i din Pung, om dig Lykken bistaar.
Femogtyv' Aar
giver Skrammer og Skaar,
giver let Sind og træt Sind, mens Skyerne gaar.

Femogtyv' Aar
gi'r den Lykke, du faar,
gi'r dig Pligtslid og Gigtslid i Lænder og Laar.
Femogtyv' Aar
gi'r en Mand i hans Gaard,
gi'r dig Præg, som du bærer, til Doms klokken slaar.

Femogtyv' Aar!
Om I sleger hæ' slaar,
kom I bare *igjen*, om med Hæder I gaar.
Femogtyv' Aar!
Kom med Sødme som Saar,
vi skal vandre jer ud, om vi stumler hæ' staar!

^{9/10} 1914. *Noter.*

VED SUSAAEN.

DET var ved Susaaens Vande,
du tripped saa ung og sund,
med Aftenens Guld paa din Pande
og Kyssets Dug paa din Mund.

109

Der var i de danske Skove
ej Rønnebær mere rød
end dine Læber var røde
hin Aften mod Nedgangens Glød.

Det var ved Susaaens Vande,

jeg husker ej Sted eller Stund,
kun Lysets Leg paa din Pande
og Kyssets Dug paa din Mund.

18/10 1914. *Noter.*

GODT MOD!

DEN skjælmske Gjøg, som ler paa Danmarks Vang,
han kukker helst til den, som først er ude,
og Morgensolen saa jeg mangen Gang
at slænge Guld igjennem fattigst Rude.

Det Lykkesind, der frydes ved Guds Sol,
det styrker Landets Marv og Ligevægten,
det gjør selv Gaasebænk til Kongestol
og skyder Stræbepiller under Slægten.

8/11 1914. *Noter.*

TRE KRIGSDIGTE.

MILITARISTEN TALER:

BRÆNDE skal Verden, brænde skal alt,
Slotte, Kaféer, Katedraler,
ej blot dit Forraad af Mel som af Malt,
hvad du har sparet af Sødt eller Salt,
men ogsaa de blaa Idealer!

Himlen histoppe, Guds Jagtrevier,
drysse den skal som brændt Papir
ned over trampede Sletter!
Siden med Krudtrøg og Mørseres Brum
atter vi fylder det tomme Rum
og Klodens bestjærnede Nætter.

6/12 1914. *Noter.*

DIPLOMATER.

MOSSES styrede Israels Stat,
Aron var øverste Diplomat
med to gyldne Horn udi Panden.

Moses gik sig en Morgentur,
Aron tog sig en Middagslur,
men hvem der ej sov det var Fanden.

Da Aron vaagned og Moses kom hjem
dem mødte alt Folket, som dansede frem
med trukken Kniv mod hinanden.

6/12 1914.

KEJSERENS GUD.

HAN talte for Fronten til Folk og Hær;
med Jernhaand løfted han højt sit Sværd
og raabte fra Sadlen i alt sit Skrud:
„Vid, Kejsereens Gud er en vældig Gud!“

Han førte de Hære mod Frankerland,
og Byer og Borge gik op i Brand.
Da trodsed en Fæstning hans Herskerbud.
Men Kejsereens Gud er en vældig Gud!

Det lød i Stormen: „En Mørser frem!“
Da splintredes alt fra Syld til Rem.
Kun Grus var Borgen ved tredje Skud.
Jo, Kejserens Gud er en vældig Gud!

6/12 1914.

111

SALME .

(AF „JENS LANGKNIV“.)

TAG min Sjæl
naaderige Gud,
før min Marterpæl
skyder nye Skud!
Satans Vingestræk
rev min Modstand med.
Tag mig Synder væk
til din Fred!

Syndsens Spe
stinger Kjød og Blod,
Taarens Anger-Ve
drypper for min Fod.
Alt hvad jeg fik kjær,
Moder, Viv og Ven —
Verdens Bygevejr
bar det hen.

Slangen bed;
Smertens Skaal løb fuld,
mens i Mulm jeg stred
for en Sjæl af Guld.
Om min Kjærlighed
regnes mig til Fejl —
Herre, skjær den ned
med din Segl!

29/12 1914. *Noter.*

112

HILSEN TIL ESBJERG

HER gik Træk af vilde Svaner
over denne Grund engang,
der hvor nu de høje Kraner
synger deres Kjættingssang.
Sneglehus og Muslingskal
her gav Plads for Skibes Tal.

I de høje Maanenætter
bli'r din Bølge tit saa kaad,
vildt den over Molen sætter
ned i Bark og Fiskerbaad.
Fløjten ryster Torv og Tind,
naar din Englandsbaad gaar ind.

Kjække By af Bølgens Naade,
Havet rigt og lunefuldt
vipper dine Fiskerbaade,
slænger for din Port sit Guld.
Sommerkvældens Vestenvind
aander Salt paa Barnets Kind.

Havets Rytme, Flod og Ebbe,
lad den svulme i dit Blod!
Smaalighedens strøgne Skjæppe
— nej, til den er du for god!
Jydens Kløgt og Handelsaand
slaar din Haand i Verdens Haand.

Salt i Blodet, Salt paa Tungen
— ej blot Salt paa Fedtogsbrød! —

Aabent Sindet, aaben Pungen —
da har Staden aldrig Nød.
Havets blanke Landevej
blinker for dit Barn og dig.

113

Naar en Dag hint Verdensbulder
stilner i en Broderfred,
naar Evropas syge Skulder
atter læmpes lindt i Led,
da gjør snart en Nytids Gry
dig til Jyders Første-By!

^{18/3} 1915. *Noter.*

NIELS BRANSAGER.

SAA lyst et Sind, som her gled under,
jeg mødte kun den ene Gang;
thi du, som her i Kisten blunder,
var Folkets Barn i Tro og Trang,
og alt hvad Skjønt det Folk skal naa,
dit Ynglinghjærte nynned paa.

En Stridsmand var du blandt de kjække,
det kjendtes trindt om Sjællands Kyst;
da kom en Pil fra Dødens Snekke
og traf dig i dit unge Bryst.
Men selv paa Smertens Sygeseng
du fingred ved din Buestreng.

O, Livets Gud, som skjænker Kraften,
hvi høstede du hans Rug saa grøn
og ringede Solen ned før Aften
for denne Lysets muntre Søn?
Ubrugte Evners lyse Guld —
hvor tungt paa jer at kaste Muld!

Men naar det gror i Danmarks Ager
og gjærer varmt i Folkets Sind,
og naar paa Sejrens Dag vi flager,
hans lyse Navn gaar med os ind
— med Duft af Kløver mild og sval —
i Mindets høje Frihedssal.

114

— Kom Vaarens Vind, og stryg hans Pande,
kom, Foraarsblomst, og kys hans Mund,
før over Gravens mørke Rande
han sænkes ned i Sjællands Grund,
hvor Blomst skal spire, Haab skal gro
af Fædrejord og Ynglingtro!

^{2/4} 1915. *Noter.*

JENS HANS HYWLBOR.

JENS Bruus han haaj ingen anne Vogn
end en Hywlbør,
men han var kjend øwr æ hiele Sogn
for hans Hywlbør.

*Hywlbør, Trillebør; tut,
tude; Tier, Tjære.*

Den fløjt som Ryler en Ruskregnsnæt,
den tut for Tier, den fløjt for Fjedt,
Jens hans Hywlbør,
Jens hans Hywlbør.

Jens Bruus han hint hans Ywlbændmen hjem
po hans Hywlbør,
og det var nøj der haaj Fynd og Klem,
— spør æ Hywlbør!

*Ywlbændmen,
Julebrændevin; strøg,
nydelig.*

Dér lo hans Wanter, dér hwilt hans Dunk,
dér gik han sjel lisse strøg og strunk
baag hans Hywlbør,
baag hans Hywlbør.

Jens Bruus han tyt sæ en holden Mand
baag hans Hywlbör,
og spyt teframm øwr en javn Tønd Land
fræ hans Hywlbör.
No haaj han Edels og Hus og Skywl,
og Brændmen nok te en kristle Ywl
po hans Hywlbör,
po hans Hywlbör.

tyt, syntes; teframm,
fremefter; Edels, Mad;
Skywl, Husly.

Da Jens war landed paa Dosbjærg Bakk
med hans Hywlbör,
da drap æ Swed fra hans Haag og Nakk
i hans Hywlbör.
„Harens!“ raaft Jens. „Kluk-klunk!“ swor æ Dunk,
og niedad skor æ med Skump og Skunk
i hans Hywlbör,
i hans Hywlbör!

Haag, Hage; harens,
afsted; skor æ, skar det;
Skunk, Stød.

115

Det tyt æ Hund' war for gløj en Vals
med en Hywlbör;
der hwirlt en Kytter fræ hwer en Sals
mod hans Hywlbör.
De kløj dje Gummer mod Jens hans Bjenn,
saa no begynd sgi æ Bruus aa skjenn
med hans Hywlbör,
med hans Hywlbör.

gløj, hæftig, hed; hwirlt,
hvirvlede; Kytter, Køter;
kløj, kløede; skjenn, løbe
løbsk.

Det peef og klawed sæ uden Ro
fræ æ Hywlbör;
det war en Jammer aa hør opo
aa en Hywlbör!
Æ Dunk den hopped i hyw Galop,
æ Bruus strat ud, men æ Hund holdt Trop
med æ Hywlbör,
med æ Hywlbör.

holdt Trop, h. Stand.

Med Jet begynd æ aa vrikk og wakk
i æ Hywlbör;
får Jens han nowed æ Bund aa æ Bakk,
støwt æ Hywlbör.
Æ Værk stod still, det ga ett en Mjav;
æ Dunk — den trilt ad en Mergelgrav
uden Hywlbör,
uden Hywlbör.

wakk, vakle; støwt,
styrtede.

Jens Bruus han so paa en Knold og græd
uden Hywlbör:
„Mi Ywlbrændmen — no legger æ dér
— og mi Hywlbör —!
Mi Lyng mo bjerres i Mues og Hied;
men Dæwlen skuld da hint Brændmen mier
po en Hywlbör,
po en Hywlbör!“

sô, sad; bjerres,
bjærges.

116

^{14/5} 1915.

Noter.

SEJ MÆ, SKA VI MEJ I KRI?

SEJ mæ, ska vi mej i Kri?
Kan æ dryw wor Dar forbi?
Vi er Bønder for Worherr,
løwer derfor helst i Fred.

Fred mo te, hwor nøj ska grow,
Fred po Awer, Fred po Low;
Fred i Hus som Kongens Gord,
det er søen, en Land bestor!

Hwad de Stur fæk rejen* nied
i en Ywbliks Kowtehied
kan de biel og bittesmo
krassel mej, te de blywr gro.

Vi vil *Kamp*, men aalle *Kri*.

Kamp det er der Mjenning i.
Kamp gir Kræfter, Lyw og Spel.
Kri slaar Lyw og Mand ihjel.

Der er andt, vi haar aa gjør,
ogsaa andt end ælt wor Smør:
Gjør wor Land saa skjøn og fri,
te dem bejst kund tryws** deri.

Det mo vær wor dawle Lær:
Urets Brød mo ingen tær,
ingen Ridt paa naaen Mands Nakk,
liggud Ret i Gord og Brakk!

Hwis en Ryk bløw krum med Ær,
hwis en fæk formøj aa bær,
len en lidt, og lidt ijen;
dæ vil anner saa gi Len!

Nys wor Low bløw lig for aall,
søen en Low vil vi behold.
Krænkes den, saa slaar vi te,
saa de skal blyw legn derve!

24/7 1915. *Noter.*

* *rejen*, redet; *Kowtehied*, Overmod; *krassel*, mase;
** *tryws*, trives.

117

BARN OG MOR.

VUG mig, Mor,
mens min spæde Livskim gror;
vug det Onde af min Vej,
vug det Sunde op i mig!
Vug mig, Mor,
mens mit Pust i dit sig snor.

Vug mig, Mor,
nu da Rug til Ringlen gror,
Lærkesang paa Søndenvind
smyger i din Nynnen ind.
Vug mig, Mor,
saa jeg rank som Rugen gror.

Vug mig, Mor,
ved en Bøn for det, du tror.
End vi vakler samme Vej,
siden kanske slipper *jeg!*
Vug mig, Mor,
mens vi begge barnligt tror!

Vug mig, Mor,
varsomt i mit Skjæbnespør;
vug mig til en helstøbt Mand,
glad ved Hjem og Fædreland.
Vug mig, Mor,
til at staa ved Arv og Ord!

Vug mig, Mor,
løs saa op din Trøjes Snor,
da bag Barmens Særkesøm
di'r jeg til mig Livets Strøm.
Vug mig, Mor,
mens ved dig jeg di'r mig stor.

Vug mig, Mor!
I din Aande Søvn bor.
Naar jeg sænker Øjet i,
svæver Drømmens Gud forbi.
Vug mig, Mor!
Snart jeg følger i hans Spor.

7/8 1915. *Noter.*

118

JEG pløjede min Ager fra Øst og til Vest,
 at pløje var mig altid som en Fest —
 jeg pløjed uden Ro, uden Rist,
 Herre Christ,
 til *Krigen* tog først mig og saa min Hest.

Min Hest, som jeg har klappet paa Mulen mangan Gang,
 fordi den gik saa villig for sin Stang,
 dens Bug rev de op med en Gnist,
 Herre Christ,
 nu ligger den som Aadsel fjernt i Vang.

Min Plov staar nu og ruster og synker halvt i Jord,
 mens Ukrudt om Muldfjælen gror;
 min Hvede, som jeg saa'de der sidst,
 Herre Christ,
 af den har Ravne næppe levnet Spor.

Min Hustru, min Anna, som sammen med mig stred,
 fra Sol stod op til møjsom den gik ned,
 mer ribbet nu end Kragen paa Kvist,
 Herre Christ,
 den Stakkel gaar en Tiggers tunge Béd.

Og mine raske Drengs saa ferme alle fem,
 den yngste dog den kjæreste af dem,
 hvem gir dem deres Brød uden Brist,
 Herre Christ,
 naar deres Far nu aldrig vender hjem!

Jeg pløjede min Ager med Hors og med Hest,
 jeg pløjed den, som gik jeg til en Fest;
 jeg pløjed den saa gjerne som sidst,
 Herre Christ,
 om ej jeg havde mine Hænder mist.

Vinter 1915.

119

BONDEFJOL.

DER hænger paa min Nabos Væg
 en gammel Bondefjol;
 dens Strengs stritter nu med Skjæg,
 og kløvet er dens Stol,
 dens Skrueværk er graat af Støv,
 selv ser den ud som blind og døv,
 men har du Haandelag, da prøv
 den gamle Bondefjol!

Paa rusten Søm, i Uldgarnsstrop,
 den hængte, — lidt paa skraa;
 hvor tit som Barn jeg kravled op
 og strakte mig paa Taa.
 Da lød til mig dens Brumlestreng
 som Humlens i en mosset Eng,
 hvor Far med Tejne, Tøs og Dreng
 var gangen ned at slaa.

Aa, den er fuld af kaade Ting,
 den gamle Bondefjol,
 af Hamborgskotskens Stamp, og Sving
 af Svejtrit og Tyrol;
 det koger af dens Lydhul op
 med Skjørtesus og Pige-hop,
 og Konefødder i Galop
 ind under Hvergarnskjol'!

Saa har du fulgt vor Bonde god,
min trældomsbrudte Slægt,
 og lettet ved det sunkne Mod
 og linnet Aagets Vægt.
 Om Ridefogden, rød og tyk,

120

lod Stokken gaa paa Knøsens Ryg,
et Strøg paa dig — da veg hvert Tryk
af Hoveri og Ægt!

I dig laa gjemt den sidste Gnist
af Glædens Alterbrand,
naar Spil og Dans og Skjærtehvist
var sat i Rigens Band.
Da — lænet til en stubbet Kind —
du lo endnu om Kys og Kvind,
ja, listed dine Toner ind
til surest Mørkemand.

Om Præsten i sin sorte Kjol
lod salte dig et Ris
og smæded dig fra Prækestol
med Marcus og Mathis,
dog Ungdom saa til Ungdom hen,
og Glutten smiled til sin Ven,
og Søndag Aften klang igjen
din vante „Repetis“!

Saa længe Lærkers glade Hær
har Bo i Kløvervang,
vil danske Hjærter kræve mer
end altid Salmesang;
du gamle slide Bondefjol,
du passer slet i Degnestol;
hvor Juninattens Gjøge gol,
der heded os din Klang!

Min Barndoms kaade Violin,
læn dig mod denne Kind;
om end dens Stubber kradser din,
har vi det samme Sind,
den samme Jubel i vort Bryst,
den samme Sang i Nød og Lyst,
som svulmer om den danske Kyst
fra Korn og Søndenvind.

⁵/₄ 1916.

KJØRMES KNUD.

„Kjørmes Knud'
han holder herud'
med hans fir' hvid' Sud'.“
Buendmandssej'.

KJØRMES Knud, hør ham tud
te hans krid-hvid Stud,
nær han swinger hans Swøef fra Nordowst om dje Snud!
Kjørmes Knud med hans Stud
sætter sni øwer Fur
saa det knarker af Frøst fræ dje Bringstykk og Pud.

*sætter sni øwer, sætter skraas
over.*

Kjørmes Knud, Kjørmes Knud,
a haar tit høt dæ tud
som i Daa, nær æ Rim den vild blind mæ mi Rud.
Kjørmes Knud, Kjørmes Knud
sikken Vejlo derud!
I haar Snø i jer Skjek bode dæ og di Stud.

Skjek, Skjæg.

Kjørmes Knud, Kjørmes Knud,
det war faale te Stud,
søn det wolmer og kwolmer med Snø fræ dje Snud.
Kjørmes Knud, Kjørmes Knud,
faa da Hold paa di Stud;
tho æ Himmel den stor i jen Toeg for mi Rud!

faale, farlig; wolmer, ryger.

Kjørmes Knud, Kjørmes Knud,
ka du skjøtt dæ derud,
tho do hwister med Halmstakk som anner med Klud.

*skjøtt dæ, vare dig; hwister,
smider med; røjt, røgted.*

Øwr æ Møn! Læd no vær!
Ka do ogsaa kjør dær!
Hwem haar røjt dæ di Stud, da do sidst haaj em fræ.

Kjørmes Knud, med di Stud
kyr do twat for mi Rud
med en Stjat lisse laang som fræ Naur og te Bur.
Kjørmes Knud, vælt derud
no æ Skorsten si Tud,
saa Gud naadigen spaar jen æ Taag po æ Mur!

*twat, tværs; Stjat, Vognstang;
Tud, Tude, Pibe; æ Taag,
Taget.*

Kjørmes Knud kjørr med Stud
twat paa Marker og Mur,
øwer Knold, øwer Kjar, øwer klukkendes Tud,
Kjørmes Knud, Kjørmes Knud.
Hej! no skjenner hans Stud
og tar Herred og Sown i jen brølendes Fur!

*Tud, lukket Trærende under
Engveje; skjenner, løber løbsk.*

¹¹/₈ 1916.

123

DE FIRE VINDE.

NORDOVST.

SNEFLOKKE kommer vrimlende
hen over Diger trimlende,
det knyger ud af Himlene,
det sluger Hegn og Gaard,
det ryger ind ad Sprækkerne
til Pølserne paa Rækkerne,
og Faarene ved Hækkerne
faar Blink i Pelsens Haar.

Og Popleerne bag Mønningen,
de duver dybt i Dønningen,
og over Stakke-Grønningen
omtrimler Kjærv og Neg,
det klaprer én om Ørerne,
fra Portene og Dørene,
bag hvilke de smaa Sørene'
har rustet sig til Leg.

Og Gammelmor i Klokkerne
med Huen og Graalokkerne,
hun haler op i Sokkerne
og ser forsagt derud,
for nu er Kaalen liggende,
og nu staar Tjørnen stikkende
og spidder Sne paa Piggene,
og nu kom Kjørmes-Knud!

¹⁰/₃ 1916.

PAASKEØSTEN.

HVEM tuder ved min Rude? O, nu jeg kjender Røsten,
thi jeg har hørt den stændig op gennem trange Aar:
„Kong Faraos“ Jordemoder, den hvasse Paaskeøsten,
sendt ud for at dræbe den nyligfødte Vaar.

Som Is er hendes Aande, saa hæs er hendes Strube,
og alt, hvorved hun rører, det krymper ind af Kuld;
hun driver Bien baglænds tilbage i dens Kube
og fryser hver en Spire, der pipper over Muld.

Det lille Lam, som lige er trippet ud til Gavlen —
hun kan det ikke unde det allermindste Læ,
hun blæser det i Toet, saa det faar ondt om Navlen
og stankler om og bjæler, det lille Mæhæ.

124

Og Bellisen, den Blomst, som er altid først paa Pletten,
den faar saa røde Øjne i Paaskeøstens Vind,
som krænger den paa Vranken og pjusker den paa Retten,
saa den ad Jorden strækker sin lille kolde Kind.

Og Rugen hist paa Bakken, den løfter let paa Bladet,
mens vidt om Lande glaner dens hvide Flintesten;
men før dens matte Knæ blir af *andre* Vinde badet,
før kan den ikke rankes til Stængel eller Gren.

Altanens Ranker rasler saa tørre som en Knokkel,
og Kakkelovnen ryger, for Røgen vil „slaa ned“,
den gule Krokus dunker sit Hoved mod min Sokkel,
og Hanens Galen lyder saa arrigt som en Ed.

Og Bedstefar, han skyder sig kuldskjær ud af Døren,
hvor Barnet staar og titter med hvide Vanter paa,
og rund i Ryg han standser i Stakkens Læ hos Søren
og prater om, hvor tidlig man *forhen* kunde saa.

Men Paaskeøsten skaver i Skar og Kjæmpehøje
og slænger efter Harven det vildførte Sand,
og Lærkeungen ligger med dens Støv i sit Øje,
og Plovmanden føler dens Knasen ved sin Tand,

Da vaagner jeg en Midnat og hører noget hænde:
da drejer Gud deroppe sin tunge Møllehat!
Snart hvisker det — og drypper ved Gavlens *søndre* Ende.
Og tusind Skove knoppes i een eneste Nat!

⁷/₄ 1916.

125

SØNDENVIND.

RUGENS Dræ
fylder Aftenluften.
Digets Læ
holder længst paa Duften.
Hys, hys, hys,
hvad er det, som glider?
— Tys, tys, tys!
bare Byg, som skrider!

Sagte Trin —,
hvad kan det dog være?
Søndenvind,
er her no'et i Gjære?
Hys, hys, hys!
To som sammenglider,
tys, tys, tys!
nu mens Byggen skrider.

Gjøgen lo.
Rugen rørte Vuggen.
Hendes Sko
væded Kløverduggen.
Hys, hys, hys,
ikkun Nat tør vide,
— tys, tys, tys —
hvad med Byg kan skride.

Pigens Mund
løfted sig og kyssed,
før i Blund
atter hun blev dysset.
Hys, hys, hys,
Stjerneskud henglider,
tys, tys, tys! —
nu mens Byggen skrider.

I smaa Sæt
Vind om Diget hveger,
rokker let
Lyng og Lammeleger.

126

Hys, hys, hys!
Ti dog, Gjøg, omsider,
— tys, tys, tys!
nu mens Byggen skrider!

Pust fra Syd,
Klydeklynk i Enge,
Rislelyd
over Maanestrengene.
Hys, hys, hys,
Duft af Hø saa vide,
tys, tys, tys!
nu mens Byg vil skride.

Tavsheds Hvælv
spænder over Kjæret.
Vinden selv
staar og holder Vejret.
Hys, hys, hys,
Fred til alle Sider,
tys, tys, tys!
nu mens Byggen skrider.

¹⁶/₄ 1916.

127

VESTENVINDEN.

O, Vestenvind, min Barndoms Vind,
du har endnu det samme Sind
i Alvor som i Spøg,
det samme lystige Tagfat,
det samme Sus om Møllehat
og Kirketaarnets Fløj,
det samme stærke Orgelbrus
fra Glamhulsskar og Lyngtørvshus,
som da *jeg* frøs
som Vogterknøs
i Kjæmpehøjens Sus.

O, Vestenvind, o, kaade Vind,
som kom ad Hjemmets Gaardsled ind
paa egen høje Hest,
strøg bort vor Lades Lyngkalot
og greb den bredt i Tagets Tot
hvor Grebet faldt dig bedst,
— hvor rasled det med Tag og Rør
forbi den lave Forstudør,
mens Far løb til:
Gud fri os vel!
Fik Laden nu sin Rest!

O, Vestenvind, o, barske Vind,
hvor slog du tit min Barnekind
og rusked mig mit Haar,
naar Far han stod der lav og vred,
mens Møntørvsklumpen sejled ned
fra Toppen af hans Gaard!
For hvert et Rusk i Aas og Tag
vi frygted Fald og Dommedag.
Men Huset holdt
med Rim og Boldt.
Du havde tabt dit Slag!

128

Saa for du ud paa brede Kjær
og muntrede den Storkehær
som øved sig til Træk.
Du drejed Viben som en Ten,
mens Hjejlen stod paa lave Ben
og trykked sig ved Bæk.
Og hver en gammel Kaalgaardpil,
den hvined op som Sav for Fil,
dens Blade fløj
med Raslestøj

midt ind i Stormens Ril.

En Mølle staar paa Bakken fjern
med sløve Sten og ormædt Kværn
dybt i sin Spaantags-Krop,
dens Sejl gaar sløvt og slapt omkring,
men faar *du* ved dens Vinge-Sving,
flux gaar det i Galop!
Og Møllehatten staar paa Sned,
og det gjør Møllersvendens med!
da faar det Art,
naar *du* gir Fart
til Døgnets træge Fjed!

O, Vestenvind, o, stride Vind,
hvis Regn drev Blodet til vor Kind
og Kalken af vor Væg,
du mejsled Jydens skarpe Træk,
alt blødt og vegt det sleb du væk
og strøg ham stridt hans Skjæg, —
hans Blik du gjorde langt og frit,
skabt til at spejde milevidt
med vaagen Magt
til at gi' Agt
fra stormrørt Hav og Klit.

O, Vestenvind, vor Stammes Vind,
du gaar som Dønning i vort Sind
med Hav og Bølgeslag;
vi gaar med dig fra Bryn til Hæl,
i Sang, i Sorg, i Syn, i Sjæl
indtil vor Dødedag!
Vor Tro, vor Trang er Del af dig,
vort Væsens Hang randt helt af dig,
vor Ynglings Trods,
naar han skal slaas,
vor Oldings Tungsindsdrag.

129

O, Vestenvind, o, karske Vind,
stryg du kun frit paa Agren ind
og blæs paa mig og mit!
Vor Avl du lidet fjerner af;
hvad der skal komme Kjærner af
maa ogsaa ruskes lidt!
du sætter Orgeltonen til
vor gyldne Havres Harpespil.
Det Brød, hvis Saft
du gir din Kraft,
med Tak vi tage vil.

O, Vestenvind, — du stærke Vind,
som suste til vor Vugge ind
med Pust paa Øjets Laag,
skrid bygeklædt fra Hav til Hav
og syng en Salme ved vor Grav
af Stormens Salmebog!
Tugt mildt men fast din Stammes Børn
at de des mer kan staa for Tørn
og ligne dig
og slaa sig Vej
selv gennem striden Tjørn!

¹⁴/₄ 1916.

130

JENS HVAS.

ET BLAD AF SALLINGS RIMKRØNIKE.

DER var engang en Sallingbo,
hans Navn det var Jens Hvas.
Fordi han tog ved anden Tro,
de slog hans Hals i Gras.

Hvor Vestenvinden vild og gal

end strigler Lyngens Aas,
der sad den Herre i sin Hal
alt paa det barske *Kaas*.

Hvor stærkt Nordvest end rejste Vind
om Kaases krumme Strand,
drog værre Storme dog herind
fra Syd og Sachsenland.

De Klostre sprængtes, Nonner skreg,
Landsknægte gik og kom,
Graamunke løb ad Sognevej
og keg sig rædde om.

Jens Hvas red ud at hente Skat
paa Hestens sorte Hov,
og hvor han ej fik Mønten fat,
der tog han Stud for Plov.

Ondt fôr han frem paa Sallingholm,
men værst i Fjandboland;
den arme Bonde vild og olm
i Stilhed knuste Tand.

Men Hævnen gaar paa rappe Sko,
hvor Tiden vorder ond,
og den som krænker Bondens Bo,
han gaar paa sumpig Bund.

— Brat Skipper Klæmers Stimandsflok
ind over Salling brød;
den første med saa vild en Kok,
den Kok han var sgi rød!

Ham slap nu Klæmer af sit Bur,
vildt lød dens Galens Gjald,
imens den fulgte Koks Natur
og fløj fra Lad til Hjald.

„Brand!“ skreg man fra det stengraa Kaas,
„en paasat Nattebrand!“
„Brand!“ slængte Lyngens brune Aas
langt over Maanevand.

Hævnflammens Leg om Spir og Spær
blev set helt ind til Fly.
Limfjordens Bølger bar dens Skjær
vidt over Mors og Thy.

Nu gnubber Bonden fro sit Ben.
„Den Brand hun varmer godt!“
Saa ler hvert Kræ, som fra sin Gren
ser Ild i Rævens Slot.

De Høvder brøled under Strand,
en Ræv tog ilde paa,
imens en natlig Ryttersmand
ad Skive til lod staa.

„Saamænd, Jens Hvas, du rider vel!“
— han ud paa Manken laa —
„men om du red dit Øg ihjel,
det vilde nap forslaa!

For Bonden er nu bleven gram
som nogen Bøl bag Plov.
Du skjænked ham *fôr* bedsk en Dram
i sidste Skatterov.“

— Jens Hvas red over Skive Bro,
det dundred højt og hvast.
Hans sorte Øg paa fire Sko
jog vid're uden Rast.

Men før de naaede næste By,
Jens vendte brat sin Hest.
Derinde under Nattens Sky

det volmer rødt i Vest.

Vildt snøfter her hans sorte Øg
fra Bakkens brede Aas,
thi begge lugter Hjemmets Røg:
histude brænder Kaas!

Og se! og se! fra Sals til Sals
nu flaxer Klæmers Kok
og galer af sin røde Hals
fra Lad og Bjælkestok!

Den Nat saa mangt et Sallingtaarn
til Sylten brændte ned,
mens Borgens Herre højvelbaar'n
husvild paa Heden red.

Til bløde Skvulp af Tastumsø
gik Vugg' i Dommerby,
mens Hævnens Brande, Ø ved Ø,
stod rødt paa Sallings Sky.

Urolig Hesten fletter Ben
med Høp og Snøft og Spring.
Med Ildskjar over Øjensten
vredt slænges den omkring.

Til Viborg kom de tidlig nok!
Her brød Jens Hvas sin Ed.
Saa tog ham Bødlen ved hans Lok,
mens Øxen gjord' Besked.

Til det den var slet ikke sen,
for ogsaa den var hvas.
Hans Tyrehals, hans Nakkeben
sprang som det skjøre Glas!

Og anden Tid med andre Mænd
drog ind i Sallingland,
mens røde Plage stak i Rend
langs Limfjords grønne Strand.

— Der var engang en Sallingbo.
Hans Navn det var Jens Hvas.
Fordi han brød sin Riddertro,
de slog hans Hals i Gras.

^{17/3} 1916.   *Noter.*

MOR VED BRØNDEN.

MIN Mor var bleven gammel,
dog endnu mere svag;
langs Stuens lange Skammel
hun listed hen sin Dag.

Derude lyste Vaaren;
dens Haner alle gol;
hvidvingede Duer
sig svang i dens Sol.

Hver Morgen friske Fugle
paa Pilens lodne Gren,
mens Stæren sad og basked
paa Brøndens Vippesten.

Men Mor saa tungt mod Dagen
og den glinsende Stær;
den Vaar blev ikke hendes,
det følte hun her!

Den tynde Haand hun stemte
mod det smertende Bryst:
„For mig har Livet mistet
sin Fryd og sin Lyst.“

De hvide Duer svinged
om det mossede Tag,
og Stærehannen jubled;
men Mor blev mere svag.

Da fødtes en Beslutning
i Hjærtets dybe Grund,
i hendes tunge Øjne
den tindred en Stund.

„Aa, daj mig ud til Brønden!
Kom, Dreng! Giv mig din Haand!“
hun ivred af sin vante,
beslutsomme Aand.

Jeg tænker vel, hun droges
af den samme Urtidskraft,
som Væld og klare Kilder
til hver en Tid har haft.

Det lidende og syge
vil staa en fattig Stund
og dulmes ved det,
som er rent og frisk og sund.

Det hvide Sand laa strentet
paa Gangens gule Sten,
hvor Solen havde prentet
sin Krins saa varm og ren.

Men foran Forstudøren
randt Lysets fulde Flod,
hun vakled ud i Strømmen
med prøvende Fod.

Og Gaardhanen galed
og rysted Strubens Lap,
mens Hønsene de løb
mod den Savnede omkap.

Og Duerne paa Taget,
som trukne i en Snor
de svang sig ud i Luften
til Ære for „vor Mor“.

Men Moders Blik var sløvet
i syge Nætters Ve.
Der var kun eet, kun Brønden,
hun higed mod at se.

Vel sligt kan tykkes mange
kun smaat og ingenting,
men denne Brønd var Centrum,
hvor *hendes* Liv var Ring.

Og hendes Slægt og Mødre
i samme gamle Gaard
var gaaet i Kreds om Brønden
i flere hundred Aar.

Her havde de da siddet
paa den slidte Malkestol,
naar Aftentoflen* trommed
og Kaalgaardsgjøgen gol.

Naar der stod Ring om Maanen,
og andre Himmeltegn
i Sky, og Tordenblaanen*
gav Løfte om Regn.

Her fandt de Læ og Føde,
Hvil for den matte Krop,
her blev de, til de døde,
som Bi, der er slidt op.

Som deres *hendes* Verden, —
en Lykke ikkun tynd;

som deres *hendes* Færden
i Kredsgang om en Brønd!

Sin tynde Haand hun rakte
ud mod dens Ramme graa;
hun kunde lige magte
at lægge den derpaa.

Dybt nede mellem store,
ringsatte Kampesten
der laa den stille Kilde,
fredhellig og ren.

Et stort, tungsindigt Øje
saa oldingfjernt paa Syn;
aarhundredgammelt Mosset
hang over som Bryn.

Engang i Fortids Ælde
var Kilden tryllet frem
for siden tavs at vælde
som Midtpunkt for et Hjem.

Et Hjem, et Hjem! et fattigt
og dog et helligt Navn,
en lille grønnende Verden
med tusinde Haab og Savn.

Og Kilden i Hjemmets Midte
— som Draaben paa Blomstens Bund —
den læsked, uden at fritte,
hver Dyre- og Menneskemund.

Herhen kom — lige fra Ploven —
med Sved under Bringetøj,
med brudte Hudpletter paa Boven
det gamle, udslidte Øg.

Og Føllet, som blot skal sig øve
og endnu ej ved, om det tør,
men finder det voxent at prøve
det samme, som Moderen gjør —

Hvor higed hun, Koen, mod Aften,
herhen mod det blinkende Trug,
naar Føden og Mælken og Kraften
udspiled Yver og Bug!

Og Faaret fra solsveden Ager,
og Studen, som kjørnede Byg,
hver kom de saa hul og saa mager,
men gik som en Tromme saa tyk.

Saa blev den saa mild en Trøster
ej bare for Hors og Ko,
en god, forbarmende Søster
for alt i Mark som paa Lo.

Om Høg slog ned over Lærke,
og Vingen var ej for sen,
den Svage fandt Skjul mod den Stærke
i Brøndens mossede Sten.

Og Barnet, det klynkende spæde,
blev døbt i Treenigheds Navn
i Vand, som med Spil og med Kjæde
var løftet fra Slægtsbrøndens Favn.

Og havde den døende Olding
nu naaet sine Lidelsers Maal,
der rakes ham stille fra Brønden
en sidste kvægende Skaal.

— Saaledes den fædrene Kilde
i Dag som bestandig laa
og spejled en ringe Rille
af Foraarshimlens Blaa.

Af Feber halvt forvirret
den gamle keg derned;
det var, som om hun stirred
dybt ind i Evighed.

Al hendes Sorg og Kvide,
hver bitter Vemodstund,
alt, hvad en Sjæl maa lide,
saa op fra Brøndens Bund.

Al Slægtens Graad og Klage
af Kvinde som af Mand,
dens Uraad — Aar tilbage —
hun læste det her i Vand.

— De talte længe sammen
det stumme Øjensprog,
der tænder Hjærteflammen
før baade Munds og Bog.

O, ja, de talte sammen,
om Lykkesavn og -Synd,
mens Taaren tegnede Ringe
i hendes Skjæbnebrønd.

Men Lærkesangen skingred
ind gennem Port og Gaard,
mens Foraarsvinden fingred
ved Moders isgraa Haar.

Men ej hun agtede Sangen,
ej Vindens varme Sug;
et Strejfblik over Vangen,
der laa saa grøn med Rug.

Saa vendte hun Vaaren Ryggen
med alt, den bar i sit Skjød,
gik ind og ordned sin Bryggen
og alt til en hedelig Død.

^{18/4} 1916.

* *Aftentoflen*, Bekkasinen;
Tordenblaanen, Tordenskyen.

MAJNAT.

NAAR Vildgaasen larmer Valborgnat,
hvem lægger sig da til at sove?
Da vandrer man ensomt med Dug paa Hat
langs Fjord og knoppende Skove.

Derude straalere en Stjerne saa stor,
at helt den fylder mit Øje;
den samme Stjerne forvist jeg tror,
jeg saa over Barndommens Høje.

Og Vibeskriget rækker saa langt;
dog længere Længslerne rækker.
Hvor bliver ens Hjærte bitterlig trangt,
naar Klyden i Majnatten trækker!

Det piper i Mos, og det pibler i Græs,
det sprætter i hældende Kroner;
der kommer en Duft fra det yderste Næs
af tusinde smaa Anemoner.

Saa ensomt bræger det spæde Lam
paa Bakken langt i det fjerne,
og Frøerne kvækker fra Pyt og Dam,
som sang det fra Stjerne til Stjerne.

^{29/4} 1916.

Noter.

TUSIND Aars Skille. Saa slog de Bro.
 Saa drog de over i Vogne og Sko,
 Tiggere, Trækkere, Kræmmere, Friere,
 alle de tusinde Somres Forbiere,
 stejlede Plage som skejtende Ko,
 alt drog nu over den dumrende Bro.

140

Ligskarer skred her i sindigste Ro.
 Brudéfærdsforspand paa klapprende Sko;
 Selesølv glimtede, Kobletøj klingrede,
 Spillemandstøner mod Brobuen skingrede.
 Bruden i Stadsen, saa blid og saa god,
 nikked til Aakanden under sin Fod.

Broen stod krum over Aakandestrøm,
 fint som en Hjerneskal over en Drøm.
 Aarene, Skyllene skaved og skured den,
 Isgangens Rimnætter saved og fured den.
 Naar den befores, det lød som en Fjol,
 der bliver strøget lidt nær mod sin Stol.

Da kom en Svale og tog sig et Hvil
 efter vist *tusinde* mødige Mil.
 Rækværkets Fløjarm den satte sig skraas paa,
 Svalen hun ynder alt, hvad der gror Mos paa,
 tittede, kvidrede: „Her vil jeg bo,
 her under Storstrømmens buede Bro“.

Dynd kom fra Aabredden, Straa kom fra Toft.
 Luften var Væggene, Brobuen Loft.
 Herlig blev Reden hun klined og kitted sig,
 muntert i Pavsens hun sad og kvivitted sig.
 Saa kom en Mage med Spejl paa sit Bryst,
 saa kom der Dage med Tant og med Lyst.

Snart laa de skjæreste blaagrønne Æg,
 saa fulgte Unger med bittesmaa Skjæg,
 Aastrømmen ringlede, Sydvinden luftede,
 Dunhamre svinglede, Aakander duftede.
 Svalemor havde sit sureste Stræb
 med at faa fyldt de smaa krævende Næb.

141

Nu blev der Liv bag de bugede Fjæl,
 Broen var Legem, hvor Svalen var Sjæl.
 Strømmen slog Grødegrøntskranse om Pillerne,
 Solglimt faldt skraat ned fra Broplankerillerne,
 Aborren vifted sin kløftede Svans
 sagte til Takten af Langalgers Dans.

Aldrig jeg kjendte mer salig en Ro
 end under Kvæld ved hin buede Bro.
 Høet er slagen og dufter fra Sigene,
 Aaen den blide smaaklukker i Vigene.
 Svalen hun jager for strygende Sejl,
 smækker med Vingen det rygende Spejl.

Klokker i Sønder og Klokker i Nord
 ringer da Fred over Himmel og Jord.
 Broen nu mørkner alt til under Buerne.
 Blomsterne lukker sig rundt om paa Tuerne.
 Klokkernes fjerne tungsindige Slag
 døves og stærkes af Engbrisens Drag.

Brobuen kroger sig mer i sin Drøm.
 Snart kan jeg høre hvert Dryp i dens Strøm.
 Svalen i Dyndvuggen breder nu Vingerne,
 Ungerne under dem skutter Smaabringerne,
 mens over Allivets slumrende Bo
 Himlen udspænder *sin* Evigheds-Bro.

JEG er Havren. Jeg har Bjælder paa,
 mer end tyve, tror jeg, paa hvert Straa.
 Bonden kalder dem for mine Fold.
 Gud velsigne ham, den Bondeknold!

142

Jeg blev saaet, mens glade Lærker sang
 over grønne Banker Dagen lang;
 Humlen brumled dybt sin Melodi,
 og et Rylefløjt gled ind deri.

Viben fløj om Brak og Pløjemand
 og slog Kryds for baade Plov og Spand.
 Kryds slog Bonden ogsaa over mig
 for at gi' mig Helse med paa Vej.

Mens i Dug jeg groede Fod for Fod,
 groede Sangen sammen med min Rod;
 den, som ydmyg lægger Øret til,
 hører Lærkens Triller i mit Spil.

Det kan kolde Hjærner ej forstaa:
 Jeg er Lærkesangen paa et Straa,
 Livets Rytme døbt i Sommerdræ,
 mer end Gumlekost for Øg og Fæ.

Søndenvinden, o! han har mig kjær;
 derfor kan han aldrig la' mig vær',
 smyger sig med Hvisken til mig ind
 nu ved højre, nu ved venstre Kind.

Naar han puster paa min gule Top,
 maa jeg vugge med ham ned og op,
 indtil alle mine Bjælder gaar,
 som naar gyldne Hamre sammen slaar.

Juniregneren gjorde myg min Muld,
 Julisolen gav mig af sit Guld,
 Sundhed risler mig i Top og Skaft.
 Det er derfra Plagen har sin Kraft.

Jeg er Ven med Dug og Grødevejr,
 Ven med Landets lyse Bøgetræer,
 Ven med al den danske Sæd, som gror
 øst for Hav som vest for Sund og Fjord.

143

Jeg faar Solens sidste lange Blink,
 før den dukker ned bag gullig Brink,
 og naar Aftenklokken ringer Fred,
 staar jeg paa min Taa og ringler med.

Jeg skal ringle Barnet til dets Seng,
 ringle Taagen op af Sump og Eng,
 ringle Freden over Hjemmet ind,
 ringle Bønnen frem i fromme Sind.

Jeg er Havren. Mine Bjælder gaar
 over lyse Vange Aar for Aar,
 ringler om, hvor Sang og Kjærve gror
 herligt sammen paa den danske Jord.

^{8/5} 1916.

Noter.

PAA SALLINGS JORD .

PAA Sallings Jord er der godt at bo,
 naar Solen varmer paa Tage,
 naar Byg vil skride og Havre gro
 og Fuglen søger sin Mage.
 Naar Duft af Kløver mod Vindvet gaar,
 og Rugen op til din Axel naar,
 da gaar din Sang
 sin Solskinsgang,

mens Gjøgen kukker skjælmsk fra Bakken.

Den Svend, som tumler med Sallings Muld,
faar let en Skilling paa Lommen,
thi Landets Sølv bliver her til Guld,
naar Høstens Time er kommen.
Bag Laden stables de høje Hæs,
mens Koen træder saa bredt i Græs.
Hver Godtvejrsmorgen
din røde Plag
maa trække Rigdom hjem til Loen.

144

— Og her blandt Frænder nu sidder to,
som valgte sig et Hjem paa Bakken,
hvor *hun* skal malke den røde Ko,
mens *han* skal harve paa Brakken.
Thi Haand i Haand det er Livets Fryd,
og Trofasthed er saa skjøn en Dyd.
Tag Livet ret!
Og bli'r du træt,
da lyt en Stund til Gjøg i Enge.

¹⁵/₈ 1916.   *Noter.*

POVL MED DEN TUNGE SKOVL.

DER løber saa mangen en krinklet Sti
hen gennem det jyske Hedeland,
hvor Hvepsen stryger dig harm forbi,
og Ormen triller sig lang i Sand.
Ved en af Stierne staar et Hus
bag skaarede Volde af Ahl og Grus,
og Huset viser en Ko paa Baasen,
et Sprag i Gavlen, et Knæk i Aasen.

Her havde sin Hjemmen den stærke Povl,
en ordknap Slider fra Blæstens Egne,
han kaldtes Povl med den tunge Skovl,
thi Skovlen fulgte ham allevegne,
ej blot til Grøftning blandt Flæg og Rør,
nej, selv ved Kirkens beslagne Dør,
hvor Salmen blandes af Mand og Kvinde,
stod Skovlen ude, mens Povl var inde.

Dog sjældent de saa ham i Bedehus,
hvor Stolen laases med Gud for Øje,
langt oftere bad han bag Vold af Grus,
hvor ingen stener en lappet Trøje;
et ordløst Suk og et dybtgjemt Støn
blev Hverdagssliderens Søndagsbøn;
men een Gang skreg han i Smertens Svimmel
sin Vaande vildt imod Hedens Himmel.

145

Han havde en Datter fra Ungdomsaar;
i Skriftebogen staar løst hin Gaade;
som Syerske drog hun fra Gaard til Gaard,
fik selv en Datter — paa samme Maade.
Men som der læses: Alt Kjød er Hø,
en Gammel *skal*, og en Ung *kan* dø.
Før Aar var omme, hun maatte bøde
med Livets Part for sin unge Brøde.

Men Povl han vaander sig i sin Seng
og kan ej Søvn paa dens Hylskind finde;
ved Roden skjælver hver Nervestræng,
mens Graadens Sky vil ham Øjet blinde.
„Det bitte Væsen, det spæde Nor,
skal det henslænges paa Sognets Bord!“
Før Solen striber hans Hørgarnslagen,
er Povls Beslutning for stedse tagen.

Der skrider en Mand gennem Himmelknog
hen over et hylende Vinterøde,
hans frosne Øren bag Rendefog

opfanger Lyde saa klingert-sprøde.
Hans Øjne brænder bag klistret Sne,
men ikke nok til helt frit at se.
Hvor dybt hans Trad end i Driven sættes,
i samme Nu bag hans Hæl de slettes.

Han skjærmer bredt med sin krumme Arm
en Bylt, som synes kun lutter Klude:
det lille Nor, han mod Stormens Harm
har laant sit Hjærte til Vuggepude.
Dets Varme gaar til *hans* Ribben ind,
dets Putren gløder ham Sjæl og Sind,
saa nærmere han til Stormen triner,
mens Klædets Frynser for Blæsten hviner.

146

Det hviskede Povl, mens hans Rygrad gøs
„Du naar det aldrig! Du er jo vildet!“
Hans hede Sved under Skjorten frøs,
men nye Draaber sprang frem og trilled.
Da hikked Vejret en ringe Stund;
da steg der Bøn fra en graadfyldt Mund,
thi midt i Ørknen bag Knogets Drive
han saa sin Hytte mod Næets Skive.

I Stønnen han aabned sin Gangdørs Slaa
og la' sin Bylt paa den Langbordsplade,
saa var der først dette at tænke paa:
den Spædes sutrende Mund at made.
Her søgtes Raad hos den gamle Ko,
hun ømmed sig lidt ved hans kolde Kno;
men Takken for Koens varme Drikke
blev snart to spillende Barneblikke.

Da tændtes en Glans i hans Tungsindsblik;
saa skjøn ham tyktes hans lave Stue;
fra Lyngtørvsbaalet paa Gruen gik
mod frosne Lemmer saa varm en Lue;
han bøjed sig dybt mod Barnet ind
og kjendte saa myg sin stride Kind.
Snart drap mod den Spædes Tindingaare
den sidste Sne med hans første Taare.

Saa kom der nu Dage, ja Nætter med,
hvor Povl forsoned sig helt med Livet,
da lød det mildt fra hans Sengested:
„Ja, Gud har taget, men ogsaa givet.“
Han drejed sig rundt med stor Umag
og lyttede ned mod et Aandedrag,
hvor Barnets Leje just saa var stillet,
at Maanen løfted dets Drømmebilled.

147

Og alt i Stuen blev højstemt Ro,
om ogsaa Ræven derude jamred,
om Væggen gav sig for Tryk af Ko,
og Dødninguhret i Bjælken hamred;
et varsomt Strøg mod den Spædes Kind,
saa halede atter Søvnind,
mens Maanen delte sin milde Flamme
med Vuggens Puder og Hedens Damme.

Det sker, at Povl med den tavse Mund
lar af sit Barn sig i Haaret drage
og snakker da mer i én saadan Stund
end før i alle hans Levedage.
Han løfter det op i Nøds og Lo
at klappe Næsen paa Husets Ko.
Thi Ko og Barnet forstaar hinanden
i Kraft af den dampende Mælk i Spanden.

— — Men aldrig trætned den stærke Povl,
og aldrig hørte han op at slide,
og aldrig rusted hans tunge Skovl,
skjønt Gigten martred i Lænd og Side.
Hvor Gruset blinker i vaade Lag,
der slog han „Harpen“ med vilde Slag.
Endnu mens Maanen steg blank bag Krattet,

dens Staaltraads-Strænge i Ødet skratted.

Mens Skovlen skar i den haarde Grus,
stod Barnevognen paa Grusgravsbrinken,
der fletted han Barnet et Halvskjærmshus
mod Vejrets Luner og Solens Blinken,
og fandt han en særlig broget Sten,
han rensed den først mod sit Buxeben,
og gav han sin Yndling det sjældne Stykke,
hun jubled, som fik hun et Demantsmykke.

148

En Ruskregnskæld under Efteraar
han havde lidt længe i Graven nølet;
skjønt Barnet laa gjemt under Pudens Vaar,
det blev dog af Aftenens Luft forkjølet.
Det gik til Lungen, og Glansen veg
fra Øjet, mens Graderne steg og steg
helt op mod Udslættelsens dunkle Porte,
mens Lægen og Hjælpen var Mile borte.

Til Fader, til Søn og til Helligaand
blev tryglende Bønner øst og stammet,
mens Sliderens skjælvende grove Haand
tog varsomt Kjende, om noget strammed.
Men Bønnens Porte var stængt for Povl;
før Dagningen brød i hans tunge Skovl,
da havde han ingen Bønner flere,
men Himlen ejed en Engel mere.

Han vandred forvirret den ganske Dag
omkring sin Hytte i daadløs Jammer,
mens Ot'dagsværket med Sølvslag
udhamred Tiden i Dødens Kammer.
Ej Kalv fik Æde, ej Ko fik Vand,
ej rørtes Si eller Malkespand.
Da Nyet blev tændt under Alts Forbliven,
han klædte Liget paa Langbordsskiven.

Saa tavs imod Aftenens Skyer fløj
i Mørkningsbugter nu Mosens Vibe.
En Ko just dryned — — Men ingen Røg
af Husets hældende Skorstenspipe.
De store Stjærner saa kolde ind
og strejfede hastigt en ligblaa Kind,
der hvor en Olding nu syned nøje
en lille Skjorte, en hengjemt Trøje.

149

— — — Saa alvorsmættet er ingen Klang
som Hedeklokkens ved Michaelstide,
naar Graverens Hakke gaar sin Gang
blandt Tuernes Totter saa kiselstride.
Det drypper fra Kirkens irrede Tag,
og Klokken og Hakken har hver *sit* Slag.
En Kiste sænkes i Dødens Ager,
mens ensomt Hjejlen i Ørknen klager.

De havde alt slukket de Alterlys,
nu tømtes stille den gamle Kirke,
og mer end én var paa Vej til Bys
for atter at finde sit vante Virke.
Da skured Stenten mod knudret Sten,
ind traadte en førlemmet, luslidt én,
hans Blik det dybeste Sørgmod viste,
paa Armen bar han en Barnekiste.

Saa milefjærnt fra sit sunkne Hus
han havde den baaret henover Heden,
mens alt hans Følge var Porsets Sus
og Blinkeløvets om Skadereden.
Thi Vibetrækket fløj modsat Vej,
nu flokkedes Hjejlen men fløjted ej;
fra Kjær og Hede, fra Brak og Bakke
de svandt med Sus over Lyngtørvsstakke.

Bag Stenten var Povl gaaet rent i Staa
med Armen fast om den lille Kiste,

som noget helligt og kjært man *maa*
men i sin Kvide dog ej *tør* miste.
Hans Blik gik tynget mod Præst og Degn,
som ventede han der et Himmel-Tegn,
før villig han lagde i Dødens Have
sit blødende Hjertes Offergave.

150

Og Degnen vinkede ham mod et Sted,
hvor Star og Svingel for Graven fulgte,
og Præsten trippede af Vane med,
og et Par Kirkegangskoner fulgte,
og Kisten sænktes, og Jorden faldt,
og Præsten og Skovlen til tre fik talt;
en Bøn, den korteste Hyrden kjendte,
før rapt han den Sørgende Hælen vendte!

Saa redte sit Barn han dets sidste Seng.
Hver Sten, hver Klump, der kommer tilsyne,
med Skjælven i Haand som i Hjærtetreng
han fjærned fra Gravmuldens tunge Dyne.
Sidst dækkede han til den Fjæl mod Øst,
som skjulte et Aasyn og al hans Trøst,
saa kastede han paa som rent i Blinde,
mens Svinglen svajede for Dragsugs-Vinde.

— — Nu blev han saa enlig som aldrig før,
skjønt ingen Sjæl fik hans Sorg at vide;
faldt Maanen ind ad hans Kjørhusdør
og tegnede Pletter paa Koens Side,
da kunde han slippe sin Malkespand,
se langt over Lyng og Mosevand,
didud, hvor i Kvælden et Kirkedige
nedskyggede en Grav med en lille Pige.

Hans Skikkelse luded, hans Haand blev krum
i evigt Greb om sit tunge Værge,
hans Bryst sank ind, og hans Mund blev stum
i ensom Kamp for sit Brød at bjærge.
Men trængte Bonden en veltjent Skovl,
gik endnu Bud til den stærke Povl.
Sad *han* ved Davren i ordløs Tænken,
det var, som han ene fyldte Bænken.

151

End skratter bag Lyngen hans Harpeslag
ved Morgengry som ved Nadvertide,
men daglig ældes den gamle Knag,
og snart han *maa* vel i Gruset bide.
Da hænder det sagtens, at begge faar
sit Kors paa den øde Kirkegaard,
og hvælver Natten sig stjernestille,
det store vil hælde sig mod det lille.

^{19/10} 1916. *Noter.*

GYLDEN SOL.

OM jeg tar mig en Livsens Ven,
om jeg skjænker mit Hjærte hen,
om jeg trækker i Brudekjol,
da lad det ske i gylden Sol.
Gylden Sol, gylden Sol,
gylden Sol over blommet Kjøl!

Hvad saa siden for to skal gro,
Hø og Havre som Kalv og Ko,
Klinte, Kløver og Martsviol,
alt skal det rinde af gylden Sol.
Gylden Sol, gylden Sol,
gylden Sol over blaa Viol!

Dér i Hjemmets vor stille Vraa
skal da trofast vort Dagværk gaa,
dér for Gjæsten vor bedste Stol
stiller vi hen i gylden Sol.

Gylden Sol, gylden Sol,
gylden Sol over Arnens Stol!

152

Se hvor Jorden er lys og skøn,
havregylden og kløvergrøn;
Hegn og Hække og Kaprifol
dufter og ler i gylden Sol!
Gylden Sol, gylden Sol,
fyld mit Hjærte, du gyldne Sol!

^{24/10} 1916. *Noter.*

HUMLEBIEN.

DU lodne Humlebi, dig har jeg kjær,
din Kløverfærden liver op i Vangen;
i lammeskyet Dis som Solskinsvej
din Brummen sætter Bas til Lærkesangen.

Naar Kvierne i lyse Rækker staar,
mens Vinden skjælmsk dem ind i Øret blæser,
du tar af Blomsterbægret frit din Taar
helt ind mod deres vaade, brede Næser.

Den røde Kløver lar du ingen Ro,
men sænker Snablen dybt i Honningkanden,
og malder Tøs sin yvertunge Ko,
din Snurre durrer klangdybt imod Spanden.

Du under dig ej mindste Arbejdshvil,
men op og ned du uden Stands maa svinge,
imens du synger som en henskudt Pil,
og Solen glimter i din gyldne Vinge.

Du lille Spillemand, du Barn af Sol,
du er som Sjælen i den danske Sommer,
hvor Mejsen ruger mellem Kaprifol,
hvor Høet dufter, Skyer gaar og kommer.

O, lad som du mig fromt mit Kald forstaa,
du travle Flyver over Somrens Banker,
saa fri og frank jeg tar *min* Sele paa
og synger muntert, mens jeg Honning sanker.

^{25/10} 1916. *Noter.*

153

LANDSBYSMEDEN.

DEN Smed han vaagner med Solen
alt efter saa gjævt et Blund,
han griber sit Skjødskind fra Stolen;
han er saa bred og saa sund.

Rundt om ham i Vugger og Senge
end slumrer bag Pudernes Bræm
hans lokkede Tøser og Drenge,
mens han tjener Davren til dem.

Før Raagen sig rører i Reden,
før ud flyver Granernes Høg,
højt stiger fra Taget hos Smeden
den bugede, kulsorte Røg.

Kun én der er, som tør gjække
vor Smed, det er Hanen paa Pind;
de to er jo Morgenmænd begge,
har derfor de frejdigste Sind.

Og Hanen galder til Smeden
højt oppe fra sodet Hjøld,
og Smeden svarer forneden
med Hammerens fyrige Fald.

Det klinger mod Lad og mod Lofte,
mod Lervægges hvidtede Tavl,
det svarer fra duggede Tofte
og Kirkens dagrødnende Gavl.

154

Og Morgenens Hyrder de lytter
til denne sejrende Klang,
imens deres Kalve de flytter
til Græsset i Enge og Vang.

Selv Plagen løfter sin Manke
saa rank mod det stigende Gry
og sender en rimmende Tanke
ind over den vaagnende By.

Og Brisen drejer med Flyet
paa Gavlen for Smedens Dør.
Hans sprudende Jern og Gryet
faar langsomt samme Kulør.

Snart jubler Bakkernes Lærke
omkap med Mønningens Stær;
men Hammerens Klange de stærke
de gaar mig dog mere nær.

De bringer mit Blod til at syde
i Arbejdsfeberens Takt,
saa al min Malm jeg tør gyde
i Formens syngende Tragt.

²⁶/10 1916. *Noter.*

EFTER AAR.

NU ser du kun Solen i Striber.
Markmusen gaar hjem i din Stak.
Tavs vender sig Kjærenes Viber
i Glimt mod den pløjede Brak.

Drivregnen den side og blanke
staar skraat ind mod Vindve og Dør,
med Tungsind den tynger hver Tanke
og bøjer de duskede Rør.

155

Smaakvier dernede i Enge
staar krum i det drivvaade Skind
og glør mod den hvidtede Længe,
om ingen dog henter dem ind.

Vaad vanker den Plovmand bag Hoppen,
vaad tar han i Bænkrogen Stød,
vaad haler han Skeen fra Stroppen
og spiser den dampende Grød.

Hver Sanger, som ejed to Vinger,
har brugt dem til Flugt fra vor Strand;
kun Kiler af Graaænder svinger
nu lavt over regnprikket Vand.

Hør Natbygens Kast mod min Rude,
se Regnmulmet tæt over Vig,
og Vildgaasen skvaldrer langt ude;
det lyder som Sang over Lig.

²⁸/10 1916. *Noter.*

SVIGTENDE SIGNALER.

JEG sejled under Natten
i Taagen forbi,
men Lyset i dit Vindve
blev stikkende deri.

Jeg saa ej dig med Lampen,
og du saa ikke mig,
endda jeg stod paa Dækket
og vinked ind mod dig.

— — — Kun Lyd af Skum, der brister,
et Skib, der sejler væk,
mens oppe over Taagen
der piber Fugletræk.

Et Hjærtets øde Hulken,
et Lys, du ikke ser,
en Kvinde paa Altanen,
du aldrig møder mer!

³⁰/₁₂ 1916.

156

F R E D !

J E G vaagned i Natten og spejded ræd derud,
al Verden stod i Flammer, det stank saa ondt af Krud
de største Taarne styrted med Brag under Ø,
mens Floderne kom drukne af Mandsblod til Sø.

Jeg skjulte mine Øjne, hvor Taaren gik og kom,
jeg spejded op mod Himlen, men Himlen tyktes tom;
kun Rummets kolde Stjærner saa spotske til Jord,
som dengang Kain indvied dens Kreds til Brodermord.

Ja, Kain er bleven Helten, der raaber ud til Daad
ved Fronten som i Felten, i Luft- og Underbaad;
hans vilde Kølle hvirvler, — *hans* blodige Haand
har Tag i Abels Strube, *hans* Aand er Nuets Aand.

O, raa Instinkters Slave, som snor dit Krigerskjæg,
som praler med din Daabspagt, din Tro, dit Gudepræg,
hvornaar vil du erkjende, du staar ved *Mørkets* Stab,
ej Guds men Satans Frænde er hver, som øver Drab.

Nu rækker atter Jorden sit Barn det spændte Bryst
i Kornets tunge Traver, der bølger mildt mod Høst;
saa rig og god er Jorden, at hvert et Barn blev mæt,
hvis ej Begjær og Blødtørst forgifted Jordens Æt.

Der er et Ord, som hviskes, nej, stønnes trindt om Jord,
de Søndertraadtes Haaben, de Sлагnes Fadervor;
o, I som styred Verden, saa den gik rent af Led,
styr nu jer egen Brynde og giv os arme: *Fred!*

¹/₇ 1917.   *Noter.*

157

EVALD TANG KRISTENSEN.

S TRID paa Foden skred han frem,
kom fra Hav og salte Strømme,
Hedens Sand var Barnets Hjem,
Danmarks Hæder blev hans Drømme.

Ej hvor Fornemhed slog Bo,
men hvor Dør hang skjævt paa Hængsel,
gik han ind og søgte Ro
for sin svare Forskerlængsel.

Der paa Bænken knastret, smal,
midt i Dunst af Klynerøgen
sad han under sodet Hjald,
øjenmild i Saga-Søgen.

Rokken spelted, Tenen tvandt,
Folkevisens Text og Tone
muntert ham i Pennen randt,
kvædet af en udslidt Kone.

Smilet om hans Læber laa,
naar han hørte Guldet klinge,
hørte under Hyttens Straa
Sus af Folkeaaendens Vinge.

Æventyr og Oldtidsskjæmt,
Troldesagn og dunkel Tale,
halvvejs husket, halvvejs glemt,
drog han op fra Død og Dvale.

Blev kun slag hans Møjes Frugt,
dunked Regnen paa hans Trøje,
ingen Kulde fik dog slukt
Forskerglintet i hans Øje.

Strid paa Foden, uden Hvil,
saadan gik han ufortrøden
disse lange, jydske Mil,
som ta'r Sigt mod Aftenrøden.

Gamle, sejge Sagamand,
stil nu gjæv din Kjæp i Krogen,
mens paa Fyrreskivens Rand
vi slaar op i Dansker-Bogen.

Der blandt Ættens bedste Kuld
skal dit Navn med Tak vi finde,
prentet som i Egens Bul,
selv et ædelt Folkeminde.

Juli 1917. *Noter.*

158

SPURVENE VED HELLIGGEJST.

NAAR Sommeren flyr over Sten og Stok,
og alle Lærker er rejst,
da sidder endnu en Spurveflok
og jubler ved Helliggejst;
der fører den op en Sangerkamp
til Bilers Fløjt og til Hestes Stamp,
mens Færdslen gaar
ved Jul, mod Vaar
søndenom Helliggejst.

Den Spurvefløjten er stemt i Dur,
som spilled den op til Dans;
den gamle, alvorlige Kirkemur
maa laane den Resonans.
Mens Solen famler paa Kirkens Væg,
sorn Smilet voxer i mørk Mands Skjæg,
gaar Jomfrutrip
til Spurvepip
søndenom Helliggejst.

Saa værdigt triner de Borgermænd
og strutter af Sedler og Sølv,
og Frøken bag Frøken med kjælen Lænd
og Ankler som fjedrende Føl;
og alle, som krydser det kjære Sted,
de faar et Par Fugletakter med,
mens Hjulet slaar,
og Strømmen gaar
søndenom Helliggejst.

Saa daler de Rakler mod Flisebro,
mens Byen lugter af Sø,
saa hvirvler der Blade om Silkesko
og lægger sig der for at dø.
Men Haabet lever i Smaaspurvs Bryst,
dér fødes en Vise om Livets Lyst,
mens Haglen slaar,
og Snefog gaar
søndenom Helliggejst.

159

Er Sindet tynget og Tanken graa
og Striden knap Kjævlet værd,
og har du kun Sorger at tænke paa,
tøv lidt under Spurvenes Træ'r,
og fyld dit Øre med denne Klang
af Livets evige Frydesang,
mens Frosten flaar,
og Solen skraar
søndenom Helliggejst.

Mens Døgnet synes dig selv saa armt,
og Frost napper i Taa,
de holder det lille Hjærte varmt
med blot et Par Vinger paa;
og Tonerne skingrer mod frostblaa Sky,
mens Taarnet spidder det tændte Ny,
der østvendt staar,
men vejkjendt naar
søndenom Helliggejst.

„Hvi samles I Spurve i *disse* Træ'r,
hvi jubler I her jer Sang?“
„Og hvorfor larmer I andre dér
og gjør jer Verden saa trang?
Her hopped og sang vi, Kuld paa Kuld,
mens Mø blev Moder, og Mand blev Muld,
og Tiden gled
med Evighed
søndenom Helliggejst.“

Hvor herligt at hilse de gamle Træ'r,
der nikker i rimkold Vind
og gynger de Spurve mod Aftnens Skjær,
der kysser din By paa dens Kind!
Gud signe hver Spurv, hver Spillemand,
der kommer med Glæde til Stad og Land,
mens Sværdtid raa'r,
og Blodsky gaar
søndenom Helliggejst!

19/11 1917. *Noter.*

EN LANDSBY DØBES.

HVOR Aalen dybt i Tangen bo'r
og hvide Maager sejle,
der er et Vand ved Østerfjord,
som før hed Nørrevejle.

I tusind Aar paa denne Vig
har Stormen flyttet Brikker,
og Mari-Rok og Pejers Pig*
i den sat gyldne Prikker.

Den hørte Vaadesang mod Pest
fra revnet Kloster-Klokke
og Hyl af Krigens vilde Gjæst
og Oldtids Ulveflokke.

Nu kaster Maanen Gyldenbro
blandt Vigens lave Lande,
saa Natten gaar paa Sølvsko
ind mod dens tavse Strande.

Se dette Navn af gammelt Gavn
det trækker vi af Vandet,
med det betegner vi vor Stavn
og ikke noget andet.

Ja, dette Navn af irret Malm
det ønsker vi at føre.
Gjør da, o Foged, ingen Kvalm,
men skriv dig det bag Øre!

— Du yngste Barn paa Danmarks Skjød,
født under vilde Krige,
gid du maa dele *Fredens* Brød,
med Danmarks Land og Rige!

Saalænge Næ vil følge Ny,
og Mand til Mø vil bejle,
skal du vor By staa under Sky
og kaldes *Nørrevejle!*

^{30/5} 1918. *Noter.*

* Stjærnenavne.

HISTORIENS SANG.

SOM dybest Brønd gir altid klare Vand,
og lifligst Drik fra dunkle Væld udrinder,
saa styrkes Slægtens Marv hos Barn og Mand
ved Folkets Arv af dybe, stærke Minder.
Din egen Dag er kort, men Slægtens lang;
læg ydmygt Øret til dens Rod forneden:
Aartusind toner op i Graad og Sang,
mens Toppen suser imod Evigheden!

162

Vi søger Slægtens Spor i stort og smaat,
i Flintøxen efter Harvens Tænder,
i Mosefundets Smykke, plumpt og raat,
i Kirkens Kvadre, lagt af brede Hænder.
Hvert skimlet Skrift, hver skjoldet Alterbog
har gjemt et Gran af Slægtens Ve og Vaade;
nu skal de røbe mig, hvad Vej jeg drog,
og løfte mig en Flig af Livets Gaade.

Endnu en Stund, saa drær den danske Rug,
mens Lærken triler, og Graagjøge kukke.
Du Pusling-Land, som hygger dig i Smug,
mens hele Verden brænder om din Vugge,
mod dig vort Haab og Manddomsdrømmen gaar,
naar Landsbyklokken signer dine Strande,
naar Aftenrøden højt i Skyen staar
og sænker Fredens Korstegn paa din Pande.

Lad mig kun flagre hen som Blad i Høst,
naar du mit Land, min Stamme, frit maa leve,
og skønne Sange paa den danske Røst
maa frie, stærke Sjæle gjennembæve.
Da staar en ny Tids Bonde paa sin Toft
og lytter ud mod andre Lærkesange,
mens Himlen maler blaat sit Sommerloft,
og Rugen gulnes tæt om Vig og Vange.

^{1/6} 1917. *Noter.*

OVERSÆTTELSER

163

AF

JEPPE AAKJÆR

FRA SKOTSK.

165

DIGTE AF ROBERT BURNS.

BURNS OM SIG SELV.

DER var en Knøs, var født i Kejl,
om Dag og Datum bryd jer fejl,
spår I jert Blæk, jert Lak og Segl
paa Daabsattest for Robin.

For Robin var en rørig Gut,
o, farlig rørig, rask og rørig,
Robin var en rørig Gut,
en farlig rørig Robin.

Højskotlands Sne føg vildt om Tind,
og Januaris Lavlandsvind
den blæste Fødselsgaven ind
i Vuggen til ham Robin.

Den Spaakvind keg ham i hans Haand
Ej, Ej! som her staar Vid og Aand!
lur I at trække *ham* i Baand.

Hvad om han blev kaldt Robin!

For Robin blir en rørig Gut,
o, rigtig rørig, rask og rørig,
Robin blir en rørig Gut,
en farlig rørig Robin!

Han vil se Vanheld jævnhen tit,
men altid bæere Huen frit,
hans Slægt, tro mig, vil inden Lidt
bli' Hjærtens stor af Robin.

I Haandens Linje klar og skøn
jeg ser den Klør og Adams Søn
vil gjør' en Hoben af mit Kjøn;
saa Gud velsign dig, Robin!

For Robin blir en rørig Gut,
o, farlig rørig, rask og rørig,
Robin blir en rørig Gut,
en farlig rørig Robin!

^{27/3} 1918.

Noter.

166

TRODS ALT DET.

OM en af ærlig Fattigdom
gav Kampen op, og alt det,
den Stymper gaar *vi* udenom,
i Nøden stolt trods alt det.
Trods alt det og alt det,
vort sure Stræb og alt det:
Din Rang er blot Dukatens *Præg*,
dens *Guld* du selv, trods alt det.

Og er vor Dragt end lidet fin,
vor Kost kun knap og alt det,
giv Taaber Silke, Skjælme Vin,
en Mand er Mand trods alt det.
Trods alt det og alt det,
trods Gøglets Glans og alt det,
Retsindets Mand, om nok saa lav,
er størst blandt Mænd trods alt det.

Se dristigt paa hin Herremand,
betragt hans Pragt og alt det;
har han end tusind Tønder Land,
er han en Nar trods alt det.
Trods alt det og alt det,
hans Baand og Kors og alt det,
et stolt og uafhængigt Sind
har ikkun Smil for alt det.

Baroner bages bedst ved Gunst,
Lensgrever med og alt det,
men det steg over Kongers Kunst
at skabe *Mænd* trods alt det.
Trods alt det og alt det,
et malet Skjold og alt det,

167

den klare Kløgt, den sunde Sans
i Rang staar over alt det.

Gid hver maa se *det* store ske
— og ske det skal trods alt det!
at Brav-Mands Dont Evropa rundt
faar Hæd'rens Plads trods alt det!
Trods alt det og alt det,
den Dag er nær trods alt det,
da *Mand* og *Bror* er samme Navn
al Jorden om trods alt det!

1898. *Noter.*

FØDT TIL GRAAD.

EN stormfuld, barsk Novemberkvæld
med Sus i nøgne Træ'r
jeg strejf ed saa alene om
langs Bredderne af Air;
da stod der for mit Syn en Mand,
svag, kuert ned af Aar,
af Rynker laa hans Pande fuld,
og snehvidt faldt hans Haar.

„Hvorhen skal du, min unge Ven?“
begyndte Gubben snart,
„mon Guldtørst leder her din Gang,
gav Elskov Foden Fart?
Er Sorg kanske den skjulte Grund,
der tvinger dig som mig
med Taarer over Slægtens Lod
at stile samme Vej?

Den Sol, som over Mosen hist
nedstraaled nys sin Pragt,
hvor hundred Stakler skatter til
een hoven Junkers Magt —
fir' Snese Aar hin Sol jeg fandt
i Vintrens hvide Baad,
og hvert af dem mig lærte grant,
at vi blev født til Graad.

O Mand, hvor kaster du dog bort
i Letsind dine Aar,
de bedste Stunder øder du,
dit Livs, din Evnes Vaar,
din Lidenskab er som en Brand,
din Drift som Folen kaad,
og det er dine Fejltrins Sum,
at du blev født til Graad.

Betragt ej blot dit Livsdøgns Gry
da sund er Sjæl og Marv,
da er en Mand til Gavn og Pryd
og vogter vel sin Tarv,
men se ham mod hans Nedgangssol,
brudt, pint af Sorgers Braad,
da viser Alderdom og Savn,
at du blev født til Graad.

Kun saare faa ved Skjæbnens Gunst
fik Klap i Lykkens Skjød,
ja ej engang hver rig og stor
den gyldne Ære nød;
men hvilken Hob i hvert et Land
ved ej mod Armod Raad
og nemmer i et martret Liv,
at vi blev født til Graad.

En bedsk og talløs Sygdomssværme
er vævet i vor Form,
og Pinslen øger Angrens Tand
og Nags og Niddets Orm;

den ranke Mand, hvern Ømheds Kys
har tit gjort Kinden vaad —
Mands Haardhed imod Mand har vakt
utalte Tusinds Graad.

Se her en stakkels hvervløs Mand
der be'r med bange Ord
en Herremand om nok saa lidt
af Godsets rige Jord,
og se hin Maddik nægte ham
om blot den mindste Saad,
ufølsom for en Hustrus Savn
og sultne Smaabørns Graad.

Er jeg ved Skjæbnens Lov bestemt
til denne Uslings Træl,
hvorfor blev Frihedstrangens Kim
da plantet i min Sjæl?
Hvis ej, hvi blev jeg Skive for
hans haanske Niddingsdaad;
hvor henter Rigdom Retten til
at vække Brødres Graad?

Lad disse Ord, min unge Ven,
ej knuge paa dit Bryst;
mit bli'r jo ej det sidste Syn
paa Slægtens Ve og Lyst;
ej var en Stymper bleven til
med Savn i Kjød og Blod,
hvis ej i noget Mon han fandt
Belønning for sin Graad.

O Død, du Fattigmandens Ven,
den bedste paa hans Vej,
min trætte Fod, min gamle Krop
alt længes ind mod dig;
den rige skjælver for dit Hug
i Velstands skjøre Traad,
men hvilket Favn du blev for den,
der sled sit Liv i Graad!"

1898.   *Noter.*

I DET FJÆRNE .

HVOR kan jeg være god og glad
og synge ved min Kjærne, o,
naar Knøsen, som jeg elsker saa,
maa færdes i det Fjærne, o!

Jeg græder ej ved Sneens Leg,
der skjuler Sol og Stjerne, o,
men græder ved at tænke paa
min Ven hist i det Fjærne, o!

Min Fader jog mig fra sin Dør,
mig ingen Venner værne, o.
En hjælp mig vist, om han var nær,
men han er i det Fjærne, o!

Engang han gav mig denne Ring
og Baand som til en Terne, o;
jeg bærer dem endnu for ham,
min Gut hist i det Fjærne, o!

Naar snart jeg føde maa vort Barn,
mens Rugen sætter Kjærne, o,
monstro han saa vil komme hjem
til mig ifra det Fjærne, o!

1897.

O du, som i din Himmel bor,
 som bare ved dit Lunes Ord
 lod to bli' frelst, hvor tyve for
 til Helveds Vaade,
 ej just for deres Synders Flor,
 men ved din Naade —

Tak, høje Guddomsmagt, som brat
 nedstyrted tusinde i Nat,
 mens jeg blev for dit Aasyn sat,
 et Lys, et Tegn,
 en Fromhedslygte overladt
 den ganske Egn!

Hvad var vel jeg og alle mine,
 at du har hævet os til dine,
 jeg som fortjente idel Pine
 for Adams Brøde,
 der han med sig og alle sine
 aad sig til Døde.

Da frem af Moders Liv jeg brød,
 du kunde slængt mig som en Glød
 i Helveds luehede Skjød
 med vældig Arm,
 hvor Djævla slaas for dagligt Brød
 med Hyl og Larm.

Her staar jeg som et valgt Exempel,
 betegnet med dit Naadesstempel,
 en Pille i min Herres Tempel,
 en Klippeblok,
 et skjønt og skinnende Exempel
 for al din Flok.

Min Gud, du saa' hvad Kval jeg led,
 naar nogen løsnede en Ed,
 du kjender, hvor mit Hjærte sved
 ved Dans og Drik,
 thi selv jeg ved din Miskundhed
 det alt undgik.

Dog jeg bekjender: Syndens Frø
 i denne Barm ej helt vil dø;
 jeg kom kanske for nær en Mø,
 skjønt ej jeg vild 'et,
 men du vil huske: Kjød er Hø,
 i Synden hildet.

Ak, Gud, du ved — i Gaar med Mette!
 Skjænk mig Tilgivelse for dette,
 og lad det ingen Frugter sætte
 til min Vanære,
 da skal din Tjener aldrig lette
 en Klokke mere!

Desuden — skjønt det gjør mig bange —
 med Lises Tøs — dog *kun* tre Gange;
 kanske det var de tre for mange,
 men Fuldskabs Garn
 det holdt din Tjener fast som Fange
 ved Syndens Barn.

Gav du mig, Herre, til mit Gavn,
 hin Kjødets Pæl, hin Blodets Savn,
 paa det jeg ej i Naadens Favn
 maaske skal snæres
 af Hovmod, — naa, i Jesu Navn,
 dit Kors maa bæres!

Gud, værn om din udvalgte Skare,
 din Godheds Aand du aabenbare,
 dens Fjenders Hob du ikke spare,
 men tugt dem godt,

som bringer Herrens Flok i Fare
ved vantro Spot!

Gawn Hamilton, — o, straf ham haardt,
han svirer, bander, spiller Kort
og driver anden syndig Sport
i djævelsk Trods
og vender Folkets Hjærter bort
fra dig og os.

Beskikker vi ham Kirkens Tugt,
vi faar dog ej med Skjælmen Bugt,
thi hver Mand ler, mens nok saa smukt
han alle mofler;*
forband, o Gud, hans Fad og Frugt,
Kaal og Kartoffler!

Gud Herre, hør mit Klagemaal
mod Mændene fra *Air*; o, taal
ej mere disse Vantros Skraal,
udtøm din Galde,
og gjør dit Hjærte haardt som Staal
imod dem alle!

O, tvi, hin tungehvasse *Aiken!*
Mit Blod gaar stridere end Bækken
ved Tanken paa hin Stund og Skrækken,
vi alle led,
mens *Auld* som limet fast til Flækken
sin Læbe bed.

Min Gud, paa Straffens Dag forød ham,
hjemsøg med Hævn enhver, der lød ham,
borttag din Naade fra ham, mød ham
paa hver hans Vej,
ja, for dit Riges Skyld nedstød ham,
og spar ham ej!

Betænk din Tjener tro og huld
med Hus og Hest og Ko og Guld,
saa *jeg* maa skinne over Muld —
dit Navn til Pris —
og hisset hos dit Englekuld
i Paradis!

1898. *Noter.*

* *mofler*, har Krammet paa.

DER BOED EN BONDE.

Frit oversat.

DER boed en Bonde paa Kildebæks Bred
— hej! mens Rude og Timian gror —
han havde en Kjælling til idel Fortræd
— nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

Og Manden traf Fanden en Dag paa sin Vej
— hej, mens Rude og Timian gror. —
„Hvordan,“ spurgte Fanden, „befinder du dig?“
— Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

„Aa, det er rent snavs med den Kjælling jeg har
— hej, mens Rude og Timian gror —
for hun er da værre end Fanden skinbar“
— Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

„Din Oxe og Asen jeg ikke skal ta'
— hej, mens Rude og Timian gror —
men giv mig den Kjælling, for hind' maa jeg ha“
— Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

„Og hvis du kan tumle den Hex, du da faar
— hej, mens Rude og Timian gror —
da er du mænd værre end Rygterne gaar“

— Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

Og Manden hjalp Fanden sin Kjælling i Sæk
— hej, mens Rude og Timian gror —
som Bonden sin Polde han bar hende væk
— Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

Saa fo'r de da begge ad Helvede til
— hej, mens Rude og Timian gror —
„Skrup ind!“ sagde Fanden. — „Nej, Gi' om jeg vil!“
— Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

Men Fanden han var nu slet ikke forsagt
— hej, mens Rude og Timian gror —
han klapped i Næven og vips, kom hans Vagt
— Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

Men Kjællingen rased og rev som en Ulv
— hej, mens Rude og Timian gror —
de arge Smaadjævle hun tærsked i Gulv
— Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

En sværtet Smaafanden keg frem bag en Sten
— hej, mens Rude og Timian gror —
for Sod man ej saa, om han græd eller gren
— Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

„Hjælp, Mester! Slaa Hexen med Kolde og Kræft
— hej, mens Rude og Timian gror —
hun ellers os myrder hver eneste Kjæft!“
Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

Den Slemme — af Harme han fløjted og sang
— hej, mens Rude og Timian gror —
og bandte en Ed som hans Hale saa lang
— Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

Ja, Fanden han svor ved sin rødeste Kok:
— hej, mens Rude og Timian gror —
„Eet Helved ad Gangen er mere end nok“
— Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

Saa tog han den Kjælling med Pik og med Pak
— hej, mens Rude og Timian gror —
og fo'r saa til Bonden og sagde ham „Tak!“
— Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

„En Djævel det var jeg det mest' af mit Liv
— hej, mens Rude og Timian gror —
men Helvede fik jeg dog først med din Viv!“
— Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

1902. *Noter.*

FINDLAY.

HVEM staar dér ved min Kammerdør?“
„Hvem vel uden Findlay?“

„Da maa du gaa! *Du* taales ej her.“

„Vist gjør jeg saa!“ sa' Findlay.

„Hvi gaar du som en Tyv i By?“

„Ja, kom og se!“ sa' Findlay.

„Du gjør en Ulykke før næste Gry!“

„Vist gjør jeg det,“ sa' Findlay.

„Staar jeg op og ta'r dig ind —“

„Tag mig ind!“ sa' Findlay,

„jager du Drømmene fra min Kind.“

„Vist gjør jeg det,“ sa' Findlay.

„Kommer du under mit Kammers Tag —“

„Bare jeg kom!“ sa' Findlay,

„bliver du her til højlys Dag.“

„Det gjør jeg nok,“ sa' Findlay.

„Hvis du bliver i Nat, min Ven —“

„Hvad jeg gjør!“ sa’ Findlay,
„frygter jeg for, du kommer igjen.“
„Det gjør jeg nok!“ sa’ Findlay.
„Hvad der end sker i mit Kammers Skjød,“
„Ske, hvad der vil!“ sa’ Findlay,
„saa maa du dølgte det til din Død!“
„Stol kun paa mig!“ sa’ Findlay.

Sommer 1898. *Noter.*

JENNY I RUGEN.

V AAD til Skindet er nu Glutten
af at gaa i Rug,
vaad om Hoften, vaad om Futtен*
af den kolde Dug.

Stakkels Jenny, vaad er Glutten
nu til Hverdagsbrug,
vaad om Hoften, vaad om Futtен
af at gaa i Rug.

Hvis nu Gutten mødte Glutten
gaaende i Rug,
skulde Glutten nægte Gutten
et Par Kys i Smug?

Og hvis Glutten mødte Gutten
paa et øde Sted,
og saa Gutten kyssed Glutten,
kom det nogen ved?

Stakkels Jenny, vaad er Glutten
nu til Hverdagsbrug,
vaad om Hoften, vaad om Futtен
af at gaa i Rug.

1898. *Noter.*

* *Futtен*, Kjælenavn for Foden.

178

SKJØN NELLY.

P AA Blomsterlejet ved en Aa
i Skyggen af en Skov
let sommerklædt skjøn Nelly laa
fint rødmende og sov.
Da gik forbi bag Skovens Træ’r
den Knøs, der havde Nelly kjær;
han studsed, blussed, stirred, skjalv
og trak saa tungt sit Vejr.

Som skjøonne Vaaben dulgt i Løn
laa Blikket gjemt i Blund,
og Rosen blev end mere skjøn
ved Duft af hendes Mund;
Skovliljen strøg sig dugfyldt, tyst
med Søsterkys mod Nellys Bryst;
han studsed, blussed, stirred, skjalv,
delt mellem Frygt og Lyst.

Den lette Luftning løfted lidt
den tynde Sommerdragt,
som kysk og fint omslynged blidt
de bløde Lemmers Pragt.
Hans Blod gik stridt som Bæk i Dal,
et hedt, usikkert Kys han stjal;
han studsed, blussed, stirred, skjalv,
et Bytte for sin Kval.

Da fløj med eet blandt Bregner op
en Agerhønsflokk.
Skjøn Nelly vaagned og i Hop

sprang over Sten og Stok.
Han efter skar paa lette Vrist
og vandt sin Pris ved Løb og List;
han bad, han svor, og Glutten blev,
som Glutter bli'r tilsidst.

1898.

179

HVAD KAN EN UNG KVINDE.

HVAD kan en ung Kvinde,
hvad skal en ung Kvinde,
hvad kan en ung Kvinde gjør' med en dorsk Mand!
At Mor kunde mænge
mig ind i de Penge
og sælge sin Jenny for Gods og for Land!

Han klager, han klynker,
hans Ansigt har Rynker,
han hoster, han humper som Padde i Sand,
og Blodet er blaaset,
i Sengen forfrosset,
o, styg er en Nat hos en kold gammel Mand.

Han brummer og skjænder
og viser mig Tænder,
slet intet er godt, skjønt jeg gjør, hvad jeg kan,
mest spiller hans Tunge
jaloux mod de unge —
ve Timen, jeg tog mig en Olding til Mand!

Min Tante Katrine
har ondt af min Pine
og raader — hvad just paa min Mølle er Vand:
ved Dril og ved Plage
at korte hans Dage
og siden mig tage en Yngling til Mand!

1898.

180

NANCY.

HUSBOND, Husband, stands dit Kiv,
er du fra dig selv, Mand!
Er jeg end din Ægteviv,
er jeg ej din Træl, Mand.
„Ikkun een befale kan —
Nancy, Nancy;
bør da Kvinde eller Mand?
Svar mig, Nancy.“

Fordrer mere du af mig
Lydighed og Træl'sind,
løber jeg, ved Gud, min Vej,
saa Farvel, min Dril'pind!
„Nu bedrøver du din Ven,
Nancy, Nancy,
skjønt jeg fandt vel een igjen,
søde Nancy!“

O, om Hjærtet, saa forsagt,
brast ved hvad du spaar mig!
Har du mig i Graven lagt,
prøv hvordan det gaar dig!
„Aa ved flittig Bøn og Tro,
Nancy, Nancy,
falder Sindet nok til Ro,
søde Nancy!“

Hjemme faar du ingen Fred,
der skal blive Fest dér!
Helveds Hær fra Gravens Bred

byder jeg til Gjæst dér!
„Ta'r jeg atter een som dig,
Nancy, Nancy,
flygter Fanden selv sin Vej,
søde Nancy!“

Sommer 1898.

181

DUNCAN GRAY.

DUNCAN Gray kom her som Fri'r,
ha, ha for Bejlen der,
Julenat da her stod Svir,
ha, ha for Bejlen der,
Meggi Nakken gav et Slæng,
saa paa Duncan knibsk og streng,
saa han stod der som en Dreng,
ha, ha for Bejlen der!

Duncan svor sig selv til Mén,
ha, ha for Bejlen der.
Meg var døv som Stok og Sten,
ha, ha for Bejlen der.
Duncan sukked ud og ind,
græd sig Munden vid og vind,
skreg, hun blev hans Ligkist'pind,
ha, ha for Bejlen der!

Tiden læger alle Saar,
ha, ha for Bejlen der —
ogsaa dem, som Elskov slaar,
ha, ha for Bejlen der.
„Bør jeg,“ — trøstede han sig selv,
„la' en Tøs slaa mig ihjel!
Hun for mig kan gaa til Hel — —!“
ha, ha for Bejlen der!

Det forstaar vor Doktor kun:
— ha, ha for Bejlen der —
Meg blev syg, da han blev sund —
ha, ha for Bejlen der.
Taaren dybt i Hjærtet sved,
Barmens Rund gik op og ned,
Blikket røbed, hvad hun led,
ha, ha for Bejlen der!

Duncans Sind var purt som Guld
— ha, ha for Bejlen der —
Meggis Skæbne medynksfuld,
ha, ha for Bejlen der.
Duncan saa, hvor hun var sød;
hvorfor volde Barnets Død?
Nu hun smiler paa hans Skjød —
ha, ha for Bejlen der!

1898.

182

JOCK RAB.

Osaa I min Kjærrest, min Eppi' Mac Nab,
o saa I min Kjærrest, min Eppi' Mac Nab?
I Haven — javist! hos Greven — som sidst!
Hun vil ej komme hjem til sin egen Jock Rab.

O, kom dog hjem til mig, min Eppi' Mac Nab,
ja kom dog hjem til mig, min Eppi' Mac Nab;
hvad slet du har gjort, om smaat eller stort:
velkommen du er hos din egen Jock Rab.

Hvad svarer min Kjærrest, min Eppi' Mac Nab,
hvad svarer min Kjærrest, min Eppi' Mac Nab?
Det svarer hun dig: Pak *du* dig din Vej!

For evigt forlod hun sin egen Jock Rab.

Hvi skulde vi mødes, min Eppi' Mac Nab,
hvi skulde vi mødes, min Eppi Mac Nab!
Saa let som et Vejr, saa falsk, men saa kjær!
Nu knuste Du Hjærtet i stakkels Jock Rab!

1898.

183

TIBBI DUNBAR.

O vil du gaa med mig,
skjøn Tibbi Dunbar?
o vil du gaa med mig,
skjøn Tibbi Dunbar?
Vil du ride en Hest
eller styre et Par,
eller gaa ved min Side,
skjøn Tibbi Dunbar?

Jeg agter kun lidet
din Far og hans Penge,
kun lidt dine Slægtninger
stolte og strenge.
Men sig, du vil ha' mig,
saa lidt jeg end har,
og kom som du staar der,
skjøn Tibbi Dunbar!

1898.

JOHN ANDERSON.

JOHN Anderson, min Fryd, John,
da først vi to blev kjendt,
dit Haar var mørkt som Ravnens,
din Pande brun og brændt;
nu er din Isse bar, John,
og bleget Løkkens Pryd.
Velsign dog Gud din Tinding graa,
John Anderson, min Fryd.

John Anderson, min Fryd, John,
vi gik paa Højen sammen,
ja, mangan dejlig Dag, John,
vi klattred op til Kammen;
nu maa vi dulre ned, John,
til visne Klokkers Lyd
og slumre sammen ved dens Fod,
John Anderson, min Fryd!

1898. *Noter.*

184

O, LUK MIG IND —

Han:

O elskte Pige, sover du?
O, sig, du vaager lidt endnu,
for Elskov bandt min Haand og Hu,
jeg vil saa gjerne ind, Glut.

O, luk mig ind blot een Nat,
ja, een, een, een Nat,
om end det nu er sen Nat,
staa op, og luk mig ind, Glut.

Du hører Vintrens vaade Stød,
Drivskyen kvalte Stjernens Glød,
paa Vejens Grus jeg Foden brød,

mod Natten giv mig Skjærm, Glut.

Glad gav jeg dog mig selv til Pris
for Regnens Slag og Haglens Ris,
hvis ej *dit* Hjærtes Kuld og Is
opvakte al min Ve, Glut.

O, luk mig ind blot een Nat,
ja, een, een, een Nat;
om end det nu er sen Nat,
staa op, og luk mig ind, Glut.

Hun:

O, tal ej mer om Regn og Vind,
haan, om du vil, mit kolde Sind, —
men gaa din Vej herfra, thi ind
du kommer ej til mig, Gut.

Jeg siger dig det een Nat,
blot een, een, een Nat,
ej nu og nogen sen Nat
af mig du lukkes ind, Gut.

Den Blæst, der gjennem Natten gaar,
den Hagl, som vejløs Vandrer slaar,
er intet mod den Kvindes Kaar,
der troed troløs Mand, Gut.

Først som en fager Blomst at staa,
saa trampes som et Ukrudtsstraa —
saa mangen Glut, hvis Kaar var smaa,
drog ind til denne Lod, Gut.

I Gaar sad Fuglen glad og let
og sang paa Jæg'rens Vindusbræt,
i Dag den spræller i hans Næt,
det var den Løn den fik, Gut!

Jeg siger dig da een Nat,
blot een, een, een Nat:
Ej nu — om nok saa sen Nat —
af mig du lukkes ind, Gut.“

1898.

VAR SKYLDEN MIN —

VAR Skylden min, var Skylden min
at *hendes* Ømhed drog mig?

Hun passede mig op ved Sti'n
og hjem til sig hun tog mig.

Saa listig ledte hun mig ind,
mens imod Støj hun vared:
„Min ækle gamle Gnavepind
er over Fjorden faret.“

Hvis nogen her bebrejder mig,
jeg gik med Næstens Kone,
lad ham i mit Sted stille sig
og ta' en lav're Tone.

En Skjættekam *han* brugte tit
imod den arme Kvinde,
at hun saa snød sin Stodder lidt,
bør det bebrejdes hende?

Jeg bander ham af Hjærtens Grund,
mens Kys paa Kys jeg plukker,
thi hendes villigrakte Mund
var sød som Kandissukker.

Det var en Mandagskvæld hun drog
mig til sig hist paa Næsset,

men da jeg hjemad Vejen tog,
laa Tirsdagsdug i Græsset.

30/7 1898.

WOLLES VIV.

WOLLE Wattel hed en Mand,
der sad tilhuse syd for Junget;
han var en Knag med jævn Forstand
og slog sin Væv saa ret det rungede!
Men Wolles Viv var mut og styg,
og Marri Hop var Mor til Raden.
En saadan Kvind som Wolle har
jeg gav sgi ej en Sysling for hind'!

Hun har ét Øje, ikkun ét,
— en Kat har to af samme Farve, —
fem fule Tænder plus en Stump,
dertil en Tunge som en Harve;
et Knurhaars-Skjæg om hendes Mund,
og hendes Næse truer Hagen.
En saadan Kvind som Wolle har
jeg gav jer ej en Sysling for hind'.

Hjulbenet er hun, kalveknæet,
og halt — det kjendes paa Kadancen —
og vredet ud og vredet ind
kanske til Fordel for Balancen.
En Pukkel har hun paa sit Bryst,
en Tvilling til den paa sin Skulder.
En saadan Kvind som Wolle har,
jeg gav sgi ej en Sysling for hind'.

Den gamle Kat ved Arnens Ild
er ren i Skind og net i Væsen,
men Wolle Wattels sure Kvind
paa Muffedissen tørrer Næsen;
en Næve som en Kaste-Skovl,
et Fjæs der vilde smudske Bækken.
En saadan Kvind som Wolle har —
nej, om jeg gav en Sysling for hind'!

1898.

EN SKRÆDDER I SENGEN.

EN Skrædder gjennem Sengen saa ynkeligen faldt,
en Skrædder gjennem Sengen, med sit Fingerbøl og alt,
hans Skjorte var kun stumpet, og Lagenet en Pjalt,
og gjennem Loftet faldt han med Fingerbøl og alt.

En lille søvnig Pige, som tog den med Ro,
hun gned sit Øje, vendte sig og saa, at de var to,
men da hun frøs en Kjende og yndede Nattefred,
hun tænkte: „Aa, en Skrædder gjør ikke mig Fortræd!“

Hvad siden er passeret, det røber Sagnet ej,
da ingen af dem klagede saa klager ikke jeg.
Men mon der ej er flere, som ej blev altfor vred,
selv om en lille Skrædder bardused til dem ned?

1898.

Noter.

DE LYSTIGE TIGGERE.

EN Nat da Løv lig Flagermus
nedsejled over Gaard og Grus
for Nordenvindens Rusk,
da Haglen slog mod Bondens Væg

og Granen stod med Rim i Skjæg,
og hvid var Digets Busk,
da sad en lystig Tatertrop
i Katte-Nancys Hytte
for Pjalterne at drikke op
med alt det gjorde Bytte;
til Skaalen og Skraalen
de dansed og de sang;
ved Stampen og Trampen
lydt Kjøkkentøjet klang.

Tæt op mod Ovnens sad der en
i røde Pjalter; mod hans Ben
stod fyldte Tigger-Sække.
Hans *Dulle* hviled i hans Arm,
af Drik og Kjærtegn rød og varm
hun smilede til den kjække.
Kys fik hun af ham uden Stop
og Vin i svingfuldt Maal,
mens graadigt hun holdt Munden op,
som Tiggeren sin Skaal.
Hvert Smask da gav Klask, ja
som Piskesmæld i Vang,
til svinglende og dinglede
han rejste sig og sang:

II.

Jeg har Krigens Gud til Far,
og i mangt et Slag jeg var;
mine Hug og mine Ar
tog jeg mod, som de kom;
dette tog jeg for en Tøs;
dette fik jeg af en Fløs,
da mod Fransken det gik løs
under Trommers Bom-Bom.

Mine Læreaar de faldt,
da i *Kanada* det gjaldt,
og min Fører for Gevalt
under Hug segnet om;
og jeg tjente stadig fort,
den Gang *Moro* kom til kort
og blev lagt i Jorden sort
under Trommers Bom-Bom.

Ejheller jeg da Pjalt var
nu nylig ved Gibraltar,
men la' paa Krigens Altar
to Lemmer helt from;
hvis atter Fjenden slumper
ind over Grænsen, humper
jeg med paa mine Stumper
under Trommers Bom-Bom!

Skjønt jeg nu er blot et Kræ,
der maa betle Brød og Læ,
med en Arm og Ben af Træ,
mens min Lomme er tom,
er jeg glad dog ved min Flaske,
ved min Tøs og ved min Taske,
som da Kugler hørtes plaske
under Trommers Bom-Bom.

Og skjønt Haaret nu er graat,
og skjønt tit mod Vejret raat
jeg maa rejse mig mit Slot
i en Skovhules Rum
— blot min Sæk man købe vil,
saa min Brændevin slaar til,
tør jeg møde Fanden selv
under Trommers Bom-Bom!

III.

Han slutted; men det vilde Kor
end rysted Tag og Grund,

mens skræmte Rotter baglænds for
helt ind til Hulens Bund.
En Spillemand fra Krogen skreg:
Da capo! Samme Stund
Soldaterglutten rejste sig;
og nu holdt alle Mund.

IV.

Engang var jeg Mø, skjønt jeg mindes ej naar,
og stadig min Længsel til Ynglinger staar;
en Dragon af en Trop blev min Far paa en Nat;
hvad Under, jeg elsker den raske Soldat.

Den første jeg favned, en rødmusset Knøs,
han dundrede altid paa Stortrommen løs;
hans Ben stod i Bue, paa Sned sad hans Hat;
hvor var jeg forlibt i den raske Soldat!

Saa kom en *Hr. Pastor* og kryssed min Vej,
han vovede Sjælen, og Legemet *jeg*.
For Kirken nu Trommen i Stikken blev ladt,
jeg viste mig falsk mod min raske Soldat.

Snart fandt jeg dog Fromheden mindre bevendt,
hvad var vel een Præst mod et helt Regiment?
For det stod jeg rede og altid parat,
jeg spurgte kun efter den raske Soldat.

Saa tog jeg til Posen, dengang vi fik Fred,
til jeg mødte ham dér paa et Marked et Sted;
hans Pjalter fra Krigen for mig var en Skat,
hvor nød mine Øjne den raske Soldat!

Min Alder? — Jeg husker den ikke engang;
men end kan jeg glædes ved Vin og ved Sang:
saa længe som Haanden om Glasset har fat:
et Leve min Helt og min raske Soldat!

V.

Men *Anders* sad i Krogen trang
og drak og kneb en Tatertøjte,
hvad Koret sang og ikke sang,
det raged ikke dem en Døjte;
tilsidst han haled op sin Fløjte,
skar en Grimace, vakled frem,
men før han blæste til med Klem
gav han et Smækkys til sin Tøjte.

VI.

En er Nar, naar han faar en Taar Vaadt,
een et Fæ under Sagens Plædering;
een som Taabe er blot en Per Tot,
men jeg selv er kun Nar af Haandtering.

Min Gudmor hun gav mig en Bog,
paa Kløgt jeg begyndte at haabe;
jeg tror, mit Talent jeg bedrog,
men venter man mer af en Taabe?

Jeg vover min Hals for en Dram,
en Tøs er mig mere end Brødet;
sig, ventes der andet af ham,
der er Nar i Aanden og Kjødets!

Man bandt mig engang som en Stud,
fordi jeg i Svir havde svoret,
i Kirken jeg Skoser holdt ud,
fordi jeg som fuld havde horet.

Jeg, Anders, som gjøgler for Grin,
bør næppe med Dadel anfaldes,
der er jo en Gjøgler saa fin,
som Justitiarius kaldes.

Se denne Filur i sit Fløjl

at skjære Grimacer og glamme
til Folk om vort „lurvede Gøgl“,
skjønt *hans* gjør *vort* tifold til Skamme.

I venter Moralen, nuvel
— og Glasset det venter paa mig:
„Den Mand, som er Nar i sig selv,
er større Tosse end jeg!“

VII.

En kraftig Kvind kom nu til Mæle,
en Mester i sit Fag: *at stjæle*;
saa mangen Pung hun havde hugget,
og endnu flere Pægle drukket;
en Højlandsknøs hun havde valgt,
hvem man i Galgen havde kvalt;
med megen Graad hun fanged an
med Sangen om John Højlandmand:

VIII.

En Højlandsgut jeg elsked frit;
Lavlandets Lov han ændsed lidt,
men han var trofast mod sin Klan,
min tapre Gut John Højlandmand.
Sing hej, min gjæve Højlandmand!
Sing ho, min gjæve Højlandmand!
Der er ingen Knøs i dette Land,
der ligner min John Højlandmand!

193

Hans Kappes Bræm, hans Tæppes Kast,
hans gode Slagsværd, blankt og hvast,
mangt Kvindehjærte stak i Brand!
— min tapre Knøs, John Højlandmand!

Fra Tweed til Spey vi strejfed om
i Sus og Dus, saa langt vi kom;
han frygted ingen Mand og Stand,
min kjække Knøs, John Højlandmand.

De drev ham over Havet bort,
men Træets Knop kom selv tilkort,
før næste Vaar jeg laa forsand
i Favnen paa John Højlandmand.

Men ak, de fanged ham tilsidst
og lænked ham bag Fængslets Rist;
Forbandelse paa dette Land!
De hængte min John Højlandmand!

Som Enke gaar jeg nu omkring
og glædes ej ved nogen Ting;
i Flasken jeg kun drukne kan
min Tanke paa John Højlandmand!“
Sing hej, min gjæve Højlandmand!
Sing ho, min gjæve Højlandmand!
Der er ingen Knøs i dette Land,
der ligner min John Højlandmand!

IX.

En lille Praas med Fjol og Bue
fik her sit Hjærte bragt i Lue
ved Synet af den svære Frue
i Taarer smeltet,
skjønt han kun naa'de med sin Hue
den Viv til Bæltet.

194

Med Fjol mod Lænd og Blik paa Vagt,
han stemte Strengen uforsagt,
til i en *Arioso*-Takt
hin Dværg-Apollo
fremtvang med *Allegretto*-Magt
hin *giga solo*:

X.

Lad mig naa op og tørre væk
den stride Strøm, den Taarebæk,
vær du min Glut og jeg din Gjæk,
saa blæse være med Resten!

Af Haandværk er jeg en Spillemand,
jeg spiller for Pigerne trindt om Land;
af alle Viser, *jeg* spille kan,
den bedste er: blæse med Resten!

Vi spiller til Dans i Høst og Slet.
Og hvor vi to skal føre os net!
Og alle Vegne drikker vi tæt
og blæser et Stykke ad Resten.

Vi gnaver glade det samme Ben
og soler Ryggen ved samme Sten;
til fælles Behag og slet ingen til Mén
vi blæser et Stykke ad Resten.

Ja, kommer du, dejligste, ind i min Arm,
da glemmer jeg Sulten, der nager min Tarm
og gnider min Fele og svælger min Harm
og blæser et Stykke ad Resten!

XI.

Nu sprang en kraftig Tater op,
jaloux paa Spillemanden,
og rev en Kniv fra Buxens Strop
og rynked bistert Panden.
Han trued med at flække ham,
som Kokken flækker Hjejler,
og ganske grundigt stække ham
som denne Dames Bejler.

Med angstfuldt Blik den kaade Strik
— han var jo kun saa liden! —
nu knæled ned og bad om Fred,
og dermed endte Striden;
og skjønt hans Hjærte bæved ved
at se de tvende gantes,
han lo ad denne Vise med,
da ingen Omvej fandtes:

XII.

Min Snut, drag med en Kobbersmed!
— for det er *min* Bestilling;
saavidt jeg for, som Kristne bor,
og tjente mangan Skilling.
Jeg tog mod Mønt og fik begyndt
helt godt paa *Exercitsen*,
strøg saa af Sted; den raske Smed
ham smagte ej Militzen.

Naa Tøs! saa værg dig mod den Dværg
med al hans Væv og Blødsind,
og slut dig til en ærlig Sjæl
med Randsel og med Skjødskind.
Ved denne Stob, min Tro og Haab
og ved min gode Klinge,
om *du* faar Nød og fattes Brød,
gid *jeg* af Tørst maa springe!

XIII.

Den Sanger sejred, Kvinden sank
i Smedens Favn omkuld,
dels for hun halvt var elskovskrank,
dels for hun helt var fuld.
Sir Violino holdt sig rank,
tog til sin Hattepuld
og ønsked dem fra Lykkens Bank
Valuta: Held og Huld
samt Øl den Nat.

Men Drengen Amor slap en Pil,

en „Dame“ mærked Svien
og søgte hos vor Spil'mand Hvil
i Læ af Hønsestien.
Men hendes Husbond dansed Ril
og tørned rundt som Bien,
naar den er vred, — dog snart i Smil
han skifted Melodien
og lo den Nat.

Han var en Ka'! — saa bindegal,
som Bakkus kunde fæste;
og skjønt hans Lykke tit var skral,
var hans Humør det bedste.
Om eet han bad: at være glad,
og ikkun Tørst han frygted.
Hans Pest var Tvang, hans Fest var Sang,
og saadan Musen røgted
hans Kald den Nat:

XIV.

Jeg er Poet og ilde set
hos Folk af Stand og alt det;
men Hoben selv den lytter til,
som selve Livet gjaldt det.
For alt det, og alt det
og meget mer end alt det.
En strøg der men jeg har to igjen,
d'er Kvinder nok for alt det.

197

Jeg aldrig fik af Musers Drik,
Kastalias Væld og alt det,
men Bæger-Skum af Vin og Rom
— jeg Helikon har kaldt det.

For Glutter smaa jeg ej kan staa,
men elsker dem og alt det;
sligt bød jo Gud; hans Visdomsbud —
sig, skulde jeg ha' kvalt det!

Een Stund du nød i Lykkens Skjød
med Kys og Klap og alt det.
Hvor længe vil sligt Held slaa til,
før Tidens Gus har kvalt det?

De Tøse har gjort mig til Nar
ved Smil og List og alt det;
dog: deres Skaal til bredfuldt Maal!
De drager mig trods alt det.
For alt det og alt det
og meget mer end alt det!
For deres Vel jeg gav min Sjæl
og mere til for alt det!

XV.

Saa sang den Skjald, og Nancys Hus
gav Lyd af Skraal og Bifaldsbrus
og Træskotramp og Hvin,
det sidste Shawl, det sidste Slag,
den sidste Pjalt paa deres Bag
blev solgt for Brændevin.
Den muntre Flok, der ej fik nok
i Skjaldens første Sang,
bad ham — hej-hop! at løse op
for Posen end en Gang.
Op sprang han, saa sang han
af alle Livsens Kræfter;
da hven man og gren man
og sang Refrænet efter:

XVI.

Se dog hvor vor glade Klynge
hviles ind i Bollens Damp!
Lad os drikke, lad os synge,
lad os glemme Livets Kamp!

198

Pyt med dem som kræver Galger!
Frihed er en herlig Fest!
Loven er kun for Kanaljer,
Kirke blev kun til for Præst.

Hvad er Titler, hvad er Velstand,
hvad er Ros paa Ærens Vej?
Blot *jeg* glædes uden Stilstand,
rager Resten ikke mig.

Dagen tures bort, og svinder
Solen bag den mørke Sø,
sover vi hos vore Kvinder,
i en Lades friske Hø.

Tror I Dampens Vogn tog løber
mere let fra Sted til Sted,
tror I Ægtesengen røber
større Maal af Kjærlighed?

Livet er Uvisheds Forum;
ingen ser, hvor langt det naar,
lad dem snakke om *Decorum*,
der selv Titler gi'r og faar.

Skaal for vore Tiggersække!
Skaal for hver en pjaltet Dreng!
Glut og Randsel — leve begge!
Hurra for vort glade Slæng!

1898.

199

FRA ENGELSK.

DEN NEDLAGTE LANDSBY.

(Oliver Goldsmith.)

MIN Landsbydrøm bag Lundes Hybenhæk,
din Dans er endt, din Gjøg er jaget væk;
Voldsmandens Haand omspreder dine Hæs,
og Ødet mørkner dine Tofters Græs.
Hvad før var manges, knuges nu af een,
og Ploven ruster alt omkap med Leen.

Det Land har svigtet sine største Krav,
der lagde Guld i Hob, men Mænd i Grav.
Lad Grever blomstre eller gaa fortabt,
et Pust kan skabe, hvem et Pust har skabt;
men pustes bort din Marv, din Bondestand,
det Tab forvandt ej du, ej noget Land.

I, Retfærds Mænd ved Statens Ror, der ved,
at Stormands Held gaar op, men Smaamands ned,
døm I for os og sig, hvor Grænsen gaar
imellem glimrende og sunde Kaar.

1909. *Noter.*

TIL ENGLANDS SØNNER.

(Percy B. Shelley.)

ENGLANDS Sønner, hvorfor sled
I for dem, der tvang jer ned?
Hvorfor vil I trælsomt slaa
Væven for Tyranner raa?

Hvorfor uden Hvil og Stop
klæde, føde, klække op
Droner, som i braadløst Mod
tog jer Marv, nej, drak jert Blod!

Hvorfor hamre Vaaben til
 som din Fjende svinge vil?
 Hvorfor smede — Arbejdsbi,
 Lænker, *du* skal snæres i?

Fik I Hygge, Velstand, Ro,
 Elskovs Fryd i Glædens Bo?
 Eller hvorfor gav I hen
 Lykken — og fik Savn igjen?

I har saaet, hvad andre slog,
 Rigdom skabt, som andre tog,
 vævet, men for andres Trang,
 smedet Sværd, som andre svang.

Læg Sæd, — men til din egen Høst,
 find Skatte — til din egen Lyst,
 væv for dig selv i Tavl og Tern,
 smed Vaaben til dit eget Værn.

— — Kryb i Rønnens Mørke ind;
 I som gav andre Taarn og Tind,
 hvi ryster Lænken ved jer Fod?
 Kun eget Staal staar jo imod.

Med Skovl og Hakke, Høvl og Sav
 lav jer Kiste, grav jer Grav
 til en Dag om føje Aar
 England bli'r jer Kirkegaard.

1902. *Noter.*

I ER MANGE — DE ER FAA!

(Shelley.)

SOM en Oprørstrommes Klang
 rulle skal nu denne Sang
 over Folkets Ho'der hen,
 hørt igjen, igjen, igjen.

Stig som Løver fra jert Leje,
 fylk jert tæt langs Sti og Veje,
 ryst mod Jord hver Lænke raa,
 som man ryster Dug af Straa.
 I er mange — de er faa!

1902.

201

SYPIGEN.

(Thomas Hood.)

MED Fingre stive af Stræb,
 med Øjne svulne af Graad
 en Kvinde, ukvindelig laset klædt,
 sad bøjet over sin Traad:
 — Sting, Sting, Sting!
 mens ud af sin tærende Trang
 og med en Stemme saa skjælvende spæd
 om Skjorten Syersken sang:

„Stræb — Slæb — Stræb,
 fra Hanen galer mod Dag,
 og Slæb — Stræb — Slæb,
 til Maanen skinner paa Tag.
 Er Vejen saa slidsom og mørk
 for Kvinder af Fattigmandsstand,
 da hellere Træl hos den vildeste Tyrk,
 end „fri“ i et kristeligt Land.

Slæb — Stræb — Slæb,
 til Hjernen drejer af Sted;

Stræb — Slæb — Stræb,
til Øjet taages derved.
Søm og Bændel og Baand,
Baand og Bændel og Søm,
til over de Knapper jeg synker i Blund,
og singler dem fast i en Drøm.

202

I Fædre med Døtre ved Haand,
I Mænd, som har Mo'r eller Viv,
det er ikke Linned, I slider og bær',
men stakkels Menneskers Liv —
Sting, Sting, Sting!
I Sult og Ledemodsværk
sy'r vi Kvinder med dobbelt Traad
et Dødningskrud og en Særk.

Dog hvorfor tale om *Død*,
hin Knokkelgestalt med sin Le?
I *hans* forgræmmede, benede Træk,
jeg tykkes mig selv at se,
ja, tykkes mig selv at se
i lidende, savnfyldt Nød.
At Kjød og Blod er saa billig tilfals,
saa dyrt den Fattiges Brød!

I evigt trællende Kreds
at vandre om Arbejdets Pæl!
Og hvad er min Løn? En usselig Røn
og Pjalter fra Hoved til Hæl;
et trøsket Loft og et pilraadent Gulv,
et Bord, der næppe kan staa,
og Væggen saa bar, at takket jeg har
min Skygge, der falder derpaa.

Stræb — Slæb — Stræb,
mens Klokken dikker og slaar;
Slæb — Stræb — Slæb,
som Fangen i Fængslets Gaard.
Baand og Bændel og Søm,
Søm og Bændel og Baand,
til Hjærtet er sygt og Hjernen er træt,
saa træt som min synkende Haand.

203

Stræb — Slæb — Stræb,
naar Luften er efteraarsgraa,
og Slæb — Stræb — Slæb,
naar Himlen er sommerdagsblaa,
mens let over Rygningens Kam
de Svaler flyver saa højt
og viser mig deres beskinne Ryg
og lokker mig med deres Fløjt.

Ak, blot i en Primulas Duft
at kvæge det syge Blod!
At drikke en Sommerdags Luft,
med Grønsværet under min Fod!
Aa, bare den ringeste Stund
at føle sig rigtig glad
som fordem, da en Tur i det fri
ej kostede en sin Mad!

Ja, bare en eneste Gang
at turde ta Tiden paa Borg!
Den skulde ej vies til Elskov og Tant,
den skulde kun vies min Sorg.
En stille Graad vilde lindre mit Sind;
men dybt i den salte Skaal,
hvor Taarerne bo, der maa de bero,
de standsed ellers min Naal“.

— Med Fingre stive af Stræb,
med Øjne svulne af Graad
en Kvinde, ukvindelig laset klædt,
sad bøjet over sin Traad,
Sting — Sting — Sting! —
mens ud af sin fattige Trang

og med en Stemme, der sitrende skjalv,
— aa, maatte den række til Rigdommens Hvalv!
hun sang om Skjorten sin Sang.

1901. *Noter.*

204

L'ANCIEN REGIME ELLER DET GODE GAMLE KONGEDØMME.

(James Thomson.)

HVEM har en Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
En Jomfru gav ham sin Tro,
han tog hendes Uskyld og lo
og gav hende Skjændsel til Tak
og Torne for Rosen, han brak.
Og efter vanæredes Sæd
hun glemtes og skæm'des og græd.
Uskyld er da næppe saa godt
som Gave til Kongen, vor Drot.

Hvem har en Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
En Statsmand bød ham en Lov,
hvor ikke Retfærdighed sov;
dog hurtig han angred' sit Kald,
thi Skjælmer beredte hans Fald;
i Landflugt, Forvisning og Nød
lod Kongen ham gaa til hans Død.
Retfærdighed aldrig var godt
som Gave til Kongen, vor Drot.

Hvem har en Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
En Tænker gav ham en Skat
af Sandhed, men Fængslets Nat
med eet om Skribenten stod stængt,
hans Bøger paa Baalet blev slængt.
Se, saadan kurerer en „Schuft“
den Sygdom, der hedder Fornuft.
Sandhed er alt andet end godt
som Gave til Kongen, vor Drot.

205

Hvem har en Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
Hans Folk i Begejstringens Rus
svor Troskab til ham og hans Hus;
da skjænked' den „Folkenes Ven“
dem Skatter og Byrder igjen,
Fordummelse, Hunger og Krig
med blodige Bunker af Lig.
Gud ved, om det ogsaa er godt
den *Sværgen* til Kongen, vor Drot!

Hvem har en Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
En Hofmand hans Hjærte betog,
en lavsindet, krybende Snog;
hans Hjærte var falsk som hans Smil,
han selv uforfalsket servil,
thi fik han i Kongens Palads
den styrtede Lovgivers Plads.
Thi *Spytslikkeri* det er godt
som Gave til Kongen, vor Drot.

Hvem har en' Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
En Feltherre skaffed' ham Krig,
paa Bytte og Sejre helt rig,
med Blodstrømme, Dødsrallen, Skud
og Tak til Hærskarernes Gud.
Ja *Krig* det er fint, det er godt
som Gave til Kongen, vor Drot.

Hvem har en Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
En Skjøge af Hoben ham bød
sin fristende Favn og sit Skjød
mod Retten til Rænker at saa;
saa fik hun hans Rige at flaa,
mens Kongen af Sansebegjær
blev Bold for en „fyrstelig“ Mær.
For *Skjøge* det ved vi er godt
som Gave til Kongen, vor Drot.

Hvem har en Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
Det var i hans Dødsstunds Døgn,
da skjænked' en Præst ham en Løgn,
saa Helvedes gloende Kul
blev tagne for Himmerigs Guld,
at *han* for sit fromme Bedrag
blev *Bisp*, er en ligefrem Sag.
En *Løgn* det er særdeles godt
som Gave til Kongen, vor Drot.

Hvem har en Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
Hans Undersaatte ham gav
en pragtfuld udsmykket Grav;
dér sænkede de Plageren i
og tænkte imens: Vi er fri!
Han staar *nu* for den evige Dom,
og for evigt hans Stol skal staa tom!
Ja, en *Grav* er usigelig godt
for et Folk at forære dets Drot!

Juni 1901.   *Noter.*

DA GODSEJERNE APPELLEREDE TIL FOLKET.

(G. K. Chesterton.)

KALDER I paa Folkedommen? Spar jer denne slette Skjæmt.
Kald paa Gud, den naaderige, spørg om dér jer Skyld er glemmt.
Kalder I paa By og Borger, I som slog hver By med Stank,
gav den Røg og Os og Kulstøv for en Himmel høj og blank,
I som bag Accisebommen sad og mæskede jer paa By'n,
og med selvgjort Lov i Lommen toldede dens sidste Gryn.

207

Kalder I paa Boel og Landsby? Hvilken kan I pege paa
som ved eders lange Styre ej fik hugget Hæl og Taa.
Byer sløjfed, Hjem lagt øde, Bønder bragt til Bettelstav
— høje Herrer, I tog England, og det blev ved jer en Grav,
blev en Tomt, hvor kun i Gruset findes Rest af Plov og Ten,
der hvor nu Kaninen snuser til de spredte Arnesten,
blev en Ørk, hvor Græs gror fyldigt men kun sparsomt Mandens Haab.
Kald ej I paa Boel og Bonde; mod *Kaninen* vend jert Raab!

Kalder I paa Skjold og Hjelmusk? Nu velan, vi skal ej le
blot I nævne os én Gavtyv hvis Profit I gad ej se,
blot i hele Stræberkøbet — med og uden Ærestab —
én I fandt for plump og simpel for jert fødte Adelsskab.

Om *nu* en af hine Aagrere af normannisk Byrd sig krør,
lad I de Normanner slumre sødt i deres stjaalne Jord,
lad Guds gode Græs hensumme over dem sin Litani;
de var Drabsmænd, Tyve, Skjælmer; *de* var bedre Mænd end I!

Kalder I paa Kors og Alter? Sig os da, hvad Bud I lød
da de Tudors vilde Øxer gennem Klostermuren brød.
O, fortæl, I ædle Korsmænd, hvor I stod om Kirken Vagt,
til dens sidste Fold og Fenne var til eders Godser lagt.

O, I *Russ'ler* som har slukket hundred Altres Lys i Muld,
I *Howard'ere*, hvis Sække brister af Guds stjaalne Guld,
kalder I paa Kors og Alter, vender jer mod Korets Rund,

vogt jer, at ej Brødens Hævner slaar jer paa jer frække Mund.

Kald saa sagte I paa Folket; frygt den Harm der slumrer end.
Kald paa Gud, den naaderige; kald ej I *for* tit paa Mænd!

⁷/₁₂ 1910.

Noter.

208

DET SYGE BARN.

(R. L. Stevenson.)

Barnet:

O læg din Haand paa min Pande, Mor!
Hvi er dog Stuen saa tom og stor?
O, Moder, Moder, hvor er det fat?
Hvi ligger jeg vaagen saa sildig Nat?

Moderen:

Ak, se dig ikke saa bange rundt,
her er slet ingen, som vil dig ondt;
kun Gadelygterne vaager nu,
men ikke ét Barn foruden du.

Barnet:

Moder, Moder, det gjør saa sært!
Snart er der noget saa Stort og Nært,
saa svinder det hen og er ej mer.
Jeg er saa bange for alt, jeg ser.
Hvad er det, som gjør min Angst saa stor,
og hvorfor græder du, søde Mo'r?

Moderen:

O, Gud vær' lovet, nu kom der Trin
og Lyd af Vogne fra Gaden ind!
Endnu en Time, og Dagingen blaa
skal sejrrig for mørke Skodder staa.
Saa falder han hen, min syge Dreng,
og drømmer om Fugle og Føl i Eng.

¹⁸/₈ 1907.

Noter.

LILLE MIN MOR.

(Rudyard Kipling.)

OM jeg blev hængt paa den vildeste Top,
lille min Mor, o, lille min Mor!
én ved jeg, hvis Godhed stred sig derop:
Lille min Mor, ja, lille min Mor.

Om jeg blev sænkt i det dybeste Hav,
lille min Mor, o, lille min Mor!
én ved jeg, hvis Taarer naa'de min Grav:
lille min Mor, ja, lille min Mor.

Ja, stod jeg fordømt fra Isse til Hæl,
lille min Mor, o, lille min Mor!
én ved jeg, hvis Bøn vilde frelse min Sjæl:
lille min Mor, ja, lille min Mor.

Dechr. 1905.

Noter.

209

MIT OG DIT.

(William Morris.)

ER er to Ord, vi møder tit,

og Ordene er: *mit* og *dit*.
Da om vi drev dem langt af Led,
da blev paa Jord der idel Fred,
naar alt var alles, Gods og Glans,
og intet hendes, intet hans,
men fælles Hveden, hvor den gror,
og fælles Vinen paa vort Bord.
Da slog man ej sin Bro'r ihjel
af Vindelyst i Krig og Spil.

Nej, Gud, bekymret for vor Tarv,
gav hver og en som Fællesarv
hin vidt udstrakte rige Jord,
saa Mand og Viv, ihvor de bor,
ej skulde fattes Sko og Mad,
men leve Livet frit og glad.
Men nu gaar alt den skjæve Vej,
og alle ønsker de for sig,
at denne Klode, fuld og hel,
var deres og *kun* deres Del.

Decbr. 1902.   *Noter.*

210

NYAARS - GRY.

(William Morris.)

KOM hid, Kammerater, ryk sammen,
thi saadan hører I bedst
min Sang om den gryende Morgen,
da Livet skal være en Fest.

Et Land min Saga skal gjælde,
en Ø i det skummende Hav,
og Folk skal kalde det England,
til Tiden synker i Grav.

Der mere end een af et Tusind'
i Dagen, vi agter for nær,
skal have et Haab for i Morgen
og eje et Hjem, han har kjær.

Ja, skulde I ogsaa lønne
mig Talen med Spot eller Grin:
Jeg lover, at alle i England
skal da bo bedre end Svin!

Hver Mand, der da slider for Brødet,
skal Frugten af Slidet faa,
og ingen til Hytten skal stavre
saa træet, at han næppe kan staa.

Nej, Mænd i de kommende Tider
sig lægger om Kvælden trygt;
for Sult eller Arbejdsangel
de huser ej ringeste Frygt.

Det lyder kanske som en Fabel;
dog, ingen af Nag eller Nød
skal da ønske ondt for sin Broder
for selv at snappe hans Brød.

Den Vinding, dit Arbejde skabte,
den tager du fuld og hel,
og ej skal han, der gjør intet,
dig røve den halve Del.

En ny og forunderlig Lære!
For hvem er da Lønnen bestemt?
For os og alle de andre;
ingen slidende Haand skal bli' glemt.

Da skal mit som alt dit vorde alles,
ingen Mand skal da kræve for sig
at beherske Rigdomme, der fordrer,

211

at der gjøres en Træl ud af dig.

Men hvad vil der levnes af Goder,
naar ingen samler paa Guld,
og ingen ved andres Stræben
kan skovle sin Pose fuld?

Nej vist, kun en rødtaget Kjøbstad,
og et lille Hus ved et Led,
og din Mark, der bugner af Hvede,
og Skovens Skjønhed og Fred,

og de ædle Mægtiges Grave,
de historiske Minders Hjem,
og Digterens skabende Hjærne,
og Undret, en Forsker faar frem,

og Malerens Vidunder-Pensel,
Musikens fortryllende Kor,
og alt, hvad der handles og tænkes,
saa langt som Mennesker bor.

Thi alt skal staa aabent for alle;
og da er først Jorden skjøn,
naar alle er fælles om Stræbet
og fælles om Stræbets Løn!

Ja, saadan er Dagen, der dæmrer,
mens Samfundskravet i Dag,
de Vilkaar, hvorunder der leves,
gjør alle til livsbrudte Vrag.

Men hvorfor da længere tøve?
Vi vil jo; vi tror paa vor Sejr;
og alle de bange og sløve
er Fjender i Brødrenes Lejr.

Paa hvem eller hvad skal vi vente,
mens Brødrene brydes som Siv,
og Himmelens Vinde henfarer
med Tusinde spildte Liv?

Hvor længe vel skal de bebrejde
os, at vi intet har gjort,
de Bunker af Gydernes Stakler
bag Hungerhelvedets Port?

I Smuds de sled deres Dage,
i Smuds de i Graven blev lagt,
de Børn af saa mægtig en Moder,
de Støtter for Engellands Magt.

De er væk, — skjønt Forbandelsen lever
og gaar evigt af Gravene frem;
men de Tusind af Slægter, der kommer,
skal de dele Skjæbne med dem?

Vi maa rask skyde Porten til Side,
saa den Fattiges Haab slipper ind,
lad saa Rigmandens Frygt for Falliten
selv se til, hvor den bjærger sit Skind.

Ja, de Fattiges ordløse Harme,
disse dumpe, forvirrede Skjænd,
dem maa vi skjænke Stemme og Mening,
mens Forventningens Tid slides hen.

Kom da med, siden al Ting os minder,
baade Livet og Gravenes Gys,
og kast over Kaos'ets Bølger
et Glimt af det skabende Lys.

Nu skydes al Tant til Side,
men Mageligheden især;
den Sag, der nu kræver, vi strider,
er vel alle Kræfterne værd.

Kom, kast jer kun ind i Kampen,
husk: hvirvles I ogsaa bort,
vil — over for Eders Gjerning —
selv Døden komme tilkort.

Nu skydes al Tant til Side!
Thi se, vor fylkede Hær
med stolte Bannere skrider
alt op mod Dagningens Skjær!

Januar 1901. *Noter.*

FRA FRANSK.

DEN GODE GUD.

(Jean Pierre de Beranger.)

GUD vaagned en Morgen saa englegod
med os og Alverden paa bedste Fod.
Han satte sin Næse til Ruden brat.
„Den *er* da vel ikke gaaet under i Nat?“
Nej; der i en Krog af det svimlende Rum
Mor Jord for Gud Fader tilsyne kom.
„Om jeg kan begribe, de taaler de Kaar,
gid Fanden annamme mig her som jeg staar!
Annamme mig her som jeg staar!“

Og derpaa han sagde med faderlig Vægt:
„Saa tror denne dumme, dværgagtige Slægt,
om hvid eller sort, om fjærn eller nær:
for *jer* at regjere sidder jeg her!
Regjere *jer* hverken jeg kan eller vil,
hvad har man vel ogsaa Ministre til!
Om ej et Par Stykker paa Porten jeg faar,
gid Fanden annamme mig her som jeg staar,
annamme mig her som jeg staar!“

Mon ikke jeg for at blive i Fred
har givet jer Vinen, ja, Pigebørn med?
Endda I mig klæder i Krigerens Skrud
og kalder mig frækt for „Kejserens Gud“,
ja, tænder Blodsudgydelsens Bavn
og fyrer Kanonerne af i mit Navn!
Om *jeg* i Spidsen af Krigshære gaar,
gid Fanden annamme mig her som jeg staar,
annamme mig her som jeg staar!“

Hvem er vel disse Smaadværge der
med gyldne Kroner og spraglede Klæ'r?
De Myrefyrster, som mæler frit,
at deres Paahit er ogsaa mit,
at de af mig lærte Visdomskunst
og ejer *min* specielle Gunst!
Nej, agter *jeg* Fyrsters Værk ved et Haar,
gid Fanden annamme mig her som jeg staar,
annamme mig her som jeg staar!

Saa er der af Dværge endnu en Slags,
saa sorte som Meldrøjesvamp i Ax.
De jager Livsglæden Pokker i Vold
og gjør af *mit* Navn en Kyse-Trold;
hel skrappe i Munden, det nægter jeg ej,
men deres Præk er Hebraisk for mig.
Tror *jeg*, hvad Præster fortæller og spaar,
gid Fanden annamme mig her som jeg staar,
annamme mig her som jeg staar!

Ak Børn, hvi skulde jeg sige jer mer?
De gode af Hjærte dem har jeg kjær.
Vær ikke ræd, at *jeg* gjør jer Fortræd.
Hold pænt af hverandre og lev med Fred!
Haan bare de Store og Hyklernes Blok!

Adjø! *Jeg* frygter Angivernes Flok.
Hvis *de* deres Fødder i Himmerig faar,
gid Fanden annamme mig her som jeg staar,
annamme mig her som jeg staar!“

1902. *Noter.*

MODERHJÆRTET.

(Jean Richepin.)

DER var engang en fattig Knøs,
som elsked blindt saa grum en Tøs.

Hun sagde: „Hent i denne Stund
din Moders Hjærte til min Hund!“

Han lød. Gik hjem; stak Mod'ren ned,
skar Hjærtet ud og løb dermed.

Som bedst han løb, han faldt saa haardt,
at Hjærtet af hans Haand gled bort.

Og som det trilled tungt mod Jord,
der kom en spinkel Strøm af Ord.

Ja, Hjærtet græd fra Gadens Skarn:
„Aa, slog du dig, mit elskte Barn!“

Decbr. 1902. *Noter.*

216

FRA TYSK.

FOR SKRANKEN.

(Goethe.)

OG hvem der er Far til det Barn jeg bær'
det siger jeg eder ej,
og siger I saa, jeg en Horer er,
saa svarer jeg eder: nej!

Med hvem jeg troloved mig siger jeg ej,
men kjærlig og god er min Skat,
hvad enten han bærer en Kjæde af Guld,
hvad eller af Straa er hans Hat.

Vil Haan og Spot end følge deraf
jeg bærer al Skammen derved,
jeg kjender *ham* vel, han kjender *mig* vel,
Vorherre ved ogsaa Besked.

Hr. Pastor og Hr. Amtmand der
jeg haaber, I spare mig vil!
Det *er* mit Barn, det *blir* mit Barn;
I gir mig jo intet dertil.

1890.

ZIGEUNERSANG.

(Goethe.)

I Taagemulmet, i Sneen dyb,
i Vinternattens den vilde Skov
jeg hørte Ulvenes Hungerhyl,
jeg hørte Uglernes Skrig:
Ville vou, vou, vou,
ville vo, vo, vo,
vito hu!

217

Jeg skjød engang en Kat ved Zaun
og det var Hexen Annas kjære, sorte Kat,
syv Varulve kom da om Natten til mig,
syv Kvinder, ja syv fra vor By:

Ville vou, vou, vou,
ville vo, vo, vo,
vito hu!

Jeg kjendte dem alle, jeg kjendte dem vel,
baade Anna, Ursula, Käth',
baade Eva, Lisa og Mett',
de hylede om mig i Kreds:

Ville vou, vou, vou,
ville vo, vo, vo,
vito hu!

Da nævnte jeg hver ved sit Navn helt højt:
Hvad vil du Anna, hvad vil du Birth!
Da skjalv de og gøs, da rev de sig løs
og løb og tudede vildt:

Ville vou, vou, vou,
ville vo, vo, vo,
vito hu!

1890.

JEG FULGTE DYBT I SKOVEN IND.

(Goethe.)

JEG fulgte dybt i Skoven ind
en herlig lille Pige
og trykked hende til min Kind.
„Slip! eller jeg skal skringe!“

Jeg raabte vredt: „Jeg dræber den,
der vover os at røre.“
„Hys!“ hvisked hun, „tal sagte, Ven,
der kunde nogen høre!“

1890.

218

VÆVERNE.

(H. Heine.)

MED hule Øjne og gnislende Tænder
de sidder ved Væven med travle Hænder.
„Tyskland, vi væver dit Dødningskrud,
vi væver deri tre Forbandelsesbud:
Vi væver, vi væver!“

Forbandet den Skingud, som svigted i Nøden,
da Vinteren trued med Hungersdøden,
forgjæves vi bied, forgjæves vi bad,
men Spot han os yded istedetfor Mad,
vi væver, vi væver!

Forbandet Kongen, hin Drot for de rige,
der ikke kunde vor Nød besige,
der rev os Brødet af vore Munde
og siden lod os skyde som Hunde —
vi væver, vi væver!

Forbandet det falske Fædreland,
som Raadenskabsspirer kun nære kan,
hvor hver en Blomst saa spæd maa dø,
og hvor kun Skjændselen sætter Frø —
vi væver, vi væver!“

Og Skytlen flyver, Vævens Brag
gir Gjenlyd gennem Nat og Dag —
„Old-Tyskland, vi væver dit Dødning-Skrud,

vi væver deri tre Forbandelsbud —
vi væver, vi væver!”

1890. *Noter.*

219

HOLD DOG OP!

(H. Heine.)

HOLD dog op med de Parabler.
Stands den hellige Fanfare
og de mange fromme Fabler,
mens et Spørgsmaal I besvare!

Hvorfor kryber om i Støvet
bleg og byrdebrudt den Gode,
mens forbi den Slette traver
højt tilhest og veltilmode?

Hvis er Skylden? Er Vorherre
kanske ikke helt almægtig?
Eller er det ham, der gjør det?
Nej, det var *for* nederdrægtig?

Saadan spørger vi bestandig,
indtil man os Munden stopper
med en Haandfuld Jord fra Graven.
Var det Svar mon paa vort Spørgsmaal?

1898. *Noter.*

JAMMERDAL.

(H. Heine.)

OM Gavlen tuder Nattens Vind,
hvor højt bag Ruder brystne
to stakkels Djævle strækker sig
saa magre og saa gustne.

Den ene stakkels Djævel sa':
„Omslyng mig med dine Arme,
og pres din Mund imod min Mund;
jeg vil hos dig mig varme.“

Den anden stakkels Djævel sa':
„Ser *dig* jeg ind i Øjet,
forsvinder Kulde, Savn og Sult
og alt hvad jeg har døjet.“

De kyssedes meget, men græd dog mer,
kun Sukket danned en Pavse;
imellem de lo, og imellem de sang;
omsider blev de saa tavse.

Man hentede Betjenten, og Lægen kom,
han konstaterede med Lethed
Kadavrenes Død, anførte som Grund
Omstændighedernes Slethed.

„Den strenge Kulde“, erklærede han,
„forbunden med Mangel paa Spise,
har — om ej ganske gjort det forbi —
dog synlig befordret en Krise.

Naar Vinteren kommer,“ lagde han til,
„maa Sengene helst være bløde.“
— Han anbefalede desuden enhver
en sund og kraftig Føde.

1897. *Noter.*

220

DER leved to elskede Søskend',
 en fattig Søster, en Broder saa rig;
 den fattige sa' til den rige:
 „Giv mig et Stykke Brød.“

221

Men hende den rige svared':
 „Lad mig dog nu i Fred!
 Mit aarlige Gjæstebud gjør jeg
 i Dag for det store Raad:

En elsker Skildpaddesuppe,
 den Anden Ananas,
 den Tredje spiser Fasaner helst
 med Trøfler fra Perigord.

Den Fjerde spiser blot Havfisk,
 den Femte lirker for Lax,
 den Sjette tager tiltakke med Alt
 og drikker dygtigt dertil.“

Den stakkels, stakkels Søster
 gik sulten til sin Hytte.
 Hun la' sig paa en Halmsæk
 og drog sit sidste Suk.

Vi maa jo alle dø,
 og Dødens Le traf ogsaa
 tilsidst den rige Broder,
 som Søsteren den traf.

Og da den rige Broder
 forstod, hans Tid var omme,
 tilkaldte han Notaren
 og gjorde sit Testament.

Anselige Legater
 tilkjendtes Gejstligheden
 og Skoler, samt det store
 Musæum for Zoologi.

Med smukke Summer betænkte
 den store Testator ogsaa
 vort Jødeomvendelsesselskab
 og Døvstummeinstituttet.

222

Det nye Taarn paa St. Stephan
 han skjænkede en Klokke.
 Den vejer 500 Centner
 og er af bedste Metal.

Den melder med malmerne Tunge,
 hvor meget godt han gjorde
 Staden og hans Medborg're
 af egen Konfession.

Begravelsesfesten blev fejret
 med megen Prunk og Pragt.
 Folk strømmede til i Mængde
 og gloede ærefrygtsfuld.

Thi paa en sort Karosse,
 der lig en Baldakin
 var prydet med sorte Strudsfjer,
 hvilte hans Sarkofag.

Tæt bagefter Kisten vandred
 Lakajer i sorte Livreer;
 snehvide Tørklæder holdt de
 op for de sorgrøde Aasyn.

Byens Honoratiores
 in pleno, et stateligt Følge
 af sorte Paradekuske

vraltede efter i Takt.

Han fattedes just, som gjerne
Fasaner med Trøfler spiste.
Ak, en Forstoppelse havde
fornylig endt hans Liv!

1897. *Noter.*

223

DUELLER.

(H. Heine.)

TO Oxer paa en Bondegaard
faldt i Disput, og den var haard.
De havde begge let til Vrede,
og som det gaar i Stridens Hede,
snart har den ene Ordets Helt,
den anden for *en Æsel* skjældt,
da *Æsel* er Skjældsord mod en Oxe,
saa maatte de tvende John Bull'er boxe.

Paa selvsamme Gaard og til selvsamme Tid
geraadet ogsaa to Æsler i Strid.
Langørernes Lidenskab voxed med Hast,
omsider den enes Taalmodighed brast,
og mens hans vilde „Y-a“ gjalder,
Medæslet han for *Oxe* kalder.
I ved, at intet et Æsel kreperer,
som naar man det Oxe titulerer.

En Tvekamp fulgte, de sloges og bedes,
med Hoved og Hove de stødtes og stredes
med mangt et Spark i hinandens Podex,
som det er befalet i Ærens Kodex.
Og hvad er Moralen i dette vort Digt?
Duel *kan* blive bydende Pligt:
Om Løjtnantsspiren betitles en Praas, —
nuvel, det er klart, at saa maa han slaas.

1897. *Noter.*

BALTHASAR.

(H. Heine.)

ALT hylled Nattens Klædebon
sig tykt og tæt om Babylon.

Men ovre i Balthasars Slot
dér flimrer Lys, der støjjes raat.

Der gjorde Kongen Gjestebud
for Riddersmænd i Silkeskrud.

Der tømte Mændenes skinnende Rad
den funklende Vin af gyldene Fad.

Og Bæger mod Bæger i Tumlen klang,
og Kongen jubled, og Ridderne sang.

Og Kongens Kinder gløded af Blod,
og Vinen hidsed hans vilde Mod.

Han rejser sig op fra Drikkebord
og haaner Gud med bespottende Ord.

Han bryster sig frækt, hans Haan er vild,
og Ridderne brøler Bifald dertil.

Og bydende vendte sig Kongen om, —
en Tjener forsvandt, paany han kom.

Han bar paa sit Hoved de gyldne Kar,

224

fra Jahves Tempel de røvede var.

Balthasar greb — den forvorpne Mand —
et helligt Bæger, fyldt til dets Rand.

Det tømte han pludselig til dets Bund
og raabte højt med fraadende Mund:

„Jehova, jeg sværger dig evig Haan,
thi jeg er Konge i Babylon!“

Dog næppe de grifulde Ord henklang,
før Angstens Sved ham af Panden sprang.

Den gjaldende Latter forstummed i Hal,
og der blev dødsensstille i Sal.

Og se! og se! paa den hvide Mur
der tegnede sig sort en Haands Figur,

og skrev, og skrev paa Kalkvæggen grant
Ildtegn ved Ildtegn, skrev og forsvandt.

Balthasar sad der med stivnet Blik,
hans Knæ og Hænder bævende gik.

De Riddere gøs, den larmende Fryd
var længst forstummet, ej mindste Lyd.

De Magere kommer, dog ingen formaar
at tyde de Tegn, der paa Væggen staar.

Men samme Nat slog Ridder og Træl
Balthasar, Babylons Konge, ihjel.

³/₁₀ 1893. *Noter.*

HENSIGTSMÆSSIGHED.

(H. Heine.)

TVENDE Ben har Gud os givet
til at stræbe *frem* i Livet,
vilde ej at Adamsætten
skulde klæbe fast til Pletten —
thi en gammel Stilstands-*Ploug*
havde kun ét Ben behov.

Og af Øjne fik vi to
til at dømme klart og tro —
for at tro hvert skrevet Pluk
var ét Øje mer end nok;
to Gud gav os — ikke fler —
at vi rigtig maatte fatte
denne skjønne Verdens Skatte,
skabt til Menneskets Plaser.

Og naar vi langs Gaden døse
for at se paa kjønne Tøse
mindre eller mer forfløjne,
skal vi bruge begge Øjne, —
en Opmærksomhed vi skylder
dette raa Produkt af Moden,
som vi bærer langs ad Foden,
vore stakkels Ligtornsbylder,
som er slig en Fandens Plage
i de spidse Støvlers Dage.

Tvende Hænder gav os Gud
til at dele *dobbelt* ud,
ikke for at lægge Grunker
op i dobbelt høje Bunker
eller bag om Kistelaag,
som jo nu saa *mangt* et Drog.

Vi skal ingen Navne nævne,

skjønt vi gad os gjerne hævne,
hænge dem, hvis ej vi saa,
de var alt for højt paa Straa.
Riddere og dydigt Pak,
Filantroper, helligt Fæ,
som engang i Ny og Næ
ogsaa mig en Daler stak.
I den tyske Eg vi hænge
ikke Folk med *mange* Penge.

Og den gode Herre Gud
stak os kun én Næse ud,
da det vilde volde Mas
at faa tvende i et Glas,
og det vilde være ilde,
om vi skulde Vinen spille.

En Mund fik vi, ikke mer,
heller har vi godt af fler,
Adams Søn og Evas Datter
alt med *den* for meget pjatter,
og ifald de havde flere
sladred, løj de endnu mere.
Har de Munden fuld af Grød
faar man Ro et Øjeblik,
hvis to Mundes Brug de nød
aldrig Fred for Vaas man fik!

Tvende Øren skjænktes vi;
dette skaber Symetri;
de er endnu ej hos mange
slet saa laadne, slet saa lange
som de Prydelser, Gud yder
til vor æselfødte Skryder. —

Tvende fik du, ikke ét,
at du skulde skatte ret
Mozarts Værker, Haydns, Glucks,
skjælne mellem Kunst og Jux;
gaves kun Klaver-Kolik
og Hæmorrhoid-Musik
af den *store* Meyerbeer
trængtes ej til Øren mer.

²⁵/₈ 1916. *Noter.*

ROTTERNE .

(H. Heine.)

MAN deler — agt paa dette —
de Rotter i sultne og mætte;
de mætte har jo ingen Nød,
de sultne drager om Land for Brød.

Saa mange Tusind Mile
de haster uden Hvile,
de stopper ej det vilde Løb,
for Vind og Vand de gi'r ej Kjøb.

I Afgrunden Springet de vover,
og Floderne svømmer de over.
Hist druknede to, og her spiddedes een,
her knækked en Hoben sit Nakkeben.

Det er saa haarde Huder,
og deres spidse Snuder
i modigt Trods de løfter kjækt,
saa radikalt, saa rottefrækt.

De radikale Rotter
med Gud og Kongen spotter;
de døber ej Ynglen som her tillands
og deres Kvinder er „allemands“.

Den Rottehob forslugen,
den vil kun kildre Bugen;
den tænker kun lidt paa sin Salighed,
imens den gnaver og svælger ned.

Med Helvede skræmmes den ikke,
den frygter ej Kattenes Blikke —,
den ejer ej Guld eller ringeste Gods,
men ønsker at dele vort med os.

Jeg hører Piber og Trommer,
hør! Vandrerotterne kommer;
de kredser alt snart om hver Mands Bo,
og deres Mængde er Legio.

O ve, vi er fortabte!
Til Hævn blev hine skabte.
Borgmestren ved ej ud, ej ind,
og Raad og Foged af Angst er blind.

Nu løfter man Sværdet og Stokken,
og Præsterne ringer med Klokken;
den hellige Kirke, den hellige Stat,
de har nu at døje saa haard en Dravat.

Thi Klokkealdren og Præk om Profeter,
de højvelviseste Statsdekreter,
de største Kanoner, selv hundredpundige,
det hjælper ej mere, I stakkels vankundige!

Ej heller her hjælper den slebneste Tale,
de Laser af Fraser, hvormed I kan prale;
man fanger ej Rotter med Syllogismer,
de springer over de værste Sofismer.

Der gjælder for sultne Maver og Munde
kun Suppe-Logik og Mørbrads-Grunde, —
kun Pølse-Citater og Boeufstegs-Saft
har her den overbevisende Kraft.

En tiende Stokfisk i Smør vil gotte
en radikal og forsulten Rotte
langt mer end den fyrige Mirabeau
og Talere lige fra Cicero.

Januar 1901. *Noter.*

MAND OG KVINDE.

(Alexander Petøfi.)

DA Gud Fader havde Manden dannet
rynked tunge Anelser hans Bryn,
de blev Sorger, som tilsidst forvandlede
sig til Skyer og til Uvejrslyn.

Da Vorherre havde Kvinden dannet,
brast i Graad han ved det skønne Syn,
og hver Draabe af Guds Glædestaarer
blev en lille Stjerne over Sky'n.

August 1891. *Noter.*

SVÆRD OG LÆNKE.

(Alexander Petøfi.)

ENGANG med Gud Faders Vilje
steg en Engel ned til Jorden
for den dejligste blandt Kvinder
der at finde og at favne;
og han fandt og elskede hende;
fra den Stund af blev ham Jorden

skjønnere end selve Himlen,
og han svævede hver Aften
salig til sin Elskerinde,
sprang fra Stjerne ned til Stjerne,
og naar endelig han standsed
paa den nederste i Rækken
satte han sig paa en Svane,
paa en hvid og dejlig Svane,
og den bar ham til hans Elskte,
der ham vented i sin Have
og ham hilsed med en Latter
hvorved alle Knopper svulmed,
og Smaablomster, længst henvisned,
atter vækkedes til Live.
Der de sad og talte sammen
indtil Morgenrøden lyste;
og de talte om alt helligt,
om alt skjønt, som er i Verden.
Og med sænkte Øjne lytted
Pigen til sin Engels Tale;
men engang da op hun skued
var saa skjønt det Blik, at Englen
faldt paa Knæ ved hendes Side
og et Kys af hende trygled,
hvad hun ikke Englen nægted.

Hvilket Kys! Da Englens Læber
bævede mod Pigens Læber,
bæved salig hele Jorden,
som var Jorden selv et Hjærte.
Og hver Stjerne hist i Himlen
blev en Klokke, hvorpaa klare
Trylletoner klang og klemted.

231

Aldrig hørtes slige Toner,
Blomsterne tog til at danse
som smaa Alfer over Enge,
Maanen rødmede fra Himlen,
vel fordi den Skjønne fæsted
rødmende sit Blik paa Maanen;
Natten selv blev rosenfarvet.

Englens Kys paa Pigens Læber
spirede som Frø i Mulde,
og den salige blev Moder
til et Barn saa skjønt og dejligt,
som det avles kun, naar *Himlen*
elskende omfavner Jorden.

Barnet blev kaldt *Sværd* i Daaben,
Sværdet det betyder *Frihed*.

Engang steg med Satans Vilje
op den hæsligste af Djævl
til vor Jordkreds for at søge
der den fuleste af Hexe,
og han fandt og elsked hende;
fra den Stund af fandt han Jorden
skjønnere end Helveds Kule,
og han sneg sig nu hver Aften
i den skumle Midnatstime
gjennem Svælget af et Ildbjærg
op fra Helved til sin Skjøge. —
Paa en Hel-Hest vild og sodet,
slangehalet, tudseho'det,
flammemanket, dragefodet,
bragtes Djævlen op til Jorden. —
Hexen kom til Stævnemødet
fulgt af Flagermus og Ugler,
ridende paa Limestage
ind i Bjærgets flammefæle
Svælgs med Svovldamp fyldte Indre.

232

Der de sad og taled sammen
indtil Hanens Galen gjalded,
og de talte om alt gudløst,

om det hæsligste i Verden.
Da brød Djævlen ud: „Jeg fryser —
kom dog dyb're, kom dog dyb're!
kom til Bunden af Vulkanen,
ned til Ildens sidste Leje!
— Ak, men ogsaa her jeg fryser;
hør hvor mine Tænder klaprer!
Kom og favn mig, kom og kys mig.“

— Kyssende hun ham omfavner!
Hvilket Kys! Da Djævlens Læber
rørte Hexens fule Læber,
skjalv den hele Jord i Rædsel,
drønende, som naar den hylles
ind i sorte Uvejrsskyer.

Bjærget vælted Flammer af sig,
og det spyed op mod Himlen
Lavaregn og glødte Stene,
Jorden var omspændt af Luer,
alle Stjærnerne og Maanen
drog et Slør for deres Aasyn,
sort og tykt og tæt var Sløret,
thi de vilde intet skue.

Djævlens Kys bar Frugt derefter,
og den fule Hex blev Moder
til et Udyr, som det fødes
kun, naar *Helved* favner Jorden,
og det stygge Djævleafkom
kaldte man med Navnet: *Lænke*.
Lænke det betyder *Trældom*.

Disse tvende: Frihed, — Trældom,
hin fra Himlen, den fra Helved,
ogsaa kaldet Sværd og Lænke,
kjæmper stadigvæk paa Livet.

Længe vared Kampen, *længe*,
svækkes kan den, dog ej standse.
Sværdet er alt sløvt og skaaret,
tyndere dog ogsaa Lænken.
Snart for vist det skal afgjøres
— længe kan det ikke vare —
hvem der Jorden skal beherske,
enten Himlens Ætling — *Frihed*,
eller Helveds Afkom — *Trældom*.

^{15/1} 1894.   *Noter.*

DEN VANVITTIGE.

(Alexander Petøfi.)

HVAD skal I, Forstyrreere?
Pak jer, se til I kommer bort!
Forstyr mig ikke i mit Arbejd,
thi jeg fletter en Svøbe, en Flammesvøbe
af Solens Straaler
og gjennempisker Verden med den.
Naar den saa jamrer, vil jeg le,
som den har let, naar jeg har jamret.
Ha, ha, ha!

Thi det *er* Livet: Kun Graad og Latter.
Men Døden raaber omsider: „stille!“
Engang da døde ogsaa *jeg*.
De Folk som daglig drak min Vin
de havde gydt mig Gift i Vandet.
Hvad gjorde mine Mordere saa
for deres frække Daad at skjule?
Jo, da jeg laa som Lig paa Baare
de la' sig over mig med Suk og Taare.
Hvor var jeg gjerne sprunget op

og bidt dem Næsen af til Roden,
 dog nej, de Næsen skal beholde
 saa de mit raadne Lig skal lugte,
 indtil de selv af Stanken brister.

Ha, ha, ha!

Men hvor begrov man mig? I Afrika.
 Det var mit Held,
 thi en Hyæne grov mig op igjen.
 Det Dyr, det var min eneste Velgjører,
 og det har jeg bedraget.
 Det vilde nemlig mine Knokler gnave,
 istedetfor saa gav jeg det mit Hjærte,
 som var saa besk, at det krepered af det.

Ha, ha, ha!

Ak ja, saa gaar det hver
 som øver godt mod andre.
 Thi hvad er Mennesket?
 „En Blomst,“ — saa hedder det, —
 „som har sin Top i Himlen.“
 Det er ej sandt!
 Nej, Mennesket det er en Urt
 som sine Rødder dybt i Helved slaar.
 Det var en Vismand som mig dette lærte;
 — en Taabe var han, thi af Sult han døde.
 Hvi stjal han ej? Hvi røvede han ikke?

Ha, ha, ha!

Dog hvorfor ler jeg som en Forrykt?
 Jeg skulde hel're græde.
 Ja, græde for den Slægt, der er saa ond.
 Gud græder ofte fra den høje Sky
 i Anger over, at han skabte den.
 Dog hvad kan alle Himlens Taarer hjælpe?
 De falder til vor Jord, den ækle Jord,
 og Mennesket dér sætter Foden paa dem,
 og saa — hvad bli'r der af dem?
 Hvad bliver der af Himlens Taarer? — Snavs.

Ha, ha, ha!

O Himmel, gamle afdankede Soldat,
 Medaljen paa dit Bryst det er jo Solen,
 og Skyerne din slidte Uniform.
 Thi, saadan slipper man en gammel Kriger,
 din Løn for Tjenesten saa lang og tro:
 et Kors og saa en gammel Uniform.

Ha, ha, ha!

Og skal jeg sige jer, hvad Nattergalens Sang
 betyder oversat i eders Sprog:
 Den raaber: Vogt dig først og frem'st for Kvinden,
 thi Kvinden drager Mændene imod sig
 som Oceanet drager Flodens Strømme,
 for snart igjen at støde dem langt fra sig.
 En dejlig Skabning er tilvisse Kvinden.
 Ja, dejlig, men saa farlig, —
 en giftig Drik udi et gyldent Bæger.
 O, jeg har nydt dig, Elskov!
 En eneste af dine Himmeldraaber
 er sødere end noget Hav af Honning,
 men slig en Draabe ogsaa mere dræbende
 end et til Gift forvandlet Ocean.
 Men har I ogsaa Havet set,
 naar Frygtens Storm trak over det
 og saa'de Dødssæd i dets Skjød?
 Og har I Tordenvejret set,
 hin raa, solbrændte Bonde,
 der svang som Pisk det blanke Lyn?

Ha, ha, ha!

Naar Frugten den er moden, falder den.
 Du Jord er moden alt, saa fald da, fald!
 — Endnu jeg venter til i Morgen,
 men kommer da ej Dommerdag,
 saa graver jeg et Hul ind til dit Midtpunkt;

det fylder jeg med Dynamit
og sprænger saa den ganske Jord
i Luften.

Ha, ha, ha!

^{15/10} 1893.   *Noter.*

236

BJØRNEN I BERN .

(Efter Fr. von Sallet.)

I fordums Tid — saa har jeg læst —
de holdt i Bern en Bamse,
og lod de frit det laadne Bæst
i Landets Fedme gramse.
„Saa sig mig dog, I Berner-Børn,
hvad gjør nu egentlig den Bjørn,
det maa I mig forklare.“

„Nuvel, han æder Truget tomt;
hvad mer skal han vel gjøre?
— tar til i Vægt og lægger fromt
sig paa sit grønne Øre.
Han sover med Ihærdighed
og brumler saa med Værdighed.
Kort sagt: Han er *vor* Bamse.“

„Hvi vil I dog i Stad og Stat
til ham det bedste samle?“
„Du er dog ret en dum Krabat;
saa gjorde jo de gamle!
Vi er kaput, den Dag han gaar.“
„Hvorfor?“ — „Hold Mund! Vi ellers slaar
dig Ho'det ned i Maven!“

— Tys! Hvorfra stammer den Halløj?
Hør! Børn og Kvinder hylér.
Se, Torvet vrimler; lav og høj
nu larmer som Kabyler.
Er Folket ramt af Pest og Brand?
— „O, tifold værre! Arme Land!
Vor Bjørn, vor Bjørn kreperet!“

Saa brat ham ramte Dødens Spær,
og ingen fler vi huse!
O, maatte i et Herrens Vejr
os vore Bjærgene knuse!
Forbi, forbi med Kanton Bern!
O, Jærgergutter, op til Værn!
Fang ind en ny før Aften!“

De jager over Bjærg og Slugt,
kan ingen Bjørne finde;
men ligefuldt faar Træet Frugt,
og Æblerne bli'r trinde;
og Rugen gynger i sin Dal,
som Bjørnedød og Bjørnekval
ej for en Døjt den agted.

De jagede, til Solen sank
bag fjerne Alpetinder.
„Der stiger Maanen rund og blank;
se, om ej Skjælmen skinner!
Og Stjernerne — se der — og der!
Den hele muntre Himmelhær —
som ingenting var hændet!“

„Saa vil vi“ — raabte Land og Stad,
„ej mer af Bjørne vide;
han aad sig fed af Folkets Fad
og vilde dog os bide.
Vi maatte klippe Bæstets Klør.
Se, Kornet gror, skjønt Bjørne dør!
Og *vor* skal aldrig savnes.“

237

VED KJEDLEN.

(Ferd. Freiligrath.)

EN Damper kom fra Biberich; stolt var den Fure, som den drog;
den stampede, med Hjul og Skovl, saa Bølgerne mod Bredden jog.
Af Vimpler og af Faner fuld, skjød den af Sted saa kjækt og flot;
den Konge, som for Prøjsen staar, ham førte den til Rhinens Slot.

238

Solstraalerne var ret som Guld; af Disen dukked' By ved By,
og Rhinen skinned som et Spejl, og Stævnen glinsed' blank og ny;
Skibsdækket lyped' hvidt af Vask, og paa dets rene, glatte Fjæl
gik Kongeparret fredsælt om med Smil i Øjet, Lys i Sjæl.

Vinløvet langs den krumme Rhin og dine Hasler, St. Goar,
de nikked' ned fra deres Fjæld og hilsede det høje Par;
og glade saa sig Parret om; det lille Skib, hvor var det net!
Her gik de jo saa trygge rundt, som hist paa Sanssoucis Parket.

Men *under* al den Herlighed og *bag* om denne Glimmerpragt,
der flammer vildt det Element, der skyder Skibet frem med Magt;
dér staar i Kvalm og Flammeskjær og rager under Kjedlens Rist
han, som om Bord er Kraftens Sjæl, en proletarisk Maskinist.

Deroppe ler den grønne Jord, og Sol forgylder Flod og Hav,
mens *han* den skjønnne, lange Dag maa stirre i sin Flammegrav;
i Bomuldsskjorten staar han der, halvnøgen, trængt af Røg og Rust,
imens en Konge over ham indaander Bjærges frie Pust.

Nu har han skruet Ovnene til, og al Ting er i bedste Stil,
saa skjænker han et kort Sekund sin trætte Krop et Slavehvil.
Der dukker han til Midjen frem af Kjedelrummets Lugekarm
og spejder over Dækket hen, svagt støttet paa den højre Arm.

Med Skovlen i sin sorte Haand og Kind og Arm af Ilden bagt
og med det svære, nøgne Bryst bredt mod Gelændrets Sprinkler lagt
han spejder efter Fyrsten hen, imens han mumler mørk i Hu;
„Hvor Staten ligner dette Skib! — Lysfødt paa Dækket vandrer *du*.”

239

Men nedenfor i Dybets Nat, i Arbejdsrummets dunkle Skjød,
dybt nede, smeder jeg af Trang mit Skjæbnehjul ved Flammen rød;
og ej blot mit, men ogsaa dit; hvem holdt Maskinen her i Gang,
hvis ej min Næve, ru og haard, haandtered Skovl og Stempelstang?

Du er langt mindre nogen Zeus, end *jeg*, o Konge, en Titan!
I al din Pragt du træder paa en altid kogende Vulkan!
Og *den* Vulkan behersker *jeg*; et Ryk, et Slag, og fra mit Bur
omstyrter jeg det stolte Hus, paa hvilket du er Topfigur!

Mens Dækket brister, slænges du i Luften under Spanters Brag,
vi andre gaar nyfødte frem fra Mørkets Skjul til Lys og Dag.
Vi er en Magt! Vi hamrer frem fra nyt den gamle, mugne Stat,
hvori Guds Vrede os har holdt til nu som Proletariat.

Da gaar med Sang jeg Verden rundt, og paa min Skulder, bred og stærk,
som St. Christoffer bærer jeg en ny Tids Christ, en ny Tids Værk.
Jeg er hin Kjæmpe uden Frygt, der bærer paa min faste Fod
Befrielsens og Frelsens Aand hen over Tidens vilde Flod!“

Saa brummer i sit røde Skjæg den dystre, sværtede Kyklop,
og gaar saa atter til sit Værk og skovler Kul og Ild i Hob.
Plejlstangen jager op og ned, Propellen gaar med tunge Slag;
belyst af Flammen hvisker han: „Nej, vrede Kræfter *ej i Dag!*“

240

Snart lægges til Kapellet ind; i Land da gaar Hans Majestæt,
og kjører til sit rhinske Slot; sex Heste gaar for hans Karet.
Men med et Blik til Kongens Slot nu Maskinisten aander frem:
„*Fremtidsruiner* — ak, hvor godt der hæges nu som før om *dem!*“

OMSVÆRM OS KUN, FJENDER.

(Arthur Fitzer.)

Nehemias 4. Kap.

DA nu det sig rygted til Fjendernes By,
at Herren et Tempel vi bygged paany,
da stormed de mod os i Tummel og Tramp,
og Pladsen for Templet blev Pladsen for Kamp.

Hist slæbte vi Bjælker, her rulled vi Sten;
med venstre Haand førte vi Hamren og Ske'n,
men højt i den højre vi løfted til Værn
de blinkende Vaaben af Kobber og Jærn.

Og Muren sig hævede Fod over Fod,
mens Kalken vi blanded med rødrende Blod.

De snittede Søjler vi rejste ved Kvæld
til Saaredes Rallen i Sted for: „Godt Held!“
Vi hvælvede Kuplens omspændende Rund,
dødtruffen og ramt til vor inderste Grund.
„Omsværme os kun, Fjender, kast Død paa vor Vej!
I dræber os, men I besejrer os ej!“

Saa toned' i Zion den trodsige Sang,
mens Mændene mured med Ske og med Stang
den Højestes Tempel, det hellige Hus.
Naar ender vel Sangen, naar standser dens Brus?

Aarhundreder fulgte, Aarhundreder svandt;
vort Saar rinder stadig, hvor Fædrener randt;
omsværmet af Fjender vi strider imod
og bygger, mens Kalken vi blander med Blod.

1901. *Noter.*

241

ARBEJDETSANG.

(Karl Henckell.)

DET drøner fra det hule Rum
med Arbejdsalarm og -Støj,
mens Mand ved Mand staar bøjet, stum,
i Oljestank og Røg.
Og Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisteregn mod Taget staar.

Mens Ødelanden strækker sig
paa Bolster bag sin Pult,
begiver Slaven sig paa Vej,
ansporet af sin Sult.
Og Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisteregn mod Taget staar.

For kun en karrig Løn at naa,
for blot at blive mæt,
fra Gry til Kvæld, du ser ham staa
paa samme dunkle Plet.
Mens Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisteregn mod Taget staar.

For Børn og Hustru kjæmper han
og stemmer sig imod;
han ved, hvor Sulden suge kan
ens Marv og Hjerterblod,
mens Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisteregn mod Taget staar.

Ak, ingen muntre Toner svang
sig gjennem Røgen klam,
og aldrig nogen Digtters Sang
har kunnet naa til ham,
mens Bælgen stønnet, Hamren slog,

242

og Gnisteregn mod Taget jog.

Det hænder vel fra Stund til Stund,
hans Sind bli'r sygt af Harm;
da styrter Eder af hans Mund,
men drukner snart i Larm,
mens Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisteregn mod Taget staar.

Det er en raa og ilde Ting
at gjøre Mand til Træl;
mærk Øjets Lyn ved Hamrens Sving,
I Herrer, vogt jer vel!
Thi Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisteregn mod Taget staar.

„Om Gud i Himlen ej vor Sag
og bange Raab forstaar,
da storm *du* frem, o, Dommedag,
paa hvilken alt forgaar!
Mens Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisteregn mod Taget staar.“

April 1901. *Noter.*

NR. 310.

(Ditlev von Liliencron.)

PAA femte Døgn uden Middagsmad,
og ikke en Hvid paa min magre Rad;
i Stedet for Arbejde: Hunger og Nød,
blot vandre, og „fægte“ og „betle sit Brød“.

— Haandværkeren bøjer i Skoven ind.
Hvad risler saa koldt hen over hans Kind,
og hvorfor jager hans Blik distræt
i trøstesløs Flakken fra Træ til Træ?

Nu synker Solen, og alt er Fred,
kun Droslen larmer et enkelt Sted.
Hvi svajer Ælmen i Skovens Kant?
Et Menneske mellem dens Grene svandt.

Den Strikke, der holdt hans fattige Bundt,
han knyttede om sin Strube rundt:
Et Fald! — Dødskampen var ikke lang;
Snart saa han Solen for sidste Gang.

Og Dug faldt paa ham, og Gryet kom,
og Duer skogrede rundenom,
som intet var hændet; Sang-Droslen lo,
og Vinden vifted' i kølig Ro.

En Jæger hen over Bakken skred;
han saa den Hængte og skar ham ned.
Til Øvrigheden gik skyndsomst Bud,
Gendarmer kom i en Fart derud.

En Dommer i hvidt fra Top til Taa
beviste, at Rovmord ej forelaa.
Saa bar de hans Lig til en Kirkegaard,
hvor intet Kors eller Minde staar.

Da Graven var klappet, og alt forbi,
saa fik han det Numer: *tre Hundred' og ti*;
tre Hundred' og ni var alt puttet hen.
Hvem kjendte de Stakler? Hvem var deres Ven?

Marts 1901. *Noter.*

243

244

STÆNDIG efter flittigt Dagværk
gaar jeg daglig min Spadser'tur,
hvor de røde Køer græsser,
hvor de blanke Blomster blinker,
hvor de muntre Fugle fløjter
mellem Tjørne, mellem Hækker,
mellem Engens grønne Græs.

Daglig mellem sex og syv,
naar det mørkner i min Hybel,
ser jeg syv saa smukke Piger,
én, to, tre, fir', fem, sex, syv,
hvor de røde Køer græsser,
hvor de blanke Blomster blinker,
hvor de muntre Fugle fløjter
mellem Tjørne, mellem Hækker,
mellem Engens grønne Græs.

Disse syv saa søde Piger,
— én, to, tre, fir', fem, sex, syv —
vandrer i en lige Række,
bærer paa de brede Skuldre
tunge, mælkefyldte Stripper;
kommer fra de røde Køer,
hvor de blanke Blomster blinker,
hvor de muntre Fugle fløjter
mellem Tjørne, mellem Hækker,
mellem Engens grønne Græs.

Saa i Gaar mig greb et Indfald:
Da jeg i det fjærne vejred
mine syv saa søde Piger,
trak jeg brat min Bog og Blækstift
op af Lommen, stod til Side,
og imens de gled forbi mig
trak jeg Rynker over Brynet
som en bister Politimand,
talte højt dem, skrev saa langsomt:
— „én, to, tre, fir', fem, sex, syv“!
og de rødmed, rødmed mere,
skjæved under Straahatsskyggen,
studsede synligt ved min Spøg.

Men som Afstand kom imellem
hørtes Tysraab, hørtes Sladren,
hørtes Smaaknist, hørtes Latter,
og jeg gjenoptog min Vandring,
did hvor røde Køer græsser,
hvor de blanke Blomster blinker,
hvor de muntre Fugle fløjter,
mellem Tjørne, mellem Hækker,
mellem Engens grønne Græs.

Sex af disse friske Piger
ved jeg, vil, naar de skal være
Mødre, skjænke Fædrelandet
lutter sunde, raske Drenge,
Kyrasserer, Grenaderer,
Gardekarle og Uhlaner, —
men den sidste, hun den sarte,
denne slanke, denne ranke,
hendes Sønner — tror jeg sikkert —
bliver Jæger og Husar.

— Saa i Dag da jeg min Stok tog,
stod der Tordenvejr i Vesten;
men jeg tænkte: gaar vel over,
kommer ikke med det samme, —
skred med lange Skridt mod Marken,
hvor de røde Køer græsser.
Men o ve, den onde Himmel
brød sig fejl om min Spadseren,
overtrak sig mer og mere,

som jeg stod nu midt i Marken,
hvor de blanke Blomster blinker.

246

Men hvad sker! Af Agren fejer
alle Piger hjem mod Byen.
Kun den sidste, hun den sarte,
hun den slanke, hun den ranke,
bli'r tilbage med sin Strippe,
hvor de muntre Fugle fløjter
mellem Tjørne, mellem Hækker,
mellem Engens grønne Græs.

Jeg er lige op ad Ledet,
da det første Skrald forfærder,
og som var det aftalt med os
aabned hun mig strax dets Gitter.
Ret naturlig jeg da hjælper
hende med at ordne Aaget;
men da smælder ned foran os
skillingsblank og skillingsstor
Tord'nens første tunge Draabe.
— Barn, vi bliver artig badet!
Men histhenne staar et Saadhus,
som en Hjorddreng nys har tømret
sig af Tørv og løst Skrabsammen
— selv er han rendt bort, den Bengel,
Bare ti Skridt, og vi er der!
Rask min Glut, blot ingen Nølen,
ingen Angst! Jeg spiser aldrig
selv saa smukt et Barn som du.

Dette tør jeg strax bedyre!
Schiller maa ha' kjendt hin Mosborg,
da de vakre Ord han kvad:
Der er Plads i mindste Hytte
for ét saligt Elskovspar.

Skyer brister, Tordnen skramler,
hele Neg af Lynild falder,
og en Raslen, Skraslen, Susen,
Slubren, Rislen, Strømmen, Fusen
som paa Syndflodskrækkens Dag.

247

Under Larmen har den sarte,
har den slanke, har den ranke
rystende og ligbleg slynget
sine Arme om min Nakke,
lagt sig ind imod min Skulder
med fast lukte Øjelaag.
Lidt beklemmt, det nægtes ikke,
føjte jeg mig strax tilmode.
Dog betvang jeg Pulsens Banken,
tænkte blandt saa meget andet
paa de gamles Riddervagter,
de beskyttende og ædle.

Men, ak — men — den søde Nærhed,
disse unge, varme Lemmer,
denne Barm mod Barm i Trængsel,
denne Barm mod Barm i Længsel.
Og jeg føler, hvor hun løfter
— o, saa sagte, saa forsigtig,
— o, saa ræd, at jeg skal se det —
Ho'det blot en *lille* Kjende.
Og jeg ser — da *maa* jeg smile —
hvor hun stjaalent titter opad
for at faa det Spørgsmaal klaret:
Er hans Øjne vendt mod Vejret,
eller søger de mon mine?
Og jeg rækker *mine* Læber,
og *hun* højt paa Taaen stræber,
hun lidt op og jeg lidt ned,
saadan fandt jeg — midt imellem,
hendes Mund saa frisk og hed.

Svitter ikke allerede

Svalen sorgløs foran Døren,
 blaaner ej den kjære Himmel,
 krummer sig ej Regnbubroen,
 mens paany sig Solen viser?
 Og sin Strippe ta'r den sarte,
 ta'r den slanke, ta'r den ranke,
 og fornøjet med at Skyllen
 nu er endt og Faren ovre
 pjasker hun afsted i Vædet
 og forsvinder bag ved Træer.

Hvilken frisk og himmelsk Køling!
 Og jeg pjasker vel saa munter
 — ikke hjem til Skrivebordet —
 nej, til vædeblanke Marker,
 hvor de røde Køer græsser,
 hvor de blonde Blomster blinker,
 hvor de muntre Fugle fløjter
 mellem Tjørne, mellem Hækker,
 mellem Engens grønne Græs.

^{25/1} 1914.

HANS SVÆRMER.

(Ditlev von Liliencron.)

HANS Tøffel elsked skjøen Doris blidt.
 Skjøen Doris Hans Tøffel ikke saa lidt.
 Hvor andres Elskov var kjæk og kry
 var hans elegisk og væk og bly.
 Paa Kvisten siger han Digte frem.
 Skjøen Doris staar nede med Laagen paa Klem:
 „Aa om du nu sprang paa din Fod imod mig,
 hvor skulde jeg være god imod dig!“
 Men oppe Hans Tøffel kvad Digte.

Og Aftenen efter det samme igjen.
Han læser og læser Timerne hen.
Hun harmes. „Det evige Læseri
 det er der dog ingen Mening i!“
Hun sniger sig ud, gaar krænket sin Vej.
Han svælger i Heine, han mærker det ej.
 Skjøen Doris staar rød under Lysthuslofte
 og ønsked, hun havde hans Arm om sin Hofte.
 Men oppe Hans Tøffel kvad Digte.

249

Den næste Aften gav Huset en Fest,
 nær sammenpresset stod Gjæst mod Gjæst.
 End ikke i Aften den smaa Poet
 har Doris' smægtende Bortgang set,
 men Junker Hans Jørgen — han saa det strax,
 mens Natten dufted med Lind og Ax.
 I Læ af Roser, ved dugget Stente,
 behøver Skjøen Doris ej mere at vente,
 mens oppe Hans Tøffel gi'r Digte.

^{26/3} 1918.

FRA NORSK BONDEMAAL.

DEN FØRSTE SANG.

(Per Sivle.)

DEN første Gang jeg hørte Sang,
 den randt af renest Kilde:
 Min Mor som sang med mig paa Fang;
 til Graaden blev saa stille!

Saa blidelig den dyssed mig

i Blund paa Drømmens Tue,
og viste mig en fager Vej
op fra vor lave Stue.

Den Vej jeg ser endnu saa tit!
Naar Øjet træet vil hvile,
der staar en Engel, smiler blidt,
som bare én kan smile.

Og hver Gang Striden stilner af,
som i og om mig ulmer,
jeg hører tyst fra Moders Grav
hin Sang, som alting dulmer.

24/4 1916.

250

FRA SVENSK.

TRE BIBELSKE VISER.

(C. M. Bellman.)

I.

JOACHIM udi Babylon
havde en Hustru, Susanne.
; Hæv din Kande, ;
tøm den redebon!
Joachim var en gennemhæderlig Mand,
Fruen saa hæderlig omtrent som han.
; Hjærter mange ;
stak den Glut i Brand.

Takkes skal du, Susanne kjær,
Skaal for hver dydelig Mage!
; Lad os smage ;
nu paa Mosten her!
Slaa nu paa Glasset, lad os juble i Kor,
Tøsen som Knøsen, Gubbe som Mor,
; lad os synge, ;
Skaalen er saa stor.

Joachim kunde — efter Skriftens Ord —
føre det herligste Leven,
; give Greven ;
ved et veldækt Bord.
Fru'n for sit Kjøkken vandt saa meget Behag,
hungrige Friere hver evige Dag!
; Hurra, Gubber ;
for saa godt et Lag!

Hør nu, Brødre, hvad Vej det tog:
Naar Kalaserne tystne,
; tvende Lystne ;
Kreds om Fruen slog.
Gubberne kryber om hinanden tyst,
Troskab bor dog i Susannas Bryst,
; Afslag ramte ;
deres fule Lyst.

Joachim havde under Havens Træ'r
dannet det yndigste Eden;
; Middagsheden ;
fandt Susanna der.
Rundt om en Dam stod der Ege og Lind,
skjønne Susanne tog Bad som en Hind;
; naar hun plasked, ;
titted Liljer ind.

Stod to Skalke bag Lindes Læ,
lured paa Joachims Frue,
; tændt i Lue ;
af saa sødt et Knæ.

251

„Hej,“ hvæsed Skalken til sin Medskalk frem,
„Hej, det er Middag, skal vi nu gaa hjem!“
; To Kanaljer ;
var de i hvert Lem.

Let forstaar man de Skalkers Trik,
hvad *de* havde i Sinde.
; Hofter trinde ;
daared mangt et Blik!
Øjet drog Hjærtet, men Susanne drog alt,
Laas var for Porten og Vagten kaldt,
; Blodets Hede ;
fjorten Grader faldt!

Saa gik Dyden sin Sejersgang;
Himlen Susanne belønne!
; Blandt de Skjønne ;
hun har dobbelt Rang.
Slaa nu paa Glasset; nyd det korte Liv!
Vakre smaa Hjærter, — søde Tidsfordriv!
; Lad os drikke ;
uden Larm og Kiv.

II.

En Potifars Hustru saa daarende kjær
lønligt for Josef mon sukke,
ta'r ham om Armen og hvisker saa nær:
„Bliv her, bliv her!“
En Rose saa dejlig, som slet ikke stak,
stod for vor Josef at plukke,
men som en Lømmel han ofred sin Frak,
— jo, Tak, jo, Tak!
Ak, om jeg sattes i Josefs Sted,
jeg løb knapt et Fjed.

Men Josef, den Taabe, ad Døren han fôr,
Nyμφen hun vinker og beder.
Aldrig i Verden en Daare saa stor
har traadt vor Jord.
Frit æde og drikke i Potifars Sal,
Ild paa Kaminen af Ceder,
ingen Dueller og ingen Rival
med Kvalm og Kval.
Skaal for den Frue i Potifars Arm,
hun sover saa varm.

Men Fejlen hos Josef var kun, at han Drik
flyed, afskyed med mere,
derfor benøvet ved Skjønhedens Blik
hans Mod slog Klik.
Blandt Gardens Kaptajner en maadelig én
Potifar var mellem flere,
søvnig i Sengen, og tynde hans Ben,
en Glut til Men.
Skaal for den Frue i Potifars Hus,
hun kranse vort Krus!

III.

; Gubben Noa ; var en Hædersmand;
straks han kom fra Arken
han plantede i Marken
; Vin og Vin, ja! ; saadan gjorde han.

; Noa ro'de ; fra sin gamle Ark,
fyldte sine Tasker
med Bimpler og med Flasker
; for at drikke ; paa den grønne Mark.

; Vel han vidste ; at Guds Skabning var
tørstig af Naturen,
Folk som Fæ i Furen,
; derfor Gubben ; Vinen plantet har.

; Mutter Noa ; var en Hædersfru,
gav sin Mand at drikke,

lod i Fred ham hikke;
 :, slig en Hustru ,: tog vist gjerne du!

 :, Aldrig sa' hun ,: „Kjære Far, saa, saa!
 Sæt nu fra dig Kanden!“
 Nej, med Kys paa Panden
 :, lod hun Gubben ,: salig Sengen naa.

 :, Gubben Noa ,: havde fagert Haar;
 Fip paa Dobbelthagen,
 Kinder som Skarlagene;
 :, og til Bunden ,: drak han: Hej! Godtaar!

 :, Herlig var da ,: denne grønne Jord;
 hver blev budt det Bedste;
 ingen tørstig Næste
 :, sad og hængte ,: ved et duget Bord.

 :, Ingen Skaaler ,: voldte da Besvær,
 ej hin dumme Lære:
 „Jeg skal ha' den Ære —“
 :, Nej, til Bunden ,: drak man ud — som her!

1907. *Noter.*

254

DET FØRSTE KYS.

(Joh. L. Runeberg.)

I Sølvskyens Kant sad Aftenstjernen,
 fra Lundens Skumring spurgte hende Ternen:
 Sig, Aftenstjerne, hvad i Himlen tænkes
 naar første søde Kys den Elskte skjænkes,
 og Himlens rene Datter hørtes svare:
 Til Jorden titter Lysets Engleskare
 og ser afspejlet deres egne Glæder,
 blot Døden vender Øjet bort — og græder.

1890.

DE FANGNE.

(Joh. L. Runeberg.)

PAA den røde Elvebund
 fiskede en Yngling Perler,
 fandt en Perle, blaa som Himlen,
 og saa rund som Himlens Stjerne.

Men en Pige laa i Perlen,
 og hun bad en Bøn og sagde:
 „Offer dog din Perle, Yngling,
 bryd mit Fængsel, lad mig fare,
 et taknemligt Blik i Stedet
 jeg dig for min Frihed skjænker.“
 „Nej ved Gud, min søde Pige,
 Perlen er dog altfor kostbar;
 bær med Taalmod du din Lænke,
 mange bærer én langt værre.“ —
 Sønderbrød hun sagte Skallen,
 Morgenrøden lig i Skjønhed
 skjød hun op ved Guttens Side,
 gyldne Lokker dulgte Panden,
 Rosenblod i Kinden gløded. —
 Stum i hendes Skjønhed fanget
 stod i tredje Timer Gutten.
 Da den tredie var omme,
 bad han tyst en Bøn og sagde:
 „Offer dog din Skjønhed, Pige,
 bryd mit Fængsel, lad mig fare,
 og dig en taknemlig Taare
 vil jeg for min Frihed skjænke.“

255

„Nej, ved Gud, du søde Yngling,
Perlen er dog altfor kostbar.
Bær med Taalmod du din Lænke,
mange bærer én langt værre!“

1890.

JEG SER PAA TERNERNES SKARE.

(Joh. L. Runeberg.)

JEG ser paa Ternernes Skare,
jeg spejder og spejder bestandig,
den skønneste vil jeg vælge
men fejler dog stadig i Valget.
Den ene har klarere Øjne,
den anden friskere Kinder,
den tredje har fuldere Læber,
den fjerde har varmere Hjærte.
Saa findes ej én som savner
det noget, som fængsler mit Hjærte;
jeg kan ikke én forskyde —
o, turde jeg kysse dem alle!

1890.

256

SMAAVERS.

(Joh. L. Runeberg.)

YINGLINGEN blev femten Aar — og tro'de
ej endnu at Elskov var i Verden,
og han leved fem Aar til og tro'de
ej endnu at den var til i Verden.
Kom da brat en underdejlilig Pige,
som i nogle Timer Gutten lærte,
hvad i tyve Aar han ikke fatted.

Pigen kom fra Mødet med den Elskte,
kom med røde Hænder. Mod'ren spurgte:
„Hvorfor er din Haand saa rød, min Datter?“
Pigen sagde: „Jeg har plukket Roser,
paa dens Torne revet mine Hænder.“
Atter kom hun fra sin Elskers Møde,
kom med røde Læber. Mod'ren spurgte:
„Hvorfor rødmer dine Læber, Datter?“
Pigen svared: „Jo, jeg har spist Jordbær,
deres Saft har farvet mine Læber.“
Atter kom hun hjem fra Stævnemøde,
kom med blege Kinder. Mod'ren spurgte:
„Hvoraf hvidner dine Kinder, Datter?“
Pigen svared: „Red en Grav, o Moder,
gjem mig der og sæt et Kors derover,
og paa Korset rist de Ord jeg siger:
Én Gang kom hun hjem med røde Hænder,
thi de rødmed mellem Elsk'rens Hænder;
én Gang kom hun hjem med røde Læber,
thi de rødmed ved den Elsktes Læber;
senest kom hun hjem med blege Kinder,
de blev blege ved den Elsktes Utro.“

Ved en Piges Vindu stod en Yngling
trendende lange, lyse Sommernætter,
lokkede og bad om at bli' indladt.
Første Aften fik han Skjænd og Trusler,
anden Aften fik han Graad og Bønner,
tredje Aften fik han Vindvet aabnet.

1890.

257

OJAN PAVO.

(Joh. L. Runeberg.)

STOR var Tavastbonden Ojan Pavo,
stor og vældig iblandt Finlands Sønner,
støt som en med Gran bevoxet Klippe,
djærv og rask og kraftig som en Stormvind.
Træer havde han med Rødder oprykt,
tugtet Bjørne med sin blotte Armkraft,
løftet Heste over høje Gjærder,
knælagt stærke Mænd som var de Halmstraa.
Og nu stod den stærke Ojan Pavo
stolt og vældig frem paa Lagmandstinget.
Midt paa Gaarden stod han iblandt Folket
som den høje Fyr imellem Smaaskov.
Og han løftede sin Røst og sagde:
Hvis her findes en, af Kvinde ammet,
som formaar at holde mig paa Stedet
saa jeg ikke røre mig af Flækken,
han maa tage mine fede Agre,
han maa have mine Sølveskatte,
han maa eje mine mange Hjorde
og med Krop og Sjæl er jeg hans Slave.
Saa til Folket talte Ojan Pavo;
men forskrækked' stode Byens Karle
tavse i den stolte Ojans Nærhed,
og der traadte ingen frem imod ham.
Men med Kjærlighed og med Beundring
saa de Skjønne paa den unge Kjæmpe,
thi han stod, den stærke Ojan Pavo,
som den høje Fyr imellem Smaaskov,
Øjet straalte som en Himlens Stjerne
og hans Pande lyste klar som Dagen,
og hans gule Haar sank mod hans Axler
som et sølvsprængt Vandfald over Fjældet.
Men af Kvindeflokken fremstod Anna,
hun den skønneste af Egnens Piger,
herlig som den lyse Dag at se paa.
Raskt hun traadte hen til Ojan Pavo,
slog omkring hans Hals de runde Arme,
nærmede sit Hjærte til hans Hjærte,
pressede hans Kind mod sine Kinder
og saa bød hun ham at slide løs sig.
Men den stærke Yngling stod besejret,
kunde ikke røre sig af Flækken
men kun sige aandeløs til Pigen:
Anna, Anna, du har vundet Prisen,
du maa tage strax min rige Bopæl,
du maa have mine Sølveskatte,
du maa eje mine mange Hjorde
og med Krop og Sjæl er jeg dit Eje.

1890.

258

FRA VÆRMLANDSK.

BREMSENS MØSSE.*

(F. A. Dahlgren.)

OG Bremsen han fôr til Marked engang,
der fik han den grønneste *Møsse*,
og saa fløj han hjem og summed og sang —
og hjemme han havde i *Tøsse*.

Men bedst som han fløj saa tænkte han brat:
„Nej har jeg nu faa't mig en *Møsse*,
saa skal jeg da komme som Ka'l for min Hat
og ej som et Fjols til *Tøsse*.“

Saa svang han sig op og red paa en Kalv.
„Hejhop!“ han svinged sin *Møsse*.

259

Han spored sin Kalv, saa Kalven den skjalv
og kiled afsted mod Tøsse.

Det gik som en Røg, det gik som en Dans,
„Hejsa!“ paa Vej til Tøsse,
og Kalven den rejste i Vejret sin Svans
og løb som skudt ud af en Bøsse.

Og da de nu kom til Gusted Kro,
hovsa! paa Vej til Tøsse,
tog Bremsen en Snaps saa god som to,
for Kalven monne han kysse.

Og da de saa kom til Aamelsstad,
hovsa! paa Vej til Tøsse,
stod dér Borgmester og Raad i Rad
og bukked for Bremsens Møsse.

Men Bremsen jog bort i rygende Trav
og letted end ej paa sin Møsse,
og Kalven afsted uden Bu eller Bav
med Halen højest imod Tøsse.

Og da de var kommen til Torpendam,
det Gjæstgiversted i Tøsse,
blev Bremsen atter iwont for en Dram
og vilde strax Kalven kysse.

Men Kalven han slog med Rumpen bagud:
„Se saa gaar det til i Tøsse!“
og Bremsen han fik en Klask paa sin Tud
saa ratsch! sa' hans grønne Møsse.

Og Bremsen han himled med „Ak“ og med „Av“,
i Grøften der laa hans Møsse,
og Oxer og Svin de danser paa hans Grav,
og saadan gjør hele Tøsse!

7/7 1904. *Noter.*

* Svensk Hovedtøj.

260

GRISEN.

(F. A. Dahlgren.)

OG Grisen sprang gryntende langs et Stakit,
Rof-øf; rof-øf, rof, øf, øf!
„Jeg kan ej andet tro, end det gi'r sig om lidt.“
Rof-øf, rof-øf; rof, øf, øf!

Og Grisen stak Trynen ind under en Slaa.
„Det var dog rart at vide, om Krogen sidder paa.“

Og Grisen hug Skallen mod Ledet og peb:
„Nej dette her gaar langt over Svine-Begreb!“

Saa løb den imod Stolpen med hele sin Skrot:
„Nej Fanden staar i Sylten, det gjorde inte godt!“

Saa slog han til den anden Ledstolpe saa hvast:
„Aa bav da, aa bav da, for slige Trynekast!“

Saa gned han sig mod Lægten og tiggede om Vej:
„Lad Svinebæster trygle, men ikke længer jeg!“

Saa stak han af i Lunt imod Stien saa fort.
„Et Hul maa li' godt findes, om end det holder haardt.“

Og Grisen han vrødte fra tolv og til ét:
„Nej varer dette længe, jagu' saa bli'r jeg svedt!“

Og Grisen han rendte fra et og til to:
„Pyh, dette koster Flæsk, men jeg gi'r mig ingen Ro.“

Og Grisen galoperer fra to og til tre.
„Det Hul var højst aparte, som jeg aldrig skal se!“

Der rendte han — og rendte sine Kløver itu.
Rof-øf, rof-øf; rof, øf, øf.
Ja jeg tør næsten sværge, han render der endnu:
„Rof-øf, rof-øf; rof, øf, øf!“

7/7 1904. *Noter.*

261

KJÆRESTE-HANDEL.

(F. A. Dahlgren.)

OG Stine paa Bjærg havde Kjæresten Palle
filo filobo filibombombom,
men Line fra Sverr'g satte *ham* over alle,
filo filibo filibom.

„Ja, Stine,“ sa' Line, „ifald jeg maa faa ham,
saa skal jeg skam byde dig ordentlig paa ham.“

„Saa tag ham,“ sa' Stine, „ifald du betaler
for hele Fyren ti smaa Rigsdaler.“

„Nej jøsses,“ sa' Line, „hvor Folk kan vær' gale!
hvem saa du for Kjærester saadan betale?“

„Jeg ved ikke Prisen saa lige pr. Stykke,
men giv saa det halve — og dermed til Lykke!“

„Jotak,“ sagde Line, „fem Daler paa Tælling!
den Ka'l skal nok ikke være en Skrælling.“

„Det var da som Pokker til Prutten,“ sa' Stine,
„tilsidst vil du *under* Rigsdal'ren mig pine.“

„Ja Penge, Gud naade os, sparsomme falde,
jeg gi'r dig mit Kammerdugs-Forklæd' for Palle.“

„Lad gaa,“ sagde Stine, „skjønt næppe jeg skuld'et;
det Forklæde der er jo gnavet og hullet.“

Men Stine hun grined, mens Hjemmet hun naaet,
„den Kjærest' kund' Fjolset helt gratis ha' faaet.

For Palle . . . Ja var der ett anne Raa' med ham,
filo filobo filibombombom,
saa gav *jeg* et Forklæd' for at bli' aa med ham!“
filo filibo filibom.

1904. *Noter.*

262

STINES PARASOL.

(F. A. Dahlgren.)

OG Stine og Mads drog til Byen paa Stand,
og jomfru blev Stine, og Kusk det blev han,
en Part af hans Hjærte hun havde i Vold;
saa gav han sin Stine en Solparasol.

Nu længtes hun efter sin Frisøndagstur,
da Arbejd og Pligt kunde faa sig en Lur;
saa skulde Stockholm i hver eneste Fold
se hende gaa rundt med sin Solparasol.

Og Søndag paa Søndag kom stadig paany,
men Solen den holdt sig drilagtig bag Sky,
og Stine hun syntes den Glæde var gold
at traske i Graavejr med Solparasol.

Hun klaged' til Mads: „Nej om jeg det forstaar,
hvad Pokker der dog gaar af Solen iaar.
Den lister bag Skyen, den drilvorne Trold,
saasnart jeg gaar ud med min Solparasol!“

Men Mads, der just ej var tabt bag af en Vogn,
han svared': „Du skinner saa mageløs bovn,
at blot du gaar over en Plads eller Vold,
maa *Solen* ta' Tilflugt til Solparasol.“

1904. *Noter.*

263

FRA SVENSK.

DIN TJENENDE BRODER.

(Carl Snoilsky.)

PAA Farten frem gennem Livet
du rejser saa trygt og kjækt;
paa hver en Station — det er givet —
dit Bord staar duget og dækt;
du gjæster de skjønneste Egne,
og trættes du, se, allevegne
du finder en dunvarm Seng.
Sov sødt! — din *tjenende Broder*
han vaager ved Klokkens Streng.

Hvem er han, den gjæve? I Mindet
hans Træk ej ætsed sig ind;
hans Haand, saa barket i Skindet,
vist aldrig rørte ved din.
Som Lampe-Aanden alene
usynlig han ønsker at tjene,
som *Nytte* han kun blev set,
— et flerho'det mystisk Væsen
i Stimlen om din Karet.

Kaminen, der blusser fornøjet,
det Hus, du kalder for dit,
din Jakke og Kravetøjet,
der lyser fornemt og hvidt,
en Gade fejet og pudset,
saa ikke din Fod bliver smudset,
det friske Brød, du dig skjær' —
alt skyldes din tjenende Broder,
som er i sit Værk dig nær.

Han skoldes af Dampens Strømme,
han holder om Skibets Ror,
mens du i smilende Drømme
omfarer den rullende Jord.
Og om fortryllet du vanker
blandt Skjaldes Kolonner af Tanker,
blandt Vellyst for Evighed —
det var din tjenende Broder,
som fæsted de Tanker ned.

Saa vandrer han tungt den Bane,
som Skjæbnen — ej han — har valgt.
Alt gaar som af gammel Vane.
Hvad andet? Jeg har vel betalt,
det er, hvad du tænker og mener;
men tænk om den Aand, der *nu* tjener,
en Dag forandrede Form
og blev forbitret, for færd'lig —
et Hav af Ho'der i Storm!

Se da i hin Hjælper, den gjæve,
Personen, din Lige, din Ven!
Tryk *selve* den barkedede Næve,
ej bare en Skilling i den!
Sørg for, han sig frit kan forvandle
til en, der kan tænke og handle,
og se ham i Øjnene klart,
og hils paa en Fælle, en Broder;
men husk: Hvad du gjør, gjør snart!

264

AFRODITE OG „SLIBEREN“.

I KUNSTSALEN.

(Carl Snoilsky.)

I Kunstens høje Skjønhestempel
 en Magt bestandig drager mig
 til dig, du høje Afrodite,
 du mørke „Sliber“ hist — til dig.

Hvordan det Naboskab blev stiftet
 imellem jer, jeg fatter ej, —
 du underfagre Skjønheidsdronning,
 du tunge, ludende Plebej’.

Som Formens Ynde og dens Plumshed
 faar Fællesbo i Kunstens Sal,
 saa ses i Livet alle Vegne
 ved Skjønheids Side: Nød og Kval.

Alt hvad der klinger disharmonisk,
 har ej til *hendes* Øre Bud;
 det fæles Aasyn bringer Frysning
 i hendes Alabasterhud.

Den Jord, som stræber, kjæmper, lider,
 den standser ved den haardes Fod,
 som imod hendes eget Cypem,
 hver Bølge tæmmes i sit Mod.

Ej for at prøve Støvets Kampe
 steg hun en Gang af Bølgens Elv;
 én Lov hun bare kjendte: *Skjønhed*,
 ét Maal for Livet kun: *sig selv!*

Hun er kun til for disse „Nogle“,
 der ikke kjender Glædens Brist,
 der stryger bort hver Savnets Rynke,
 og marmormejslet staar til sidst.

En Afgrund derfor skiller hende
 fra Trællen der, som bøjet staar,
 beskjæftiget med Knivens Slibning
 nu uafbrudt i tusind Aar.

Som *hun* steg frem af Perleskummet,
 saa spired *han* af Jorden op,
 af Sved og Blod igjennemsyret,
 dens Muld har født hans Jættekrop.

Se disse plumpe Muskler, Sener,
 der vrider sig som Orm i Orm;
 se denne Haand, som Slidet fjerned
 fra Skjønhestypens ædle Form.

I Luften ligger som en Maning
 af halve Tanker, brudte Ord;
 saa rejs dig, du af Aaget tyng’de,
 du staar jo paa din egen Jord!

Hver vildskabt Kraft i Verdensaltet
 gaar fristende mod Jætten frem:
 „Følg os! Slaa løs!“ de larmer mod ham.
 Ve Jorden, om *han* lystred dem!

Er al Forsoning for de tvende
 da ørkesløs at tænke paa?
 Skal hun, den stolte, ingen Sinde
 medlidende til Jætten gaa?

Skal alt det Skjønne, fjernt fra Folket,
 sig vi’ et goldt og selvisk Liv?
 Skal han, som knæler der i Støvet,

en Dag bli' færdig med sin Kniv!

Stig ned, du Kunstens Afrodite,
fra Marmorplintens Pjederal!
Lad Stenen smelte om et Hjærte,
der røres ved sin Næstes Kval!

Bøj dig i Ømhed mod din Broder,
og løs hans Skjæbnes haarde Baand!
Tør Sveden af hans mørke Pande,
og vrist ham Dolken af hans Haand.

Maj 1901. *Noter.*

AVISDRENGEN.

(Carl Snoilsky.)

FØR nogen faar Skoene paa sig,
gaar han igjennem vor Stad.
Kling, kling! siger Klokken; han lægger
sit fugtige Morgenblad.

Og gnidende Søvn af Øjet
i nysgjerrig Velbehag
udstrækker du Haanden efter,
hvad Verden siger i Dag.

Det er som af Spalterne steg der
et Brus, et surrende Fløjt
fra Lunger, der stønnende spørger:
Hvad har *du* gjort? Ej en Døjt.

Den lille Nyhedsombærer
— om nok saa ringe — han véd,
at Solen forlængst er paa Himlen,
og Livet er Virksomhed.

Med Øjne varme og klare
han iler fra Port til Port
og vækker op og ydmyger
enhver, som intet har gjort.

Kan hænde en anden og større
en Dag erobrer hans Kald,
saa Tiden og ikke Avisen
forkynder et strengt: *Du skal!*

Du lille Pog med Avisen,
en Jætte skubber dig væk;
o, var saa klare *hans* Øjne,
saa milde som dine *hans* Træk!

April 1901. *Noter.*

DER LEGES SOLDAT.

(Carl Snoilsky.)

TROMMEN gaar — Soldaterne marcherer,
fremad March, til Hornets skingre Klang.
— Paa en Plet i Parken exercerer
Byens Smaa i Trop og Gaasegang.

Fattigskolens Børn engang om Aaret
bydes hid, hvor der staar Mad parat;
om den Lærer, man har Flokken kaaret,
samles de, saa leges der Soldat!

Men min Tanke gaar til andre Fester:
Hellas' viltre Knøses Vaabenfærd,
marmormejslet af en Oldtidsmester,
Amoriners Leg med Skjold og Sværd.

Hvem tør her en Sammenligning vove:
Hellas Ungdom — Børn fra Gydens Hjem!
Det er ej i Kraft af Fattiglove,
en behjælmet Amarin staar frem.

Blege Børn! Fra Timen I blev baaret,
noget fattes jer; — der spørges: Hvad?
Ak, for Livet selve Grundvilkaaret,
det at være rigtig mæt og glad.

Uvelkomne alt fra Fødselsstunden
hos Forældre, i en brødløs Vraa
har dem Søvnne ofte sultne funden
paa en lyssky Rønnes mugne Straa.

Fra et Hul, hvor Mur mod Mur sig kliner,
droges de kun frem til Slæb og Tramp;
blandt Fabrikkens buldrende Maskiner
Glædens Urt staar graa af Kulrøgdsdamp.

Stakkels Smaa, mod hvem Kloakken fræser!
Mørkets Øgler yngler i dens Skarn;
eddertunget Difteritis hvæser
hæst mod Fattiggydens blege Barn.

Men de hænger sejgt og fast ved Livet;
stundom gi'r det jo en Glædesdag;
og just nu blev saa Parolen givet
til at gaa i Takt til Trommeslag.

Skolen har dem punktlig ladet lære,
at de lever i en mægtig Stat,
stor og lysende ved Kriger-Ære —
hvor den mindste Purk er født Soldat.

Tugtemestre flinkt om *Pligter* tale,
men hvad Pligtens Bud dets Løftning gav:
det forskjønnende og ideale —
ved nok Fattigskolen lidet af.

Hvilke Minder har de Børn i Eje?
Ingen. Kun en Barndom glædestom;
Kunstens Verden, Digtets Blomsterveje
er for dem en stænget Helligdom.

— Trommen gaar! En Tvist ved Verdens Ende,
hvorom Fattigfolk ej ved et Kvæk;
Krigen slippes løs med al Elende,
og der stikkes, skydes, myrdes væk!

Men de spænder Ranslens Skulderremmer,
ta'r mod Mordmaskinen ond og lang,
snart bestrøs med sønderslidte Lemmer
Ærens Mark ved Plevna og Sedan.

Metrailleus-Medusen hundredøjet
sprøjter Død og Saar af alle Rør;
Generalerne gaar glad i Tøjet,
og hvorfor? Det ved *de* nu som før.

Ved, at deres eget de bevare,
naar de røve andre Heldets Vægt,
ved, at her forhale de en Fare,
som kanske skal knuse næste Slægt.

Maalet ser de bagom Kampens Bølger
lig en smykket, oplyst Søjlerad;
men den dunkle Hob, der hine følger,
mejes ned — og spørger ej for hvad.

1901. *Noter.*

269

270

FATTIG-SVENDS KLAGE.

(Per Weiland.)

HVAD nytter det at leve for *mig*? Har *du* et Svar?
Jeg véd det ikke selv, hvad det skal nytte.
Om jeg det bare vidste, jeg gav alt hvad jeg har —
skjønt hvad har jeg! En Rollingflok, en Hytte,
en Kvinde og en Køje, en Stol, et Bord, en Kat,
men er *den* ikkun mager, du faar den aldrig fat,
for det er Helvedes, hvor den kan springe.

„Hvad nytter det at leve for mig?“ jeg spurgte her
vor Præst; han remsed op af Kirkens Lære
og snakked vidt og bredt om, hvor glad enhver især
ved sin betroede Lod og Del bør være.
Jo, han kan sagtens snakke; hans Lod og Del er stor;
men hvis han skulde bytte med mig, jeg næsten tror,
han jamred sig som jeg, om ikke værre.

Hvad nytter det at leve, naar Livet det er Slid
fra Sol staar op til atter den forsvinder;
jo, det er let at sige, at „Livet er en Strid“;
hvem ved det dog, som hine Mænd og Kvinder,
der slider ondt og bittert, hver Dag der gaar paa Sky,
og dog ved Aftentide gaar lige arm til By
— hvad nytter det vel slige Folk at leve!

Naar blot jeg kunde tjene endda til dagligt Brød,
hvad der skal til for mig og dem derhjemme,
saa var det til at leve, saa led man ingen Nød;
men nu — aanej, jeg kan da aldrig glemme,
hvor det var smaat i Vinter; vi ejed knapt et Bid.
Jo, det er tungt, naar ikke man ved sit sure Slid
kan tjene til lidt Sild og lidt Kartoffler.

Ja fik vi no' at sige, der blev vel anden Skik,
men her de *Store* vogter nidsk og nøje:
„De pengeløse Stodre, skal de til Politik!
Har vi med Pakket ej haft nok at døje!“
Men gaves ikke Pakket, hvem skulde slide saa?
Hvor gik det med de *Store*, om der var ingen *Smaa*?
Men som det er: hvad nytter det at leve!

Januar 1905. *Noter.*

271

INDSIDDEREN.

(Karl-Erik Forsslund.)

SAA du siger, jeg skal gaa!
du ta'r Huset fra mig! Naa!
Og fordi *jeg* ene mukked,
naar de andre bukked!

Jeg har villet egen Nød!
— Ved du, hvem der skaffed Brød
til dig selv og dine Gjæster
ved de vilde Fester?

Jeg har slidt ved Plejl og Plov,
gjødnet Brak og ryddet Skov,
jeg har Dagens Byrde baaret,
Sæden saa't og skaaret.

Jeg har forket dine Læs,
lagt dit Hø i høje Hæs,
først ved sidste Glimt af Dagen
slap min Haand fra Knagen.

Jeg har Korn til Kværnen kjørt,
og fra Møllen Melet ført;
de har knust min ene Lunge
dine Sække tunge!

272

Veddet til din blanke Ovn
har jeg fældet hist i Skov'n.
Tænker *du*, naar Ruden dugger,
paa din Brændehugger?

Mel, som burde være mit,
Brød, som burde skjænkes frit,
dyrt hos dig jeg maatte købe.
Og nu kan jeg løbe!

Hvorfor? Jo, thi jeg har sagt,
at din Velstand som din Magt
— ædt af Trøsk og syg i Roden —
dingler alt paa Foden.

Men Farvel! Jeg har sagt nok.
Driv dit Spand, og sving din Stok,
mens en Lus i Smiger-Bytte
faar min gamle Hytte.

Oktbr. 1908. *Noter.*

BILLEDHUGGEREN.

(Karl-Erik Forsslund.)

TRÆD ud, træd ud, du Stenens Sjæl,
snehvid og ren og skjønændet!
Jeg aner din Ynde, jeg ser dig saa vel
og lukker Øjnene blændet.

Der i dit Bur af raa Porfyr
du drømte fra evige Tider.
Men Stenen blev Blomst og Blomsten Dyr,
og Dyret blev Mand omsider.

Og Velklang steg af Larm og Gys,
bebo'de Verdner af Kaos.
Træd ud og funkl i Dagens Lys
som Gudestøtten i Naos!

Bliv Menneske, bliv en Kvinde myg,
bliv Mand med mægtige Lemmer!
Se, Menneskeheden er brudt og syg
og snørt i Lænker og Remmer.

Her stavrer sulten Fattigdom;
afpillet dens Rygrad luder;
en Pose af Skind, indtørret og tom,
et formløst Skræmsel af Knuder.

Her svingler en Rig i sin Drukkenskab,
en buldrende Tønde paa Foden,
en svullen Klump Kjød, en Bug og et Gab,
en Byld som ret snart bliver moden.

Og oppustet Bug og skrumpent Skind
og alle Fælhedens Faser
de dølger sig skamfuld, de svøbes ind
i dølgende Slør og Laser.

Den Riges Last skal faa sin Bekomst,
og Fattigdommen forsvinde.
Du hvide Sten, slaa ud i Blomst,
bliv Mand, bliv skjønlemmet Kvinde!

Hver Lyde lav, hver Svaghed bleg
fordømte er til at falde
i Livskampens vaarlige Terningleg,
hvor alle brydes med alle.

Engang din Trængsel er længst forbi,
du Drøm om Skjønhed og Styrke.
I hellig Nøgenhed, ren og fri
som Gud skal Manden dig dyrke.

Ved hver en Vej, — fra Eng og Park,
du skal mod Vandreren nikke,
i Skolen, i Hjemmet, i Skov og Mark
du møder de Unges Blikke.

274

I Kamrets Ro, hvor Mandens Glød
dybt Hustruens Kjærlighed nyder,
der skal du staa, saa i hendes Skjød
din Skjønhedsform han gyder.

Og se, en rankfødt Helteslægt
skal lege ved Jordens Sider —
harmonisk og smidig, med Saarene lægt
mod nye Sejre den skrider.

O du min Drøm, du Stenens Sjæl,
som endnu i Mørket strømmer,
jeg aner din Form fra Isse til Hæl,
hvor dybt i Bjærget du drømmer.

Med lukte Øjne tyst du staar
og mod mig Armene rækker.
Min Mejsel hugger, min Hammer slaar,
i Sang jeg af Søvnens dig vækker.

Marts 1908. *Noter.*

JENS JENSEN OG PÆ' KRÆNSEN.

(Gustav Frøding.)

JENS Jensen ejer Nakkeby
Pæ' Krænsen ejer Bakkely
i Sognet Vester-Ved.
Jens Jensen,
Pæ' Krænsen
de holder aldrig Fred.

Stod Havren godt i Nakkeby,
saa slog den fejl i Bakkely.
Da blev Pæ' Krænsen vred,
da bandte grimt Pæ' Krænsen,
da hven og gren Jens Jensen
sig Munden halvt af Led.

275

Var Kløv'ren grøn i Bakkely,
saa var den graa i Nakkeby,
der stod kun Tidsler dér;
da hven og gren Pæ' Krænsen,
da truede Jens Jensen
med Næven hen ad Per.

Gik alting galt i Nakkeby,
strax blev der Fest i Bakkely,
saa Jublen steg mod Loft.
Var mørk i Sind Pæ' Krænsen,
som Solen lo Jens Jensen,
og Fjolen klang i Toft.

De stredes og processede,
om Freden Provsten messede,
det var som Vand paa Gjæs;
thi vandt engang Jens Jensen,
begyndte strax Pæ' Krænsen
en splinterny Proces.

Jo mere de bedagedes,
des mer der stævntes, klagedes
i Rettens vilde Dans.
Var Dommen for Pæ' Krænsen,
strax bejlede Jens Jensen
til højere Instans.

Saa skjændtes de, saa skraalte de,
saa multe de, saa maalte de

hinanden Skjæppen fuld.
Processen brød Jens Jensen,
og Brændevin Pæ Krænsen,
saa begge gik omkuld.

Og ingen af dem minkede,
da de mod Graven hinkede
og puttedes i Jord.
„Lad Fanden ta' Jens Jensen!“
„Lad Pokker faa Pæ' Krænsen!“
var deres sidste Ord.

„Rebelsk som Jens i Nakkeby,“
og „drilsk som Per i Bakkely,“
er Sagn i Vester-Ved.
Jens Jensen,
Pæ' Krænsen —
de to holdt aldrig Fred.

1908. *Noter.*

276

DAARSKABENS TALE.

(Gustav Frøding.)

I vide det, Brødre og Venner,
min Manddom har lært mig at vrage
den Jord, hvor min Ungdom slog Rødder,
og satte sit første Vaarbrudsblad.
Dog stadig mit Hjærte kjender
en Lyst ved at skue tilbage
til Stunden, jeg sad ved Gamaliels Fødder
ungdommelig grebet og ak, saa glad.

Jeg talede barnligt, jeg var jo et Barn,
skjønt Lærdommens Kløgt var mig givet,
mit Hjærte hang fast i det Gøglets Garn
der spindes om Ungdomslivet.
Og gav mig Gamaliel en Visdoms-Skrift,
og bredte jeg den som for ivrig at læse,
jeg ridsede af med min arge Stift
i Randen af Rullen Gamaliels lange Næse.

Og lønlig om Kvæld, naar Gamaliel bad,
— jeg vil ikke meget min Visdom prise —
ved Gamaliels Datters Fødder jeg sad
og læste med hende i Fædrenes Højsangs-Vise.
Hvad siger jeg! Taler jeg Ufornuft,
tilgiv mig det da, lad Ordene fare
og hold det blot alt for Vind og Luft
og tag jer for Daarskabens Ord i Vare!“

Ja, saa har jeg tænkt mig Apostlens Ord
en Kvæld ved den gjæstfri Gajus' Bord.
Men har han ej saa kunnet udtale sig,
fald du, o Daarskab, da over mig!

1908. *Noter.*

277

MASKINEN I ULAVE.

(Gustav Frøding.)

VOR Vilje den er Centrum,
vor Lyst Pereferi'n.
„Gaa rundtom, gaa rundtom
din Axe, Turbin“.

Og Viljen vil sig muntre
og siger: „Kjære Lyst, du,
kom, vi skal drikke Vin!
Gaa rundt om, gaa tront om
dit Centrum, Turbin“.

Først vil ej Lysten drikke,
men siger: „Altfor fin
for eders ringe Tjener
er jer fornemme Vin!“
Men Viljen raaber: „Rundtom,
her rundtom, Turbin’!“

Helt ofte siden Viljen
og Lysten solded sammen,
drak Dusskaal i Vin
og smurte Maskinen
med Olie fra Rhin.
„Bror Centrum, Bror Rundtom,
Bror Axe, Bror Turbin’!“

Og snart begyndte Lysten
at føle sig som Centrum
og raabe: „Hop, hej, lystelig,
gaa rundtom, dit Svin!“

Naar Viljen sagde: „Lyst, du,
nu stop, ej mere Vin!“
da hikked Lysten: „Vilje, du,
hold Kjæft, jeg er Centrum,
og du Pereferi’n!
Gaa, Centrum, du Rundtom,
du Rundtom, du Trontum,
du Centrum, Turbin’!“

Mod Taget sprang Værket
med splintrende Hvin!

April 1908. *Noter.*

278

FREDLØS.

(Gustav Frøding.)

JEG drømmer, at jeg drager som vandrende Mand
forbi hele Verden,
ser Menneskers Færden
og Huse langs Vejenes Rand,
men har hverken Hjem eller Land.

Min Kind er saa stubbet, saa blaa og forfrosset
og Buxerne flosset’;
de slsker og slasker, de regnblødte Klæ’r;
Mustachen saa stift som en Skobørste hænger,
af Støvlen sig krænger
to vaade, smudsige Tæ’r.

Ved Gjærder jeg hviler, i Gaarde jeg tigger,
i Lader jeg ligger,
hvor Lejet mig kosted kun Tak;
for Mønten, jeg fik, jeg i Kroerne drikker
mig fuld, saa jeg nikker
i Søvn paa den Plet, hvor jeg drak.

Og Stemmen er rusten,
og dyster og brusten
af Brænd’vin og Hoste og Had;
jeg gjør den saa spag, naar jeg klynker og hælder
med Øret saa fromt, hvor paa Trappen det gjælder
at tiggé en Skilling til Mad.

Jeg strejfer, jeg vandrer, hvor ingen jeg kjender,
jeg har ingen Venner,
de gi’r, som de gav til en Hund,
og intet er mit uden Kjæppen og Posen
og Dirken til Laasen
og Flasken med lidt paa sin Bund.

Og gaar jeg forbi, hvor et Bryllup begyndtes,
og Portene pyntes
med Slynger af Birk og Syrén,

279

og Pigernes Latter fra Lønlunden glammer,
mens under dens Stammer
mod Kvæld dækkes Borde af Sten, —

jeg tænker i Drømme: En Gaard og en Kvinde,
som villig vil spinde
og koge lidt varmt til ens fattige Skrog,
en Dyne, en Seng, hvor en Stymper kan ligge
og fri's for at tigge
hvert Bid, som en ellers ved Døren tog.

Det kan en vel ønske, men Fanden annamme!
det gjør vel det samme,
en fødes og ødes — hvad mer?
Til Gaard hører Kusken og Mopsen og Missen,
men Bossen og Bissen
i Grøften fik redt sig Kvarter.

Og ondt stikker Blikkenes Hadskhed fra Lunden,
og stygt bjæffer Hunden
i Porten, hvor træet jeg i Drømmen staar;
jeg vender mig langsomt mod Vejen derude
og ønsker jeg sad nu bag Rasphusets Rude
som fordum og pillede Blaar.

Febr. 1908. *Noter.*

280

NOTER.

[1]

- S. 3. „Sang fra Gruben“. Tr. i „Vestjyll. Soc.-Dem.“ Julenummer 24. Decbr. 1908.
- S. 4. „Til en rejsende Brud“. Frk. Helga Axelsen, Datter af Højskoleforst. Axel Axelsen, Jebjærg; rejste til Sydamerika. Tr. i „Skive Folkeblad“. 26. Oktbr. 1908.
- S. 4. Til „Peter Nansen“. Sendt fra *Jenle* til Nansens 25 Aars Forfatterjubilæum 26. Oktbr. 1908.
- S. 11. „Til en Plovkammerat“. En Bondesøn fra mit Nabolag. Hans Navn vil jeg fortie, da han paa det sidste har vist sig at være en ualmindelig skidt Knægt.
- S. 11. „Viggo Hørup“. Skrevet til Afsløringen af Willumsens Hørup-Statue (Kongens Have) Søndag 22. Novbr. 1908. Tr. i „Pol.“ samme Dag.
- S. 13. „Dorres Sang“. Den første Halvpart efter en gammel Folkeviser blandt Almuen. Se „*Ulvens Søn*“ (1909), S. 15.
- S. 14. „Limfjorden“. Tr. i „Skive Folkeblads“ og „Aarhus Amtstidendes“ Julenumre 24. Decbr. 1908.
- S. 16. „Svalen“. Tr. i Fugleværneforeningen *Svalens* Aarsberetning 1908 S. 2. Nogle Aar sad jeg i denne Forenings Bestyrelse.
- S. 17. „Der so tow Kragger“. Tr. i „*Klods-Hans*“ literære Tillæg 14. Febr. 1909 S. 317. Se ogsaa Nr. forud.
- S. 20. „H. F. Feilberg“. Tr. i „*Højskolebladet*“ 15. Jan. 1909 i Anledning af Feilbergs 50 Aars Forfatterjubilæum.
- S. 21—24. „Ved Engsøen“, „Ringene“, „En lystig Sang“ og „Bonden og Skrædderen“ trykt i „*Tilskueren*“, August 1909, S. 173—78. „En lystig Sang“ er en fri Omdigtning af *Robert Gilfillans* „A canty sang“. Se *Peter Ross: The Songs of Scotland*. 3. Udg. 1893, S. 433. [2]
- S. 24. „Autografsamler“. Meyer, en Forvalter paa Nørgaard, havde længe overhængt mig for at opnaa en Autograf til en af sine Bekjendte.
- S. 25—26. „An Væver“ og „Trines Ko“; i begge Digte er der tænkt paa en ensom gammel Kvinde, *An Fisker*, hvis Hus ligger i Randen af Jebjærg Mose. Sml. Se I. 85 *Noter*.
- „Trines Ko“ trykt i „Skive Folkebl.“ Julenummer 23. Decbr. 1909.
- S. 30. „Foraarstegn“. Tr. i „Politiken“ 25. Marts 1910.
- S. 30. „Paa kjære Grave“. Udkast til de Linjer, der kom til at staa paa den Mindesten, der 1910 rejstes paa mine Forældres Grav paa Fly Kirkegaard. Nr. 1 blev foretrukket.
- S. 34. „Ved Bjørnsøns Dødsleje“. Trykt i „Politiken“ 4. Febr. 1910 ved Efterretningen om Bj. Bj.' haabløse Dødskamp; han udaandede i Paris 26. April 1910.
- S. 44. „Søndag i Morgen“. Tr. i „Politiken“ 20. Juni 1910.
- S. 51. „Den døde Lærke“. Trykt i „Svalens“ Aarsberetning 1909 og samtidig i „Skive Folkeblad“ 12. Marts 1910.
- S. 53. „Dr. S. Rambusch“. Sunget ved et Afskedsgilde i Skive 30. April 1910. Kort efter trykt i „*Aalb. Stiftstid.*“; 21. Maj 1910 trykt i „Skive Folkeblad“. S. Rambusch, som er født 1861, var Distriktslæge i Sjørup (Vroue Sogn, Viborg Amt) fra 1889—1910, derpaa Amtslæge i Aalborg indtil 1918. I hans Hjem i Sjørup har jeg skrevet det meste af *Fri Felt* og *Rugens Sange* foruden flere af mine Fortællinger.

- S. 54. „**Militarismen**“. Tr. i „Politiken“ 16. Juli 1911. Skrevet 1910 under en Enquête om vort Forsvar.
- S. 56. „**Da æ Bjærmand kam**“. Daugbjerg Daas med Hønemose ved sin Fod; Daabjærg Graw = Daugbjerg Kalkgrave; Per Smed (Sml. S. 61), Jens Bruus (Sml. S. 114), Kræn Haabro, kjendte Originaler; *Chr. Hagebro* (eller *Rosgaard*) i mange Aar Ejer af *Hagebro Kro* ved Karup Aa.
- S. 60. „**Til Sallings Husmænd**“. Sunget ved Jenlefesten 10. Juli 1910.
- S. 64. „**Høstmarch**“. Se: „*Naar Bønder elsker*“ S. 8.
- S. 64. „**En Julegjæst**“. Tr. i det dansk-amerikanske „*Nordlysets*“ Julenummer 22. Decbr. 1910, sml. „Pol.“ 6. Jan. 1911.
- S. 66. „**Juleaften**“. Tr. i „*Roskilde Tidende*“ og den øvrige radikale Presses Julenummer 1910. Sml. Hagemanns Kollegiums Aarskrift 1911, S. 6.
- S. 67. „**Juleneg**“. Tr. i „Pol.“ kolorerede *Søndags-Tillæg* 25. Decbr. 1910. [3]
- S. 70. „**Piger paa Engen**“. Tr. i „*Jydsk Maanedsskrift*“, Maj 1911, S. 264. Sml. „*Naar Bønder elsker*“ (1911), S. 79.
- S. 71. „**Nytaar**“. Tr. i Almanakken „*Danmark*“ 1912, S. 3.
- S. 71. „**Kræn Dejler**“. Tr. i „*Morskabsbladet*“ 24. Decbr. 1911.
- S. 73. „**H. F. Feilberg**“. I Anledning af hans 80aarige Fødselsdag 6. Aug. 1911. Tr. i „*Festskrift til H. F. Feilberg*“, 1911, S. 820. Sml. „*Hobro Avis*“ 5. Aug. 1911.
- S. 73. „**Ensom**“. Da min Huslæge *Clausen* og Hustru 1911 flyttede fra *Vihøj*, Grinderslev Sogn, til Sorø.
- S. 74. „**De Fattiges Jul**“. Skrevet til „Politikens“ „*De Hjemløses Jul*“. Tr. i „Pol.“ 25. Decbr. 1911.
- S. 74. „**Julehilsen til „Naverne“ i Zürich**“. Trykt i „Navernes“ Medlemsorgan „*Den farende Svend*“ (udgivet i Zürich), Julen 1911. Sml. „Pol.“ 21. Decbr. 1911.
- S. 76. „**Storken**“. Tr. i „*Svalens*“ Aarsberetning, 1911, S. 2.
- S. 77. „**Kaalfolk**“. Tr. i „*Skive Folkeblads*“ Julenummer, 1913, S. 11. Under Titlen *Fir' Fjandbo-Saang* udkom til Jul 1915 hos Bogtrykker *Niels P. Thomsen*, Holstebro, som *Manuskript* disse Dialektidgte: *Vrød-i-Vront og Mari Stont, En betle Haar, A glemmer æ aalle t mi Daw og Kaalfolk*. Oplaget var paa 100 Exemplarer, deraf 25 paa japansk Bøttepapir.
- S. 80. „**Ræbild-Kantate**“. Skrevet til den Fest, som Dansk-Amerikanerne 4. Aug. 1912 fejrede paa Ræbild Bakker ved Skjørping, efter at de der havde købt 140 Td. Land Hede til Fredning, den saakaldte „National-Park“. Aftenen forinden — 3. Aug. — toges Forskud paa Festen i Tivoli, hvor Kantaten med Komponisten *Carl Busch* som Dirigent blev sunget af Studentersangforeningens Kor. Tr. i „*Politikens*“ Kronik 4. Aug. 1912. Brugt som Indledning til „*Hedevandringer*“, 1915, S. 70.
- S. 84. „**En betle Haar**“. Tr. i „*Aalborg Venstrebl.*“ 19. Septbr. 1912. Sml. „*Svalens*“ Aarsberetn., 1912, S. 56.
- S. 85. „**Sang til Demokratiet**“. Skrevet til Jenlefesten 14. Juli 1912.
- S. 87. „**Svampejagt**“. Trykt i Maanedsskriftet „*Meddelelser fra Foreningen til Svampekundskabens Fremme*“, 2. Hæfte, 1912, S. 11.
- S. 88. „**Til en Møllerdatter**“. Frk. *Karen Touborg*, Kloster Mølle (Gudum), der tjente paa Jenle et halvt Aar som Husholderske.
- S. 88. „**Til Peter Sabro**“. Skrevet foran i „*Tidsbølger*“. Tr. efter Sabros ulykkelige Død paa Jærnbaneskinneerne ved Bramminge (Søndag 27. Juli 1913) i „*Aalborg Venstreblad*“ samme Dag. [4]
- S. 89. „**Zachæus**“. Tr. i „*Tilskueren*“, Jan. 1913, S. 1.
- S. 93. „**Vrød-i-Vront og Mari Stont**“. Tr. i „*Vestjyll. Soc.-Dem.*“ Julenummer 24. Decbr. 1913.
- S. 95. „**Børn fra Gyden**“. Skrevet til Børnehjælpsdagen, 1913. Solgt som Postkort med Musik af Arnold Nielsen Børnehjælpsdagen 14. Maj 1914. Tr. i „*Aalb. Venstrebl.*“ 15. Maj 1914.
- S. 96. „**Sædemand**“. Tr. i „*Landmands-Almanakken*“, 1914, S. 3.
- S. 98. „**Gammel Johannes hans Nøjesvis**“. Trykt som *Manuskript* hos Niels P. Thomsen, Holstebro, Julen 1916 i en Bibliofiludgave. Oplaget var 100 Exemplarer.
- Gammel Johannes* — d.e. *Johannes Villadsen* — levede i et lille Hus i Aakjær, som nærmeste Nabo til min Fødegård. Huset er nu forsvundet, og det er Johannes ogsaa med alle hans herlige „*Emper*“; han døde 1904 over 80 Aar gl.
- S. 102. „**Hans Kaarsberg**“, den kjendte Forfatter og Amtslæge i Sorø; sendt ham i Anledning af hans 60 Aars Fødselsdag. Tr. i „*Venstres Folkeblad*“ (Ringsted) 26. Jan. 1914.
- S. 103. „**Landarbejder-Sang**“. Skrevet til *Jenlefesten* 5. Juli 1914. Tr. i „*Arbejdernes Almanak*“, 1915, S. 17.
- S. 105. „**Lille Edith**“. En 6aarig Adoptivdatter af Læge *Kæmpegaard*, Skive, som under et Besøg paa Jenle 5. Aug. 1914 uden forudgaaende Sygdom faldt død om midt under sin Leg. Tr. i „*Skive Folkeblad*“ paa hendes Begravelsesdag 10. Aug. 1914.
- S. 106. „**Bryllup**“, Esper Andersens (nu Aalestrup, tidligere min Vært i Jebjærg), 24. Septbr. 1914. Tr. i „*Hobro Avis*“ 25. Septbr. 1914.
- S. 107. „**Sølvbryllup**“. Kr. Touborg-Jensens, Kloster Mølle, 11. Oktbr. 1914. Tr. i „*Skive Folkebl.*“ 12. Oktbr. s. A.
- S. 108. „**Ved Susaaen**“. Til en Ungdomsveninde Frk. *Kirstine Bransager*, nu Tandlæge Fru Timmermann, Sorø.
- S. 109. „**Godt Mod!**“ En Sølvbryllupslykønskning til Boelsmand *Hans Jespersen* og Hustru, Bostrup Thinghøj. Tr. i „*Skive Folkebl.*“ 12. Novbr. 1914.

- S. 109. „**Militaristen taler**“. Tr. i „*Pressens Magasin*“ 15. Oktbr. 1916, S. 10.
- S. 111. „**Salme**“. Se „Jens Langkniv“ (1915) S. 366.
- S. 112. „**Hilsen til Esbjerg**“, 20. Marts 1915 ved Socialdem. Forbunds 25 Aars Jubilæum. Tr. i „*Vestjyll. Soc.-Dem.*“ 22. Marts 1915. [5]
- S. 113. „**Niels Bransager**“, Redaktør af „Venstres Folkebl.“ i Ringsted; skrevet til hans Begravelse 6. April 1915. Sml. „Politiken“ 7. April s. A. Danner Indledningsdigtet til Mindebogen: *Niels Bransager: Artikler og Taler* (1916), udg. af *Aage Sachs* og *N. Timmermann*. — *Bransager* og jeg havde delt Lejlighed sammen i Kjbh. i flere Aar; han hørte til mine intimeste Venner. Han blev kun 42 Aar gammel.
- S. 114. „**Jens hans Hywlbør**“. *Jens Bruus* var en Original, som boede i et Hus paa *Koldkur* Hede; han døde i 90'erne. Trykt i „*Ringkjøbing Amts Avis*“ 9. Oktbr. 1916.
- S. 116. „**Sej mæ ska vi mej i Kri**“. Skrevet til Jenlefesten 1. Aug. 1915. Tr. i „*Politiken*“ 1. Aug. s. A. Lidt omarbejdet og sunget ved Indvielsen af Esbjerg Arbejderhøjskole 7. Jan. 1917.
- S. 117. „**Barn og Mor**“. Tr. i Julehæftet „*Deilig er Jordan*“, Kristiania, 1915, S. 40.
- S. 130. „**Jens Hvas**“. Landsdommer. Leved paa Kaas, der blev brændt af Skipper Klement. Leded Skatteoppebørslen i Viborg Stift under Frederik 1. Sluttede sig i Grevefejden til Skipperen og brød den Ed han havde svoret Christian 3. Dette fik farlige Følger; han og Skipperen skal have strakt Hals samme Dag paa Viborg Torv, 9. Septbr. 1536. Tr. i „*Dansk Jul*“, 1916; ogsaa i „*Skive Folkebl.*“ 1. Maj 1917.
- S. 139. „**Majnat**“. Tr. i „*Pol.*“ 7. Maj 1916.
- S. 139. „**Broen**“. Her er tænkt paa Broen, der ved Trevad Mejeri gaar over Karup Aa. Jeg mindes som et Æventyr, at den Bro byggedes engang i 80'erne.
- S. 141. „**Havren**“. Trykt i „*Pol.*“ 3. Septbr. 1916; ogsaa i det svenske Ugeblad „*Det nya Folket*“, Nr. 1 i Jan. 1917.
- S. 143. „**Paa Sallings Jord**“. Skrevet til en af vore Pigers Bryllup. Tr. i „*Skive Folkebl.*“ 17. Aug. 1916.
- S. 144. „**Povl med den tunge Skovl**“. Tr. i „*Tilskueren*“, Jan. 1917, S. 40. Ogsaa i „*Foraarsbogen*“ (Aschehoug), 1917, S. 7 og i det norske Julehæfte: „*Arbejdets Jul*“, S. 14—16.
- S. 151. „**Gylden Sol**“. Tr. i „*Pol.*“ 15. April 1917.
- S. 152. „**Humlebien**“. Tr. i „*Pol.*“ 25. Juli 1917.
- S. 153. „**Landsbysmeden**“. Tr. i „*Arbejdernes Almanak*“, 1918, S. 28.
- S. 154. „**Efteraar**“. Tr. i „*Politiken*“ 5. Novbr. 1916.
- S. 156. „**Fred!**“ Skrevet til Jenlefesten 8. Juli 1917; Tr. i „*Pol.*“ 8. Juli s. A.
- S. 157. „**Evald Tang Kristensen**“. Indledningsdigt til Jubilæumsværket „*Troldesagn og dunkel Tale*“. Festskrift paa Ev. T. Kr.' Halvtredsaarsdag som Folkemindesamler 31. Decbr. 1917. Ogsaa tr. i „*Pol.*“ 2. Decbr. 1917. [6]
- S. 158. „**Spurvene ved Helliggejst**“. Skrevet til Værket „*Det skønne København*“, 1917 (redigeret af Kai Friis Møller), S. 103. Ogsaa trykt i „*Pol.*“ 5. Decbr. 1917.
- S. 160. „**En Landsby døbes**“. En Snes Ejendomme — deriblandt *Jenle* — udstykkede fra Herregaarden Nørgaard siden 1906, laa sydligst i Grinderslev Sogn uden anden Betegnelse end „dem derude paa Nørgaards Mark“. Paa mit Forslag har Beboerne nu godkjendt Navnet *Nørrevejle*, et Navn, hvormed *Astrup Vig* betegnes i et Dokument fra 1546. Ved „revnet Kloster-Klokke“ sigtes til Grinderslev Kloster, der ligger en god Fjerdingvej mod Nordvest. Tr. i „*Skive Folkebl.*“ 31. Maj 1918.
- S. 161. „**Historiens Sang**“. Skrevet til *Historisk Samfunds* Møde i Skive 5. Juni 1917. Tr. i „*Skive Folkebl.*“ 6. Juni 1917. Se ogsaa Omslaget af *Vejle Amts Aarbøger* 1. Halvbind 1917 og talrige andre Steder.

NOTER TIL OVERSÆTTELSERNE.

- S. 165. Min første Kundskab om Rob. Burns gaar tilbage til Læsning af Th. Carlyle (1889—90). I Midten af 90'erne lærte jeg mig selv Skotsk; i 1897—98 begyndte jeg at oversætte ham. — „**Burns om sig selv**“. Han fødtes i *Alloway* i Vestskotland (som i gammel Tid hed *Kyle*) 25. Januar 1759 († 1796). Hans Far *William Burns* var en fattig Farmer, hvad ogsaa Sønnen blev.
- S. 171. „**Hellig Wolles Bøn**“, handler om en skotsk Tartuffe *William Fisher*, der (1785) fik rejst Kirkens Tiltale mod Burns' Ven *Gawn Hamilton*; Processen holdtes i *Byen Air*; Hamiltons Forsvarer var *Robert Aiken*; Modpartiets Fører var Fishers Ven Præsten *Auld*. Fisher tabte Sagen mod Hamilton, og Burns fjøede Spot til Skade med sit Digt, der gik ud over hele Skotland.
- Af de her oversatte Burnsdigte har tidligere været trykte: „**Trods alt det**“ i „*Vestjyllands Soc. Dem.*“ 23. Marts 1901. „**Født til Graad**“ i „*Vestj. Soc. Dem.*“ 2. Febr. 1900 (i Anledning af at jeg i *Esbjerg* holdt tre Foredrag om Burns). „**Hellig Wolles Bøn**“ i *Det ny Aarhundrede*, Aug. 1908, S. 799. „**Der boed en Bonde**“, tr. i *Morskabsbogen* (L. C. Nielsen), 1902, S. 7 (under Titlen *Rappenskralden*). — „**Findlay**“. Tr. i *Verdensspejlet* 16. Oktbr. 1904. „**Jenny i Rugen**“. Tr. i *Verdensspejlet* 7. Decbr. 1902, S. 278. „**John Anderson**“. Tr. i „*Vestjyll. Soc. Dem.*“ (Julenummer) under Titlen: *De Gamle*, 22. Decbr. 1907. — „**En Skrædder i Sengen**“. Tr. i *Aftenbladets Lystige Historier* (Axel Wessel), 1903, S. 39. [7]
- S. 199. *Oliver Goldsmith*, f. 1725 † 1774. „**Den nedlagte Landsby**“ er kun et lille Stykke af Goldsmiths store Digt „*The deserted village*“, oversat paa Opfordring af min Ven Kontorchef *Henrik Pedersen* til Brug for en Afhandling. Se *Nationaløkonomisk Tidsskrift* 1909, S. 460.
- S. 199. *Percy B. Shelley*, f. 1792 † 1822. „**Til Englands Sønner**“, trykt i C. E. Jensens og Borgbjærgs „*Socialdemokratiets Aarhundrede*“, I, 1904, S. 61—62.

S. 201. *Thomas Hood*, f. 1799 † 1845. „*Sypigen*“ efter „*Song of the shirt*“ i „*Punch*“ 1843. Denne og en lille Snese andre Oversættelser af sociale Digte blev trykt i J. P. Sundbos Blad „*Vestjyllands Social-Demokrat*“, 1901. Serien fortsattes i samme Blad, 1908, ialt 26 Digte af dette Bind Indhold. Se „*Socialdem. Aarh.*“ I. S. 65 og Aarsberetning for nødlidende Kvinder 1908—09. S. 3.

S. 204. *James Thomson*, f. 1834 † 1882. „*L'ancien regime*“ skrevet 1867. Tr. i Sundbos Blad (Esbjærg) 22. Juni 1901.

S. 206. *Gilbert Keith Chesterton* f. i London 1874. „*Da Godsejerne appellerede til Folket*“. (Af „*Daily News*“, Efteraaret 1910: The appeal of the Peers). Tr. i *Bransagers Blad* „*Venstres Folkeblad*“ 13. Decbr. 1910 og i „*Politiken*“ 7. Juli 1914.

S. 208. *Robert Lewis Balfour Stevenson* f. i Edinburgh 1850, død af Tæring 1894. „*Det syge Barn*“, tr. i „*Pol.*“ 8. Decbr. 1907.

S. 208. *Rudyard Kipling* født i *Bombay* 1865. „*Lille min Mor*“, fra *The Light that failed; Dedication*:

„If I were hanged on the highest hill,
Mother o' mine, O Mother o' mine!“

Tr. i „*Vestjyll. Socialdem.*“ Julenumber, 23. Decbr. 1905.

S. 209—13. *William Morris*, f. 1834 † 1896. „*Mit og dit*“. Tr. i „*Vestjyll. Soc.-Dem.*“ 5. Juni 1901; „*Nyaarsgry*“ i samme Blad 13. Juli 1901 og atter 2. Jan. 1902.

S. 213. *Jean Pierre de Béranger*, f. 1780 † 1857. „*Den gode Gud*“, digtet omkring 1825. Tr. i „*Vestjyll. Soc.-Dem.*“ 9. Juli 1901; og i „*Arbejdernes Almanak*“ 1916. S. 35—36. *Anm.* under Titlen er af Redaktionen.

S. 215. *Jean Richepin*, f. 1849. „*Moderhjærtet*“. Oversat 16. Oktbr. 1902 i Anledning af *Arthur Jørgensens* Moderdød; tr. bl.a. i „*Soc.-Dem.*“ 12. Novbr. 1902.

S. 218. Af *Heinrich Heine* (1797—1856) oversatte jeg meget i min grønne Ungdom; det meste er forbleven utrykt; en Del fandt Optagelse i „*København*“ 1897—98, saaledes: *Hold dog op, Filantropen, Dueller, Jammerdal*; dette sidste paany trykt i *Sundbos Blads Julenumber* 1900 under Titlen „*To arme Djævlø*“. „*Rotterne*“, tr. i „*Vestj. Soc.-Dem.*“ 1901.

S. 229. *Alexander Pétöfi*, Ungarns berømte Digter, fødtes 1823 og faldt i et Slag 31. Juli 1849. *Hans* Digte er ikke oversatte fra Grundsproget men fra Tysk.

S. 236—43; alle Digtene her har været trykte i „*Vestjyll. Soc.-Dem.*“ 1901 og 1908.

S. 250. Carl Michael Bellman (1740—1795). „*Tre bibelske Viser*“, tr. i „*Arbejdernes Julealbum*“, 1907 (med Tegninger af Niels Wivel).

S. 258—62. *Fredrik August Dahlgren*, f. i Värmland 1816 † 1895. „*Kjærestehandel*“ og „*Stines Parasol*“, tr. i „*Extrabladet*“, Efteraaret 1904.

S. 263—80; alle disse Digte har med Undtagelse af det hidtil utrykte „*Daarskabens Tale*“ staaet i „*Vestjyll. Soc.-Dem.*“ 1901 og 1908.

S. 274. „*Jens Jensen og Pæ Krænsen*“, i noget anden Skikkelse tr. i „*Arbejdernes Almanak*“ 1910, S. 27 (Tegninger af *Alfred Schmidt*).

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK SAMLEDE VÆRKER, ANDET BIND ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™

electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in

paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to

provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements

concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.